

ΚΟΝΙΤΣΑ

1. Σεπτέμβριος-Οκτώβριος 2010

Κόνιτσα

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ
ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Περίοδος Τρίτη • Τεύχος 154 Σεπτέμβρης - Οκτώβρης 2010 • Euro 3

154. Σεπτέμβρης-Οκτώβρης 2010

Φωτ. εξωφ. Π.Σ.Τ.
Φθινόπωρο στο Γράμμο

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ

και Υπεύθυνος κατά Νόμο:

Σωτήρης Τουφίδης

Κόνιτσα 44.100

Τηλ. 26550 22464 - 22212

Fax: 26550 22464

Συντάσσεται από Επιτροπή:

Ανδρέου Ηλίας

Τουφίδης Σωτήρης

Τσιάγκης Ίκαρος

Ετήσια συνδρομή:

Εσωτερικού 15 Ευρώ,

Εξωτερικού 30 Ευρώ ή 40 Δολ.

Αλληλογραφία - Συνδρομές

στον υπεύθυνο Σ. Τουφίδη

Περιεχόμενα

Σελ.

329	Μνήμη, <i>Χαρ. Ρεμπέλη</i>
331	Βιογραφικό-Επικήδειος
333	Αναμνήσεις από το παρελθόν, <i>Ν. Ρεμπέτη</i>
337	Ματωμένα χιόνια, <i>Α. Τερζάκη</i>
343	Το Σεράγι του Αλή πασά, <i>Χ. Γκούτου</i>
347	Οδοιπορικό στους Αγ. Τόπους, <i>Η. Ανδρέου</i>
353	Εκδήλωση για τη μάχη του Μαραθώνα, <i>Ι. Δάφνη</i>
355	Τι είναι ο αειφορικός τρόπος ζωής; <i>Κ. Τσούβαλη</i>
357	Κουρεμένος Βασίλειος, <i>Ι. Παπαϊωάννου</i>
361	Διονύσιος Γοβελάς εκ Ζέρμας, <i>Χ. Γκούτου</i>
365	Η ομίχλη έπεσε νωρίς στην Οδυσσό, <i>Ι.Τ.</i>
367	Το όνειρο, <i>Π. Μπούνα</i>
370	Μήνυμα από τον Σεβ. Μητροπολίτη Αθηναγόρα, <i>Α. Πολίτη</i>
371	Μνήμη Παΐσιου, <i>Β. Τσιαλιαμάνη</i>
373	Σκόρπια και ανάκατα, <i>Β. Τσιαλιαμάνη</i>
375	Στη Βίγλα, <i>Σωκ. Οικονόμου</i>
377	Λάθος αρμενίζουν, <i>Π. Κυργιάννη</i>
378	Η ζωή γράφει εύθυμα, <i>Κ. Τσούβαλη</i>
379	Το πριν και το μετά, <i>Κ. Τσούβαλη</i>
381	Συνάντηση Αδ/των- Συλλόγων, <i>Κ. Λάζου</i>
383	Εγκαίνια Μουσείου, <i>Δ. Τέλλη</i>
384	Εδώ Κεράσοβο, <i>Νικ. Γαλάνη</i>
387	Εκδηλώσεις στην Καστάνιανη, <i>Π. Καλογήρου</i>
389	Χιονιάδες καλοκαίρι 2010, <i>Πολιτιστικός Σύλλογος</i>
391	Συνάντηση για τα Μουσεία, <i>Δ. Φασούλη</i>
393	Για το χωριό Πάδες, <i>Ι. Μεσσή</i>
396	Αναδρομές στα περασμένα, <i>Σ. Φασούλη</i>
298	Ειδήσεις-Κοινωνικά

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ

Γαριβάλδη

45221 Ιωάνν

τηλ. 26510 773

e_theodo@otenet

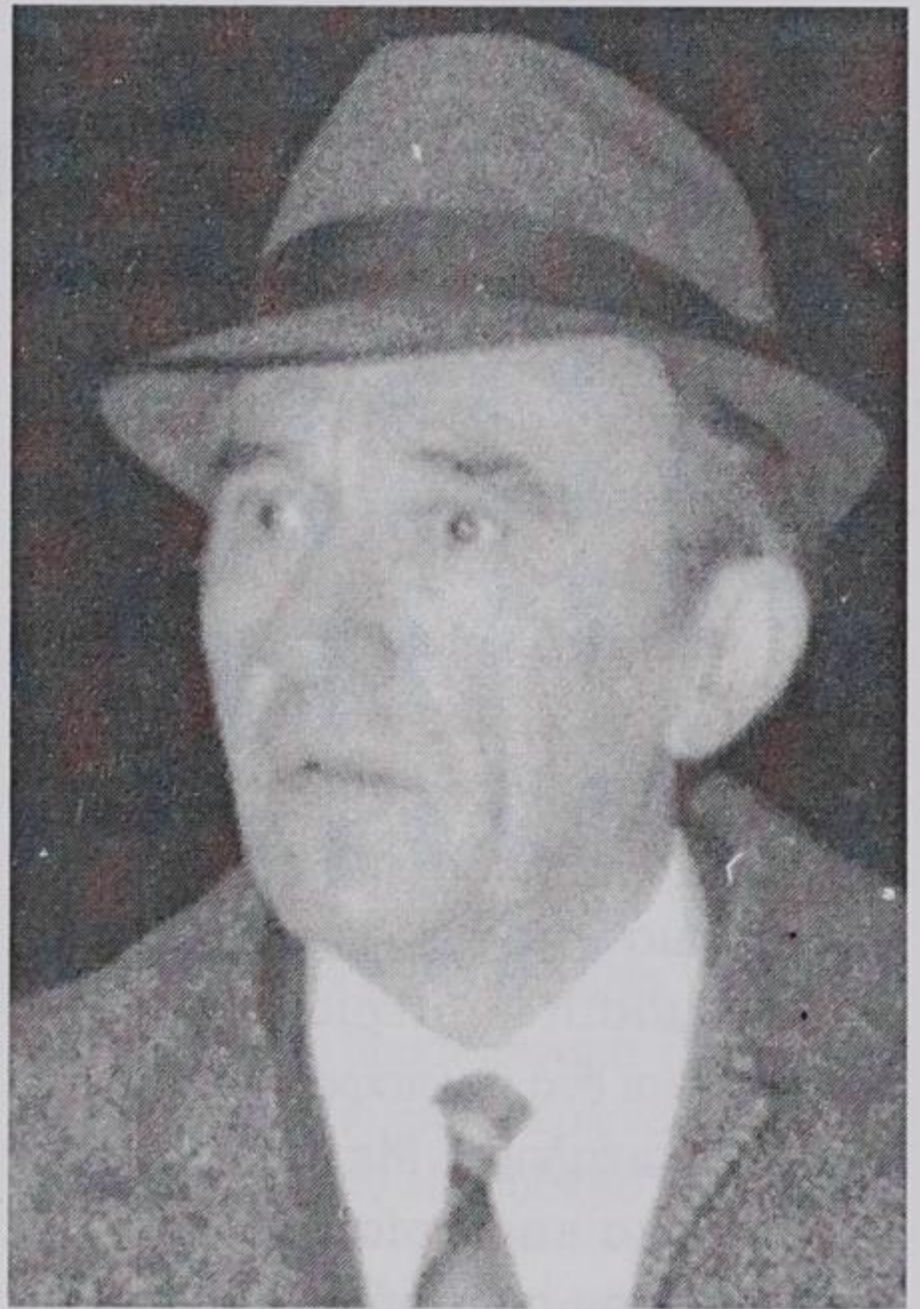
ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΧΑΡ.ΡΕΜΠΕΛΗ

**Σύνδεσμος αποφοιτησάντων
Γυμνασίου Λυκείου Κόνιτσας**

«Περίλυποι» κατά την ανθρωπίνην υπόστασιν και φύσιν, προπέμψαμε την Κυριακή 26 Σεπτεμβρίου στην τελευταία του κατοικία τον καθηγητή και Λυκειάρχη Νικόλαο Χαραλάμπους Ρεμπέλη. Δια της παρουσίας μας στην εξόδιο ακολουθία, όσον και δια της παρούσης μνημοσύνου αναφοράς, διερμηνεύοντας τα καθολικά αισθήματα απάντων των Κονιτσιωτών, επιθυμούμε να αποτίσουμε την προσήκουσα τιμή και να αποδώσουμε τον οφειλόμενο σεβασμό μας προς τον εκλιπόντα, που υπήρξε καθηγητής μας, διδάσκαλός μας και πνευματικός μας ταγός.

Ο Νικόλαος Ρεμπέλης υπήρξε σπουδαίος φιλόλογος, άριστος καθηγητής και εμβριθέστατος επιστήμων. Και τούτο δεν είναι σχήμα λόγου, αλλά έχει καταγραφεί στην συνείδηση όλων, όσων υπήρξαν μαθηταί του. Κατέγραψε φωτεινή τροχιά στην μακρά διαδρομή της ακαδημαϊκής του σταδιοδρομίας, γαλουχημένος με τα νάματα του ευπατρίδη πατρός του Χαραλάμπους Ρεμπέλη, επιφανούς σχολάρχη του σχολαρχείου της Βούρμπιανης, που με το σπάνιο παιδαγωγικό του έργο και το μαρτυρικό του τέλος, άφησε κληρονομιά σε μια άγρια εποχή, μία ολόκληρη ιστορία.

Ο Νικόλαος Ρεμπέλης υπήρξε πολυ-

γραφότατος και πολυπράγμων, με διαμέτρημα Πανελλήνιας εμβέλειας, απήκησης και αναγνώρισης. Ποιός δεν θυμάται τα χρόνια που υπηρετούσε στην Κόνιτσα, όταν ο Αθηναϊκός τύπος και ιδιαίτερα Η «Καθημερινή» κάθε Κυριακή τον φιλοξενούσε τιμητικά, πρωτοσέλιδα στις «επιφυλλίδες» της και για πολλά χρόνια τα χρονογραφήματα και η αρθρογραφία του καθηγητού Νικολάου Ρεμπέλη, από την ακριτική Κόνιτσα, έδιναν έναυσμα για δημοσιογραφικές και κοινωνικές διαμάχες στην Αθήνα. Ποιός δεν θυμάται επίσης το σκηνοθετικό του ταλέντο, με το ανέβασμα απaráμιλλων θεατρικών παραστάσεων, αλήστου μνήμης και εποχών, που θα εζήλευαν κορυφαίοι σημερινοί σκηνοθέτες και θεατράνθρωποι. Να θυμίσω και τα τελευταία χρόνια, όπου με

την τακτική αρθρογραφία στο περιοδικό «Κόνιτσα» με καταληπτή και εκλαϊκευμένη γλώσσα, προσπαθούσε, να ανασύρει από την λήθη, βιώματα αλλοτινών εποχών, να σχολιάσει την σύγχρονη επικαιρότητα, να σπηλιτεύσει την πολιτική κατάπτωση και αναληψία και να βρει κοινούς τόπους μεταξύ Πλατωνικής φιλοσοφίας και Χριστιανισμού. Αλλά και ως άνθρωπος ο Νικόλαος Ρεμπέλης «υψώθη υπέρ τον άνθρωπο» όταν στο γνωστό τραγικό συμβάν, που έπληξε θανάσιμα την οικογένειά του, επέδειξε μία αξιοθαύμαστη καρτερία, μία Ιώβεια υπομονή και ένα πρωτοφανές κουράγιο, που μας κατέπληξε. Με το ίδιο θάρρος και την ίδια καρτερία αντιμετώπισε τελευταία την σκληρή δοκιμασία της υγείας του. Υπέστη αγόγγυστα και αδιαμαρτύρητα τα κελεύσματα της μοίρας του.

Όστε, εάν θέλαμε να σκιαγραφήσουμε την προσωπικότητα του Νικολάου Ρεμπέλη, θα λέγαμε, ότι, η ευρυμάθεια, η πολυμάθεια και η εμβρίθεια υπήρξαν τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της επίγειας βιοτής του. Και όμως ο σοφός αυτός άνθρωπος ήταν «ενδεδυμένος» με το μεγαλύτερο χάρισμα της κατά κόσμον ζωής.

Υπήρξε προσηνής, ταπεινός, πράος, απλός, χωρίς έπαρση και τούτο είναι η μεγίστη των αρετών.

Του άρεσε να συναναστρέφεται και να συνδιαλέγεται, αυτός ο φωτοβόλος αστήρ της γνώσης, με απλούς ανθρώπους της καθημερινότητας, ανθρώπους

του μεροκάματου και του μόχθου, ανθρώπους που δεν είχαν τελειώσει καν το δημοτικό, τόσο στο ΚΑΠΗ όσο και στα παγκάκια της πλατείας. Τον ρωτούσαν για τα πάντα, για όσα δεν καταλάβαιναν ή τα εννοούσαν λάθος. Και εκείνος με αλάνθαστο κριτήριο, έδινε απαντήσεις για την ιδανική πολιτεία, την δικαιοσύνη, την δημοκρατία την ισονομία και την ισοπολιτεία και τα κατάφερνε προδήλως πάντα πολύ καλά. Αυτοί οι φίλοι του των τελευταίων ετών που ίσως ήταν οι πιο αγνοί του φίλοι, όχι μόνο τον εσέβονταν και τον υπολείπονταν, αλλά τον υπεραγαπούσαν για την πραότητα του χαρακτήρα του και την ταπεινοφροσύνη του.

Εαν αυτό δεν συνιστά μεγαλείον ψυχής τότε τι άλλο άραγε μπορεί να είναι;

Ο Νικόλαος Ρεμπέλης έφυγε και ενώ η ψυχή του οδεύει προς τας αιωνίους μονάς, για μας, που τον γνωρίσαμε και τον ζήσαμε, τα κείμενά του και η μνήμη του, θα παραμείνουν σαν φωτεινό μετέωρο, παρακαταθήκης.

Η γη της Κόνιτσας που δέχτηκε στην αγκαλιά της το σκύνωμά του, ας φανεί φιλόστοργη και το χώμα της, ας είναι ελαφρύ, που τον σκέπασε. Κλίνομε ευλαβώς το γόνυ στη μνήμη του.

Στην προσφιλή μας οικογένειά του εκφράζουμε την απέραντη συμπάθειά μας και ευχόμεθα κάθε εξ Ύψους παρηγορία.

*Καλό σου ταξίδι
Αιωνία σου η μνήμη*

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΧΑΡ. ΡΕΜΠΕΛΗΣ**

Γιός του Χαράλαμπος και της Αναστασίας Ρεμπέλη γεννήθηκε στη Βούρμπιανη Κονίτσης στις 22-1-1928.

Τα πρώτα γράμματα τάμαθε στο Δημοτικό σχολείο της Βούρμπιανης.

Τον Σεπτέμβριο του 40 μετά από εξετάσεις γράφεται στο Ιεροδιδασκαλείο Βελλάς, αλλά με την κήρυξη του πολέμου την εγκαταλείπει. Στη συνέχεια γράφεται στο Γυμνάσιο Αρρένων Ιωαννίνων του οποίου τελειώνει τις 5 πρώτες τάξεις κατ' ιδίαν διδαχθείς, από τον αείμνηστο πατέρα του Χαράλαμπο, και δίνοντας εξετάσεις δυό φορές το χρόνο φθάνει στην Η' τάξη την οποία παρακολουθεί κανονικά. Τον Μάιο όμως του 1947 φονεύουν τον πατέρα του και μένει απροστάτευτος να τελειώσει το Γυμνάσιο. Παίρνει το απολυτήριο με «Άριστα». Τον Ιούνιο του ιδίου έτους και μη έχοντας επικοινωνία με τους δικούς του στη Βούρμπιανη φεύγει για την Αθήνα. Δουλεύοντας στο εμπορικό κατάστημα μακρινού του συγγενή δίνει εξετάσεις για το Πανεπιστήμιο, και έρχεται 1ος επιλαχών στη Νομική Αθηνών.

Παρακολουθεί κάποια μαθήματα, αλλά η Νομική επιστήμη δεν τον καλύπτει. Στο μυαλό του είχε πάντα τη Φιλολογία, τα ελληνικά και τους αρχαίους Φιλοσόφους. Στρώνεται λοιπόν στο διάβασμα και τον επόμενο χρόνο δίνει εξετάσεις για τη Φιλολογία όπου και εισάγεται μεταξύ των πρώτων. Δουλεύοντας αλλά και βοηθούμενος από τους συγγενείς του αδελφούς Πάνου τελειώνει το Πανεπιστήμιο. Υπηρετεί τη στρατιωτική του θητεία και το Μάρτιο του 1954 διορίζεται καθηγητής στο Γυμνάσιο της Πάργας.

Τον Σεπτέμβριο παίρνει μετάθεση για το Γυμνάσιο Κονίτσης στο οποίο και υπηρετεί μέχρι τον Ιούνιο του 1970, δέκα έξι ολόκληρα χρόνια. Το 1958 παντρεύεται την Άννα Παπαχρησιδίδη με την οποία αποκτά δυο γιους το Χαράλαμπο και το Χρήστο.

Τον Σεπτέμβριο του 70 φεύγει οικογενειακώς για την Αθήνα και υπηρετεί στο Γυμνάσιο Αιγάλεω, στο Υπουργείο Παιδείας και στο Γυμνάσιο Παπάγου.

Μεγάλο πάθος του τα βιβλία, αλλά και η συγγραφική του δραστηριότητα. Γράφει άρθρα, γλωσσικού κυρίως περιεχομένου, στις επιφυλλίδες στον «Ελεύθερο Κόσμο» και «Νέα Πολιτεία».

Το 1976 προάγεται σε Γυμνασιάρχη και τοποθετείται στην ιστορική Δημητσάνα, όπου και υπηρετεί για ένα χρόνο και από εκεί στο Γυμνάσιο Υμηπτού.

Προάγεται στη συνέχεια σε Λυκειάρχη και διορίζεται στο Λύκειο Κορίνθου και μετά από ένα έτος έρχεται στην Αθήνα στο 16ο Λύκειο από το οποίο παίρνει σύνταξη το 1985.

Η νοσταλγία όμως για την Κόνιτσα και τη Βούρμπιανη τον φέρνουν πίσω στα πατρία εδάφη.

Η μοίρα τον πίκρανε με το θάνατο του γιού του Χρήστου και το 2001 αρρωσταίνει από την επάρατο νόσο. Παλεύει μια ολόκληρη δεκαετία χωρίς να λυποψυχεί και ασχολείται με το να γράφει διάφορα άρθρα στον «Πρωινό Λόγο» και στο περιοδικό «Κόνιτσα».

Τελικά όμως η νόσος τον νίκησε και στις 25-9-2010 άφησε την τελευταία του πνοή την ίδια ημερομηνία και μέρα που έχασε το γιό του.

† ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ, εκφωνηθείς στην εκφορά του Νικολάου Ρεμπέλη από τον Β. Τσιαλιαμάνη, μέλος του Δ.Σ. του Συνδέσμου Αποφοίτων Γυμνασίου και Λυκείου

Αείμνηστε καθηγητά μας Νικόλαε Ρεμπέλη

Ο Σύνδεσμος Αποφοίτων Γυμνασίου και Λυκείου Κόνιτσας μου ανέθεσε να σε αποχαιρετήσω στο τελευταίο σου και αγύριστο ταξίδι. Ελαχε στο ξόδι σου το νεοσύστατο σωματείο μας να κάνει την πρώτη δημόσια εμφάνισή του.

Η αναχώρησή σου είναι βαρύ πλήγμα για την μικρή κοινωνία μας. Είναι βολικό το ψέμα ημών των μέτριων, ότι δεν υπάρχουν αναντικατάστατοι άνθρωποι. Η απουσία σου αφήνει μέγα κενό.

Συνδύαζες σπάνια επιστημονική κατάρτιση, απaráμιλλο ήθος και δυσεύρετο σθένος. Θα παραμείνεις στο σώμα των ελλήνων καθηγητών σημείο αναφοράς. Είσαι γλυκιά ανάμνηση όλων των γενεών των μαθητών σου, παρά την αυστηρότητά σου.

Εγκρατής σε όλους τους κλάδους της φιλολογίας. Πλούτισες τις γνώσεις μας, άνοιξες το μυαλό μας. Με την θεϊκή τέχνη του δάσκαλου, μάς έκανες να αγαπήσουμε τους αρχαίους έλληνες συγγραφείς. Εφερνες και έκανες συνομιλητή μας στις φτωχές αίθουσες τον χιλιοτραγουδισμένο, από σένα, Ομηρο. Οι σκοτεινοί θάλαμοι-αίθουσες του «Χουσεΐν Μπέη» γέμιζαν με νοήματα. Είναι μεγάλη η ευθύνη να είναι κανείς Έλληνας και θέλει γερό μυαλό και στέρεη παιδεία να σηκώνει την βαριά πνευματική κληρονομιά των πιο σοφών βρωτών της ανθρώπινης ιστορίας. Ευτυχείς, όσοι ήμα-

σαν μαθητές σου, γιατί στάλαξες στην νεανική μας ψυχή, την αγάπη για την μάθηση, την συμμετοχή στην ανθρωπιστική παιδεία, το παίδεμα στην μοναδική ελληνική γλώσσα. Σε όλη την ζωή σου, υπήρξες ο ίδιος πρώτα φιλομαθής και πολυμαθής μαθητής, συχνός επισκέπτης της δημόσιας βιβλιοθήκης μας, και μετά δάσκαλος.

Στόλισες και πλούτισες, στα ίδια χνάρια με τον μακαρίτη δάσκαλο πατέρα σου, την κονιτσιώτικη πνευματική παραγωγή, με τα βιβλία σου, με τα γραπτά σου κείμενα στις τοπικές εφημερίδες και στο τοπικό μας περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ». Την Κόνιτσα την αγάπησες με πάθος. Το Γυμνάσιό της και το Λύκειο της τα υπηρέτησες με ζήλο, ως κερί, σκορπίζοντας αλήθειες, έλιωνες στην έδρα των αισουσών τους. Με το δημόσιο και ευθύ γραπτό λόγο σου, ως φωτιστής πνευματικός άνθρωπος και δημοκρατικός πολίτης, πρόσφερες σε όλους μας. Τα γραπτά σου σώζουν την μνήμη σου, αυτά είναι και συντροφιά μας και από δω και πέρα και παρηγοριά μας.

Ας μην λυπόμαστε γι' αυτόν που χάσαμε αλλά ας χαιρόμαστε γιατί τον ζήσαμε. Εμείς οι μαθητές σου σε ζήσαμε, συζήσαμε. Εσύ φρόντισες στοργικά για το «ευ ζην» μας.

Αιωνία η μνήμη σου πεφιλημένε δάσκαλέ μας.

Αναμνήσεις από το παρελθόν

† (ΑΠΟ ΤΟΝ ΝΙΚ. ΡΕΜΠΕΛΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΟ, ΠΡΩΗΝ ΛΥΚΕΙΑΡΧΗ)

Κάθε άνθρωπος, όταν σαν άλλος Οδυσσέας, παρακάμψει το ακρωτήριο «Μαλέας» της Πελοποννήσου με κατεύθυνση προς την Ιθάκη, αρέσκεται να βυθίζει τη σκέψη του στο παρελθόν, στην παιδική και εφηβική ηλικία και με τον προφορικό ή γραπτό λόγο να φέρνει στο παρόν γεγονότα και έντονες αναμνήσεις από τα χρόνια εκείνα τα παλιά. Θα προσπαθήσω να είμαι όσο πιο σύντομος μπορώ.

Ήταν, θυμάμαι καλά, Μεγάλη Παρασκευή του 1939, όταν πικρό χαμπέρι ακούσαμε στο χωριό, στη Βούρμπιανη, ότι οι Ιταλοί κατέλαβαν την Αλβανία, ένδειξη σαφής ότι ο πόλεμος Ιταλίας και Ελλάδος ήταν πια αναπόφευκτος.

Καλοκαίρι του 1940. Η απειλή φαινόταν πιο ορατή, ιδιαίτερα μετά τον τορπιλισμό της «Έλλης» στις 15 Αυγούστου στο λιμάνι της Τήνου από παλικό υποβρύχιο.

Το τρίτο δεκαήμερο του Σεπτ. έδωσα εισιτήριες εξετασεις στη Βελλά. «Μείνε ένα χρόνο εδώ, μου είπε ο πατέρας μου και του χρόνου παίρνεις μετεγγραφή για τα Γιάννενα».

Τελευταία του συμβουλή ήταν τούτη: αν τυχόν γίνει πόλεμος, να μην έρθω προς Κόνιτσα, αλλά να πάω στο θείο μου στα Γιάννενα.

Οι 15 μέρες που έμεινα στη Βελλά μου φάνηκαν κάπως δύσκολες. Εγερτήριο στις 7 με την καμπάνα, πρωινό ένα κύπελλο τσάι, μαθήματα, γεύμα (αχ, εκείνες οι

μελιτζάνες κι οι πατάτες μας είχαν φυτρώσει στο στομάχι). Το απόγευμα κάπου θα μας απασχολούσαν, στις 6-8 στις αίθουσές μας για διάβασμα, δείπνο και ύστερα ελεύθερος χρόνος. Μαυροελεύθερος, θα έλεγα. Πού να πήγαινες; Εκεί στην πλατεία φέρναμε γύρω και ακούγαμε από το ραδιόφωνο τις συνηθισμένες ειδήσεις: «Αγγλικά αεροπλάνα τύπου Ντακότα εβομβάρδισαν το Βερολίνο και γερμανικά Στούκας το Λονδίνο. Μετά τις 9 στα κρεβάτια μας. Με λίγα λόγια ήταν μια ζωή μονότονη, περιορισμένη, σχεδόν στρατιωτική και για μας τους μικρούς η νοσταλγία του χωριού, του σπιτιού μας συχνά πυκνά μας πίεζε και μας ψυχοπλάκωνε. Ας είναι όμως· όλα είναι μια συνήθεια.

Δευτέρα πρωί, 28 Οκτωβρίου. Με το εγερτήριο της καμπάνας ακούσαμε στα σύνορα προς την Κακαβιά πυκνούς κανονιοβολισμούς. «Πόλεμος» είπαμε κι όλοι μουδιάσαμε και παγώσαμε. Κατά τις 10 ήρθε ο αείμνηστος Δεσπότης (Σπυρίδων), ο οποίος φοβούμενος αεροπορικό βομβαρδισμό έδωσε εντολή να φύγουμε όλοι, αφού πάρουμε μαζί μας μόνο μια αλλαξιά εσώρουσα.

Κατηφορίζοντας με το λεωφορείο προς το Καλπάκι, οι στρατιώτες από τα προχώματα έξαλλοι κι ενθουσιασμένοι ζητωκραύγάζαν και τραγουδούσαν κι εμείς από τα ανοικτά παράθυρα του λεωφορείου ενώναμε τις φωνές μας με τις

δικές τους πολεμικές ιαχές.

Στα Γιάννενα έμεινα λίγες μέρες, αλλά εκείνα τα καθημερινά αυξομειούμενα ουρλιάσματα (αασουουου-αασουουου) των σειρήνων, που σήμαιναν «συναγερμό» κάθε φορά που εμφανίζονταν στα σύνορα σμήνος ιταλικών αεροπλάνων, ήταν κάτι το φοβερό και συνταρακτικό. Πολλοί Γιαννιώτες άρχισαν να φεύγουν προς τα γύρω χωριά κι εγώ με την οικογένεια του θείου μου πήγαμε στη Μοσπίνα. Επί πολλές μέρες τα κανόνια ακούονταν στο Καλπάκι κι εμείς τα παιδιά βλέπαμε τα αεροπλάνα ψηλά στο βάθος πέρα από την Ολύτσικα να βομβαρδίζουν την πόλη.

Στη Μοσπίνα, ανάμεσα στα άλλα παιδιά, γνώρισα και το Γιάννη Κιτσαντώνη, τη μάννα του οποίου με συγκίνηση θυμάμαι, γιατί μου συμπαραστάθηκε εκείνο το μήνα Νοέμβριο, όταν δεν ήξερα τίποτε για την τύχη των δικών μου στο χωριό. Πάντοτε είχε έναν ενθαρρυντικό λόγο να μου πει και πάντα μου κρατούσε ένα κομμάτι, όταν έφτιαχνε μπατσαρόπιτα. Με το Γιάννη ανταμώναμε πότε πότε στα Γιάννενα και ευκαιριακά λέγω ότι έχει μια πλούσια βιβλιοθήκη και μια απίθανη συλλογή λαογραφικού υλικού. Έχει βιβλία δυσεύρετα και σπάνια.

Αρχές Δεκεμβρίου ήρθε στα Γιάννενα ο πατέρας μου. Το καλό μαντάτο με γέμισε από χαρά. Πανήγυρις πανηγύρεων ήταν για μένα εκείνη η μέρα. Νυχτοχάραγμα έφυγα μαζί με τον κυρ. Θοδωρή, το σπιτονοικοκύρη, και ανταμώσαμε στο ζαχαροπλαστείο του αδελφού του, εκεί δίπλα στην είσοδο της στοάς Ορφέως

(σήμερα πουλούν πίτσες και τυρόπιτες). Στα Γιάννενα μείναμε 2-3 μέρες πάντοτε με το φόβο των βομβαρδισμών.

Από περιέργεια πήγα και είδα ένα μεγάλο κωνικό άνοιγμα στα Λιθαρίτσια (η βόμβα δεν πέτυχε το κτήριο της 8ης Μεραρχίας). Μια άλλη είχε πέσει μπροστά από το ζαχαροπλαστείο του Βελογιάννη και πολλές άλλες εδώ κι εκεί.

Ο πατέρας μου αγόρασε τα βιβλία της Α΄ Γυμνασίου, γιατί, λόγω μη λειτουργίας των σχολείων, υπήρχε η δυνατότητα στους μαθητές να δίνουν προαγωγικές εξετάσεις ως «κατ' οίκον διδαχθέντες». Με αυτό τον τρόπο έβγαλα τις πρώτες 5 τάξεις του Γυμνασίου και ύστερα φοίτησα κανονικά στην ΣΤ΄ τάξη (Η΄ τάξη τότε) του Γυμνασίου αρρένων Ιωαννίνων.

Απορίας άξιο είναι για μένα το γεγονός πως ο πατέρας μου, απόφοιτος το 1905 της γεραράς τότε Ζωσιμαίας Σχολής (επί Γυμνασιάρχου Γεωργ. Καλούδη) και ύστερα αριστούχος διδασκαλιστής του Μαρασλείου Διδασκαλείου Αθηνών, κατάφερε (χωρίς σχολικά βοηθήματα) να μου διδάξει όχι μόνο αρχαία ελληνικά (Ξενοφώντα, Λυσία, Δημοσθένη, Πλάτωνα, Ευριπίδη), αλλά και Λατινικά, Άλγεβρα και Θεωρητική Γεωμετρία. Ταυτόχρονα συνεχίσαμε τα Γαλλικά και Ιταλικά.

Απρίλης του 1941. Ο ελληνικός στρατός άρχισε να υποχωρεί από την Αλβανία, όταν οι Γερμανοί εισέβαλαν στην Ελλάδα από τη Βουλγαρία και Σερβία. Ακολούθησε η περίοδος της Κατοχής. Στην Αθήνα η έλλειψη τροφίμων ανάγκασε πολλούς να φύγουν για τα χωριά τους, αλλά

σιγά σιγά άρχισαν και εκεί να λείπουν τα προς το ζην αναγκαία και ο κόσμος πουλούσε πράγματα του σπιτιού, πολλές φορές «αντί πινακίου φακής» και οικόσιπα ζώα στο παζάρι στο Τσοτύλι ή και στην Αλβανία για να τα βγάλει πέρα.

Πρέπει να σημειώσω εδώ ότι παλαιότερα (1910-1930) στο Σχολαρχείο της Βούρμπιανης φοίτησαν πολλοί βορειοηπειρώτες μαθητές (έμεναν στο οικοτροφείο) και αφού έμαθαν γερά γράμματα γύρισαν στα χωριά τους· όλοι τους πρόκοψαν.

Θεοδ. Μάρκου από την Άρζα, Σπ. Ρούπης από τη Ράχωβα, Γ. Μπέλλος από Ερσέκα, Σαράντης Λιόσης, Γ. Κηπούλης, Στέφ. Παπαδόπουλος από Σιάλεση, που έγινε καθηγητής και δίδασκε σε Γυμνάσιο της Κορυτσάς, και άλλοι πολλοί. Όλοι τους θυμούνταν με νοσταλγία τη Βούρμπιανη, τους δασκάλους, το Σχολαρχείο, στο οποίο όφειλαν την μετέπειτα επαγγελματική τους σταδιοδρομία.

Ιούλιος του 1943. Παρακάλεσα τον πατέρα μου να μ' αφήσει να πάω κι εγώ «μέσα» και συγκεκριμένα στο Στέφ. Παπαδόπουλο, στην Κορυτσά. Ο «pater familias» φυσικό ήταν να έχει τους ενδοιασμούς του, θα κουραστείς μου είπε, είναι μακριά κ.λ. Εγώ επέμενα και τελικά υποχώρησε.

Με παρέα το Ζήση και Αλέξη Κίσκα, Κ. Καραγιάννη, Ζήση Ζήκο, σύζυγο της αδελφής μου Σοφίας και κάποιον άλλο, ξεκινήσαμε και το βράδυ κοιμηθήκαμε πέρα από τη Σελινίτσα.

Την άλλη μέρα με το Ζήση Κίσκα μπήκαμε στην Κορυτσά, βρήκαμε το μαγαζί

ενός συγχωριανού μας Παπαδημητρίου (Τζιάφκα), που χρόνια ήταν εγκατεστημένος εκεί και ο οποίος με έναν υπάλληλό του με έστειλε στο σπίτι του καθηγητή Στέφ. Παπαδόπουλου.

Ξαφνιαστήκε, όταν του είπα ποιός είμαι και άρχισε να με ρωτάει για το χωριό, το σχολείο, τους δασκάλους, τον πατέρα μου, τους γιατρούς, παπάδες κ.λ. Του απάντησα λεπτομερώς για όλα καθώς και τους ανθρώπους που ζούσαν, όπως και για εκείνους, οι οποίοι είχαν πεθάνει.

Την άλλη μέρα «περιδιάβασα» την πόλη και την επόμενη βγήκαμε μαζί έξω στην αγορά και μου αγόρασε ρύζι, μακαρόνια, κριθαράκι, ζάχαρη, καφέ κ.λ. κ.λ. Στην αγορά βρήκα τυχαία δύο κοντοχωριανούς μου από τη Στράτσανη και κανονίσαμε να φύγουμε την άλλη μέρα. Ευχαρίστησα θερμά τον καθηγητή για τη φιλοξενία και την αγορά τροφίμων. Μου έδωσε, μάλιστα, και μια επιστολή προς τον πατέρα μου, γραμμένη σε άπταιστη καθαρεύουσα.

Ξεκινήσαμε κατά τις 7. Η μέρα έδειχνε ότι θα είναι πολύ ζεστή. Στρίβαμε πού και πού δεξιά ή αριστερά και παίρναμε κάποιο μονοπάτι για να συντομέψουμε, αλλά, όσο προχωρούσαμε, τόσο ο καύσωνας φλόγιζε κι ο ιδρώτας έτρεχε ποτάμι. Ευτυχώς που είχα ένα καπελάκι και, όσο νά'ναι, με προσάτευε από τον ήλιο. Σε μια στάση μας στον «τζιαντέ» καθίσαμε δίπλα στον όχτο του δρόμου, στη σκιά ενός πλατύφυλλου δέντρου. Να κάθεσαι και να μη σου κάνει η καρδιά να σηκω-

θείς, γιατί το λιοπύρι ήταν ανυπόφορο.

Ξαφνικά στο βάθος του δρόμου βλέπουμε ένα μεγάλο παλικό αυτοκίνητο να έρχεται. Πήγαινε προς Ερσέκα. Όταν πλησίασε, ο οδηγός σταμάτησε μπροστά μας. Κάποιος παράξενος κρότος ακούταν και οι δύο στρατιώτες κατέβηκαν να ιδούν τη μηχανή. Καλημεριστήκαμε κι ο ένας μας λέει: «Dove andate?» (πού πάτε;). Εγώ, σκουπίζοντας τον ιδρώτα από το πρόσωπό μου, τους λέω: *Porca miseria* (= γουρούνα φτώχεια). (Η φράση αυτή λέγεται από τους Ιταλούς συχνά, σε περιπτώσεις οργής, κούρασης κι αναποδιάς).

Και συνεχίζω: «*Oggi fa molto caldo e siamo stanci con questi sacchi sulla spalla*». (= σήμερα κάνει πολλή ζέστη και είμαστε κουρασμένοι με αυτά τα σακκιά στην πλάτη). «*Siamo Greci, veniamo da Corte ed andiamo al nostro villaggio*» (= είμαστε Έλληνες ερχόμαστε από την Κορυτσά και πηγαίνουμε στο χωριό μας) «*Carisco*» (= καταλαβαίνω) λέει ο ένας. Και εκεί που πήγαινα να τους πω να μας πάρουν μέχρι τη Ράχωβα, μας το πρότειναν οι ίδιοι. «*Grazie, siete molto gentili*» (= ευχαριστώ, είστε πολύ ευγενείς). Μας κατέβασαν κοντά στη Ράχωβα. «*Grazie, emeis, «buon viaggio»* (= καλό ταξίδι) εκείνοι και χωρίσαμε.

Πήραμε τον ανηφορικό δρόμο προς τα σύνορα. Ήμασταν και οι τρεις ευχαριστημένοι, γιατί γλιτώσαμε ακρετά χιλιόμετρα. Σαν φθάσαμε στην κορυφογραμμή, στη Μπάντρα τους λέω: «Κοιπάξτε, συ-

μπέθεροι, εσείς έχετε δρόμο αρκετό, πηγαίνετε· μόνο πείτε στους δικούς μου, εκεί που θα περάσετε απ' έξω από το σπίτι ότι έρχομαι» (Να σημειώσω ότι τη λέξη «συμπέθεροι» χρησιμοποιούσαμε, όταν ανταμώναμε τότε κοντοχωριανούς στο δρόμο).

Κάθισα να ξεκουραστώ. Αισθανόμουν χαρούμενος και ασφαλής. Πατούσα ελληνικό χώμα, πατριον έδαφος. Στο βάθος ο Σμόλιγκας, μπροστά μου γνώριμος τόπος. Ανέπνευσα βαθιά. Διέκρινα τα ακρινά σπίτια της Βούρμπιανης και μερικά παρεκκλήσια.

Μου φαινόταν πως το αεράκι ήταν πιο μυρωδάτο και ότι όλα, δέντρα, βουνά, πέτρες γύρω μου μου χαμογελούσαν. «Ελλάδα, Ελλαδίτσα μου, ψιθύρισα. Κατηφόρισα. Στη βρύση του Κάλη, πιο πάνω από τους Χιονιάδες, σταμάτησα. Δρόσισα χέρια, κεφάλι, πρόσωπο με το κρύο νερό, μούσκεψα το ψωμί στο νερό κι έφαγα ψωμοτύρι, ρουφώντας με το 'πλόχερο νερό. Μοσκόφαγα, «θαραπαύκα», όπως λέμε. Κοντά στην τοποθεσία «Γραμματικού» αντάμωσα με την αδερφή μου Αλεξάνδρα, που ήρθε να με ξεφορτώσει.

Με κουβέντες φθάσαμε σπίτι και τους διηγήθηκα συνοπτικά τα του ταξιδιού. Ο ήλιος είχε βασιλέψει. Ξάπλωσα για ύπνο. Ξύπνησα πρωί, όταν ο ήλιος «είχε κρούξει» στο βουνό «Νταμπόρι» απέναντι από τον Αϊ-Λιά. Ξάπλωσα πάλι κι όταν ξαναξύπνησα, ο ήλιος είχε ανέβει κάνα δυό οργυιές στον ουρανό πάνω από το βουνό της Οξυάς (Σέλτσης).

ΤΑ ΜΑΤΩΜΕΝΑ ΧΙΟΝΙΑ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟ ΕΠΟΣ ΤΟΥ 1940
(Απόσπασμα από το βιβλίο του Ακαδημαϊκού
Α. Τερζάκη *Ελληνική Εποποιία 1940-1941*)

Ενώ στο μέτωπο της VIII Μεραρχίας δινόταν η μάχη του Καλπακιού και του Καλαμά, η Πίνδος γινόταν σκηνή απέραντη και σκυθρωπή ενός άλλου δράματος, με κρίσιμη σημασία.

Σύμπλεγμα πολυδαίδαλο, τραχύ, από στεγνό βράχο και δασωμένες ρεματιές, πριονωτές ράχες, κυματερά κορφοβούνια και βαθύσκιωτα ρουμάνια, πλαγιές πηγμένες στο έλατο, την οξυά, η Πίνδος έχει πρόσωπο λεβέντικο με πάνω του τη σφραγίδα του μυθικού και του αιώνιου.

Είναι ένα συγκρότημα από βουνά, που ριζώνει κατάσαρκα στον ελληνικό κορμό και κλαδώνεται από τα βορειοδυτικά στα νοτιοανατολικά, κάπου εκατόν πενήντα χιλιόμετρα μάκρος. Χταπόδι τεράστιο, κουβάρι από μυώνες, πλοκάμια καβαλικευτά, μπερδεμένα, πλάθει τη ραχοκοκκαλιά της ελληνικής χερσονήσου. Για να κατέβεις βιασπής από το Βοριά, να χτυπήσεις τις πύλες της χώρας, πρέπει τον κόμπο τούτο να τον λύσεις. Δύσκολο πολύ. Κοιτάς τα καταρράχια όπου κατακυλάει το μαύρο έλατο, τις λαγκαδιές που βουίζουν μυστικά μέσα στην άχνα της απεραντοσύνης, και το μάτι σου θολώνει. Τα χωριά σωπαίνουν κουρνιασμένα στις βουνοπλαγιές, σαν όρνια. Ψηλά στα

ουρανοθέμελα πυργώνονται απανωτά, άσωστες οι βουνοκορφές. Στις χαρακιές τους ασημίζει σαν κρεμασμένο τέλι η νεροσυρμή, γκρεμίζεται σε σκοτεινά φαράγγια. Σαν έρθει το πρώτο χιόνι, όλος αυτός ο γιγάντιος κόσμος παρακώνεται, γίνεται απέραντος άσπρος τάφος, όλο μυστήριο και σιωπή. Τότε μήτε η αρκούδα, το αγριογούρουνο ή ο λύκος δεν ξεθαρρεύονται μακριά από τις μονιές τους. Μονάχα ο άνεμος θερίζει δρασκελώντας τα διάσελα, κυρίαρχος σα Χάρος.

Για να παραβιάσουν την Πίνδο οι Ιταλοί, κι ας μην περίμεναν αποφασισμένη ελληνική αντίσταση, είχαν διαλέξει μια Μονάδα τους από τις πιο επίλεκτες: τη Μεραρχία Τζούλια, των αλπίνων. Είταν ενισχυμένη με ιππικό, Βερσαλλιέρους, σχηματισμούς Μελανοχιτώνων κι Αλβανών. Με διοικητή της το στρατηγό Μάριο Τζιρόπι, ή Τζούλια επιστρατευμένη απο καιρό είχε μεταφερθεί στην Αλβανία τον Απρίλη του 1939. Είχε ασκηθεί στον ορεινό πόλεμο, ήταν απόλυτα κατατοπισμένη στη διαμόρφωση και στις συνθήκες του μετώπου της Πίνδου, ανάλογα συγκροτημένη, λαμπρά εφοδιασμένη.

Η εισβολή της θα γινόταν με πέντε φάλαγγες, πέντε βέλη καλά ζυγιασμένα, έτσι που να χτυπήσουν κατάκαρδα την

Ελλάδα: Τη φάλαγγα Τολμέτσο στο αριστερό της μεραρχίας, στη σειρά ύστερα την Τζεμόνα, την Τσιβιντάλε, τη Βισσέντσα και τέλος την Ακουίλα στο δεξί. Ένα άλλο τμήμα της Τζούλια, μοιρασμένο σε τέσσερις ακόμα μικρές φάλαγγες, θα τόξευε στη βόρεια άκρη του τον ελληνικό υποτομέα, ανάμεσα στα υψώματα Κιάφα και Καταφύκι.

Αποστολή της Τζούλια είτανε να εισχωρήσει ταχύτατα στα ορεινά περάσματα της Πίνδου, να κατέβει στο Μέτσοβο, να τσακίσει στα δυο τη ραχοκοκκαλιά του ελληνικού μετώπου και ν' αποκόψει τις δυνάμεις της Ηπείρου από της Δυτικής Μακεδονίας.

Απέναντι στον επίφοβο αυτόν εχθρό, η ελληνική άμυνα είχε ν' αντιτάξει ένα σχηματισμό ισχνό: το Απόσπασμα Πίνδου. Διοικητής του ο συνταγματάρχης Κωνσταντίνος Δαβάκης. Δύο χιλιάδες άντρες από εδώ, δεκαπέντε χιλιάδες από εκεί. Το Απόσπασμα Πίνδου είχε να καλύψει ένα μέτωπο από τριανταπέντε χιλιόμετρα φάρδος σ' ευθεία γραμμή. Η άγρια ορεινή διαμόρφωση του εδάφους, αν ευνοούσε την ελληνική άμυνα, πολλαπλασίαζε όμως και το μάκρος του μετώπου που είχε εκείνη να καλύψει.

Η αμυντική οργάνωση της περιοχής ήταν εντελώς πρόχειρη, καμωμένη βιαστικά μέσα στους δυο τελευταίους μήνες, από τότε που ανέλαβε τη διοίκησή του ο Δαβάκης. Χωρίς πιστώσεις αρκετές στη διάθεσή του, αναγκάστηκε - καθώς στο μέτωπο της VIII Μεραρχίας ο

Μαυρογιάννης - να ζητήσει την εθελοντική εργασία των χωρικών για να γίνουν κάποια στοιχειώδη οχυρωματικά έργα. Αλλά κι ο οπλισμός, ο ιματισμός, τα πυρομαχικά του Αποσπάσματος είχαν ελάχιστα. Διέθετε δύο εν όλω όλμους: τηλεφωνική γραμμή που να συνδέει τα τμήματα μεταξύ τους δεν υπήρχε άλλη από τη μία και μόνη πολιτική γραμμή από Εφταχώρι σε Κόντισα, με τις δευτερεύουσες μικροδιακλαδώσεις της· οι περισσότεροι αξιωματικοί ήταν έφεδροι δίχως πείρα. Στο κατώφλι του χειμώνα, που εκεί απάνω είναι από την πρώτη στιγμή απάνθρωπος, με τέτοια δυσαναλογία σ' αριθμό, μέσα, με το βάρος της τεράστιας ευθύνης απέναντι στο σύνολο του μετώπου και στη χώρα, την ανεπισπράτευτη ακόμα, που περίμενε πίσω ακάλυπτη, ο αγώνας που είχε ν' αντιμετωπίσει το Απόσπασμα Πίνδου έπαιρνε τη μορφή αποστολής απελπισμένης.

Η 28η Οκτωβρίου ανέτειλε εκεί - απάνω με καιρό κρύο βροχερό. Στα δύο συντάγματα, 8ο και 9ο, που αποτελούσαν τη Μεραρχία Τζούλια, είχε δοθεί από το στρατηγό Τζιρόττι διαταγή που έλεγε: «Η πρόθεσίς μου είναι να επιτευχθεί η προχώρησις μέχρι των θέσεων εις ας ευρίσκονται οι εχθρικοί καταυλισμοί, χωρίς να δυνηθώσι τα εχθρικά στοιχεία, τα εγκατεστημένα δια την φρούρησιν των συνόρων, να σημάνωσι συναγερμόν. Όθεν επιβάλλεται όπως η πρώτη ενέργεια δια την δημιουργίαν των ρηγμάτων μελετηθή εκ των προτέρων και οργανωθή μέχρι των

ελαχίστων λεπτομερειών.

Ιδιαίτερως επιβάλλεται να καθορισθώσι: Στοιχεία εντεταλμένα την αποκοπήν των τηλεφωνικών γραμμών. Στοιχεία ενταλμένα την κατάληψιν των ελληνικών φυλακίων και την σύλληψιν των φρουρών των. Τα διάφορα στοιχεία δέον να εκλεγώσι μεταξύ των ικανωτέρων ανδρών δι εκάστην αποστολήν. Εν συνόψει, η δράσις εις εκάστην των διεξόδων δέον να διεξαχθή δι' ολίγων δυνάμεων και μετά της μεγίστης ταχύτητος. Ουσιώδης συντελεστής ο αιφνιδιασμός.

Η εισβολή είχε αρχίσει, όπως και στο μέτωπο της VIII Μεραρχίας, προτού φέξει, πριν τελειώσει δηλαδή η διορία που όριζε το τελεσίγραφο. Αν, κατά μέσον όρο, οι ιταλικές φάλαγγες είχαν παραβιάσει τη μεθόριο στις πέντε η ώρα, σε κάποια φυλάκια της Πίνδου οι αιφνιδιασμοί εκδηλώθηκαν πολύ πριν. Το φυλάκιο 22 λόγου χάρη, πάνω από το Ασημοχώρι, χτυπήθηκε γύρω στη μία μετά τα μεσάνυχτα. Οι ακρίτες αυτοί της ελληνικής γης, δεν είχαν προλάβει ακόμα να μάθουν πως αρχίζει πόλεμος, να καταλάβουν τι συμβαίνει. Σημειώνεται εδώ μια αντίφαση που και μόνη της χαρακτηρίζει το ήθος του αντιπάλου: Ενώ η ηγεσία του είχε διακηρύξει πως δεν περίμενε σοβαρή ελληνική αντίσταση, ενώ μ' αυτήν ακριβώς την πεποίθηση είχε κατηχήσει τα στρατεύματά της, στην πράξη ακολουθούσε μια τακτική, που απέναντι σ' αντίπαλο ανύποπτο, δείχνει ψυχολογία δολοφονική.

Άνοιξαν καταπάνω στα φυλάκια φωτιά με πολυβόλα και χειροβομβίδες. Οι φρουρές, ξαφνιασμένες, αμυνόμενες όπως - όπως άρχισαν να συμπύσσονται προς τη γραμμή αντιστάσεως. Για να κλονίσουν το ηθικό των λιγοστών αυτών ανθρώπων, οι Ιταλοί, τους φώναζαν ελληνικά πως τάχα στην Αθήνα έγινε επανάσταση, πως ο Μεταξάς έπεσε, πως η νέα κυβέρνηση συμμάχησε με τον Άξονα και να παραδοθούν. Τα καλώδια των τηλεφώνων είχαν φροντίσει να τα κόψουν αποβραδής, κι έτσι οι επικεφαλής των ελληνικών τμημάτων δεν μπορούσαν να επικοινωνήσουν με τη Διοίκησή τους. Ωστόσο σε πολλά σημεία η αντίσταση κατόρθωνε ν' αναχαιτίζει τον εχθρό. Το φυλάκιο 25, στα δεξιά του Γράμμου, αμύνεται ως το μεσημέρι και ύστερα αποσύρεται να πάρει θέση στην κύρια γραμμή αντιστάσεως. Στ' αριστερά του κεντρικού υποτομέως, το εκεί ελληνικό τμήμα αγωνίζεται στα υψώματα Καρδάρι και Στενό ως που, δίχως πυρομαχικά πια, μπροστά στον κίνδυνο να κυκλωθεί, αναγκάζεται να συμπυκωθεί στην Πυρσόγιαννη. Στο κέντρο όπου εκδηλώνεται η κύρια προσπάθεια των Ιταλών, τα ελληνικά τμήματα συμπύσσονται προς τη Βούρμπιανη, ενώ άλλα υποχωρούν ανατολικότερα, ως το χωριό Θεοτόκος. Στα υψώματα Σταυρός και Κιάφα, ισχυρές ιταλικές δυνάμεις με πυροβολικό και όλμους πιέζουν τον εκεί ελληνικό λόχο, που αγωνίζεται ως τις 2 μετά το μεσημέρι, ύστερα υποχωρεί στην Απομηλίτσα κι από εκεί στο

ύψωμα Πέτρα Μούκα. Εδώ η κάμψη ήταν επικίνδυνη. Στην Κιάφα όμως, η εκεί διμοιρία δεν λυγίζει, μάχεται ως τη νύχτα, και τότε ανεβαίνει να πιάσει την κορφή του υψώματος, 2398 μέτρα. Στον αριστερό υποτομέα, όπου οι Ιταλοί εκδηλώθηκαν μόλις στις 5 τ' απόγευμα οι δύο ελληνικοί λόχοι της Καστάνιανης και της Μόλιστας κρατάνε τις θέσεις τους ως τη νύχτα.

Στον κεντρικό υποτομέα ωστόσο η κατάσταση έπαιρνε μορφή πολύ σοβαρή. Η κατάληψη από τους Ιταλούς του Σταυρού, τους άνοιγε το δρόμο προς την Απομηλίτσα και τη Λυκόρραχη, ενώ απειλούσε με αποκοπή, στ' αριστερά, τους λόχους της Βούρμπιανης και της Πυρσόγιαννης. Ο Δαβάκης αναγκάστηκε να διατάξει σύμπτυξη σε νέα γραμμή. Ο καιρός ήταν άσχημος πολύ: Έπεφτε βροχή βαρειά, στην κατασκότεινη μέσα νύχτα οι άντρες των ελληνικών τμημάτων, που είχανε πολεμήσει ολημερίς νησιτικοί, βάδισαν τώρα μουσκεμένοι, ξεθεωμένοι. Στο ποτάμι τον Σαραντάπορο, το παγωμένο νερό τους ανέβαινε ως τη μέση. Τα βαρυφορτωμένα με πολυβόλα και πυρομαχικά μουλάρια έχαναν πόδι στις κακοτοπιές, στο σκοτάδι, γλύστραγαν και γκρεμίζονταν κάτω σε βαθιές χαράδρες. Ο Δαβάκης για να τονώσει το ηθικό των βασανισμένων τμημάτων του, σκέφτηκε να στείλει

στους διοικητές τους, νύχτα στις 9 η ώρα, μια διαταγή που έλεγε πως έρχονται τέσσερα τάγματα αύριο να τους ενισχύσουν κι αυτός θα κάνει αντεπίθεση με τις εφεδρείες.

Ούτε τάγματα βρίσκονταν πουθενά ούτε εφεδρείες. Απεναντίας, τα μέσα διαβιβάσεων δεν λειτουργούσαν καλά, πληροφορίες σωστές για τα τμήματα που πολεμούσαν ο Δαβάκης δεν μπορούσε να έχει, με το τμήμα της Απομηλίτσας κάθε επικοινωνία είχε κιόλας κοπεί, τα πυρομαχικά είχαν τελειώσει.

Αναγκάστηκε ο Δαβάκης να μαζέψει όσα βρίσκονταν στους ημιονηγούς, στους μαγείρους και στους γραφείς και τα έστειλε στους λόχους της Πυρσόγιαννης και της Απομηλίτσας. Ζήτησε κ' από τους χωριάτες της Πίνδου να φέρουν τα ζώα τους για να κουβαλάνε τρόφιμα και πολεμοφόδια στο στρατό.

Τα έφεραν. Ύστερα έπιασαν μόνοι τους, γέροι, γριές, κορίτσια, γυναίκες, παιδιά, να ζαλώνονται τα πολεμοφόδια, όπως σε λίγο θα ζαλωθούν και τους τραυματίες, να σκαφαλώνουν άκρη-άκρη σε γκρεμούς, κάτω από τη βροχή, μέσα στο σκοτάδι. Έτσι θα χαραχτούν στη μνήμη του έθνους, στο θρύλο, θα γίνουν όραμα συμβολικό, λιτανεία που πάει να καταθέσει το βαρύ τάξιμο στο θυσιαστήριο της ελευθερίας.

Στρατιώτες μας ετοιμάζουν βολή ορεινού πυροβόλου.

Ο Διοικητής της 3ης ΜΑ «Τζούλια», στρατηγός Μάριο Τζιρότι (δεύτερος από δεξιά).

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ
ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ - ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Η προσωρινή διοικούσα επιτροπή του Συλλόγου αποφοίτων Γυμνασίου - Λυκείου Κόνιτσας αποτελείται από τους:

Γκότσο Σπυρίδωνα

Κουκέση Βασίλειο

Παπαθεμιστοκλέους Γεώργιο

Παγουρτζή Παναγιώτη

Τσαρούχη Ιωάννη Διερμηνεύοντας τα καθολικά αισθήματα των κατοίκων της Κόνιτσας, αλλά και της ευρύτερης περιοχής, προς την προσωπικότητα του αειμνήστου ιατρού Δημητρίου Βανδέρα για την τεράστια κοινωνική προσφορά του και το ανθρωπιστικό έργο του που υπηρέτησε με πάθος, αποφασίζει σήμερα Κυριακή 25-04-2010 μετά από συγκέντρωση κατοίκων και φορέων που έλαβε χώρα στο Δημαρχείο Κόνιτσας, ως απόδοση φόρου τιμής και ευγνωμοσύνης, να φιλοτεχνήσει και να ανεγείρει προτομή του μεταστάντος σε περίοπτη θέση στην Κόνιτσα.

Για τον σκοπό αυτό προβαίνει στο άνοιγμα λογαριασμών στην Εθνική Τράπεζα Κόνιτσας 386/760329-92 στην Εμπορική Τράπεζα Κόνιτσας 66660982 μέχρι συμπλήρωσεως του ποσού που απαιτείται για την πραγμάτωση του έργου.

Περί της κινήσεως των λογαριασμών κ.λ.π. ενεργειών θα υπάρχει τακτική επικοινωνία και ενημέρωση μέσω των φιλόξενων σελών του περιοδικού «ΚΟΝΙΤΣΑ» που αποτελεί άλλωστε και τον μοναδικό συνδετικό κρίκο μεταξύ ημών και υμών.

Τον μήνα Αύγουστο τρέχοντος έτους θα διενεργηθούν αρχαιρεσίες που θα ανακοινωθούν έγκαιρα για την ανάδειξη Διοικητικού Συμβουλίου. Αυτό θα αναλάβει την αποστολή αποδείξεων προς τους καταθέτες και την ολοκλήρωση του έργου.

Το Σεράγι του Αλή Πασά στην Κόνιτσα

ΧΑΡΙΛΑΟΣ Γ. ΓΚΟΥΤΟΣ

1. Γονείς του Αλή πασά (1747-1822) ήσαν ο Βελή μπέης Τεπελενιώτης και η Εσμικάν ή Χάμκω (1728-1780;), θυγατέρα του Κονιτσιώτη Ζεϊνέλ μπέη (γενν. το 1710 περίπου). Η αδελφή του Αλή Χαϊνίτσα ή Σαχνισά (1750-1821) διέμενε κατά το πλείστον στο Λιμπόχοβο της Δρόπολης, μία δε από τις κόρες της παντρεύτηκε μπέη της Κλεισούρας.

Ο Ζεϊνέλ δεν γνωρίζουμε ποιούς άλλους είχε απογόνους, αλλά πάντως είχε ανεψιό, ο οποίος λεγόταν και αυτός Ζεϊνέλ μπέης (γενν. το 1740 περίπου), ήταν α' εξάδελφος της Χάμκως και θείος του Αλή, είχε δε τρία τέκνα (β' εξαδέλφια του Αλή) τον Σουλεϊμάν μπέη (περίπου 1760-1810), τον Ισμαήλ μπέη (περίπου 1770-1830) και μία θυγατέρα. Ο Ισμαήλ ήταν πατέρας ενός νεότερου Ζεϊνέλ μπέη (απέθανε το 1854), ο οποίος είχε γιούς τον Περτιέφ μπέη (1845-1920) και τον Ισμαήλ πασά (1850-1909), που είχαν νυμφευθεί θυγατέρες του γείτονά τους Σαϊμ μπέη.

Το 1780 περίπου ο Αλής, κατά τις ληστρικές επιδρομές που έκανε στο Πωγώνι και στα γύρω μέρη με οπαδούς του, συγκρούστηκε με στρατό του Κούρτ πασά στην Κόνιτσα. Το 1785 έγινε μουτεσαρίφης (διοικητής) των περιοχών του Δέλβινου και των Ιωαννίνων, αλλά κατά το ίδιο έτος απώλεσε την διοίκηση των Ιωαννίνων επειδή διαμαρτυρήθηκαν εναντίον του στον σουλτάνο οι επιφανέστεροι Γιαννιώτες. Το 1787 έγινε διοικητής των δερβενιών Ηπείρου, Θεσσαλίας και Δ. Μακεδονίας και το 1788 διορίστηκε πασάς της Ηπείρου, με την ιδιότητα δε αυτήν υπέταξε τους απείθαρχους τοπάρχες της Καραμουρατιάς και της Κόνιτσας το 1789 κατόπιν διαταγής του σουλτάνου¹.

2. Σύμφωνα με ενθύμηση γραμμένη το 1785 στην Σαμαρίνα, μόλις ο Αλής (που ήταν μπέης) ανέλαβε τότε την διοίκηση των Ιωαννίνων, ο Αλβανός λήσταρχος Τσάτσος εκυρίευσε την Κόνιτσα επί 7 ημέρες, εκδιώχθηκε όμως μετά από μάχες και αφού σκοτώθηκαν 113 οπλίτες του, «και τότες έκαψαν του Ζενέλπεη τα σαράγια του πασόπουλου τα σαράγια και αυτοί πήραν τα μάτια τους, άλλοι πάψαν εις την Κολώνια και άλλοι στον Αλή μπέη, αυτά έπαθαν οι καϋμένοι πασάδες και οι μπέηδες»². Σε τούτο το

1. Για τα προεκτεθέντα, βλ. Χ. Γκούτος, Σχέσεις Αλή πασά και επαρχίας Κόνιτσας, Ηπειρωτικό Ημερολόγιο, τ. 2006 125 επ., Δ. Σκιώτης, Θησαυρίσματα, τ. 1969 283-289 και την εκεί μνημονευομένη βιβλιογραφία, Ειδικά για τους απογόνους του Ισμαήλ μπέη βλ. Αν. Ευθυμίου, Σελίδες από την ιστορία της Κόνιτσας, 1997 110-111.

2. Α. Βακαλόπουλος, Παγκαρπία μακεδονικής γης, 1980 462-464.

ασαφές κείμενο, ως πασόπουλος εννοείται ο Ζεϊνέλ που ήταν πατέρας της Χάμκως (παππούς του Αλή), διότι αυτός είχε πρόγονο πασά και συνεπώς λεγόταν πασόπουλος, γι' αυτό άλλωστε η Χάμκω λεγόταν πασιοπούλα ή πασιού³.

Επομένως, η ενθύμηση μας πληροφορεί ότι το 1785 πυρπολήθηκαν τα σεράγια της οικογένειας του Ζεϊνέλ μπέν, θείου του Αλή, («μπένδες»), και τα σεράγια της οικογένειας του άλλου Ζεϊνέλ μπέν, παππού του Αλή, («πασάδες»), και ότι οι παθόντες κατέφυγαν τότε οι μεν στην Κολώνια, οι δε στον Αλή (πιθανότατα στην περιοχή του Τεπελενιού, όπου αυτός κατοικούσε τότε).

3. Ο Άγγλος περιηγητής Λήκ, που επισκέφθηκε την Κόνιτσα το 1809, έγραψε ότι στο βορειότερο τμήμα της υπήρχε τότε μεγάλο ανάκτορο του Αλή πασά, το οποίο είχε χαρέμι και κήπο, χρονολογεί δε την οικοδόμησή του στο 1789⁴, δηλαδή στο έτος που ο Αλής ως πασάς της Ηπείρου υπέταξε τους απείθαρχους τοπάρχες της Κόνιτσας. Πιθανότατα ο Αλής έκτισε το ανάκτορό του τούτο στην ίδια θέση όπου πριν από 4 έτη υπήρχαν τα πυρποληθέντα σεράγια του παππού του Ζεϊνέλ (που ασφαλώς θα τα είχε επισκεφθεί κάμποσες φορές ως παιδί και ως έφηβος τουλάχιστον), για να τα χρησιμοποιούν ο ίδιος και η Χαϊνίτσα σποραδικά ή και άλλοι απόγονοι του παππού του. Πάντως, κατά τα έτη 1800 και 1803 τουλάχιστον, το σεράγι τούτο το διαχειριζόταν για λογαριασμό του Αλή ο Βασίλης Μάσιος, ο οποίος επρομήθευε σε αυτό τις αναγκαίες ζωοτροφές από το τσιφλίκι που είχε ο Αλής στο χωριό Μάζι⁵.

Κατά τον Λήκ, το 1809 το σεράγι του Αλή ήταν σχεδόν ερειπωμένο, αλλά σε ένα μικρό τμήμα του χαρεμιού διέμενε η προαναφερθείσα κόρη της Χαϊνίτσας και ανεψιά του Αλή, η οποία ήδη ήταν χήρα. Ο Γάλλος πρόξενος Πουκεβίλ, που επισκέφθηκε την Κόνιτσα το 1806, μας πληροφορεί ότι ο Αλής έστελνε στο εν λόγω σεράγι τις γυναίκες

---

3. Ο πατέρας της Χάμκως καταγόταν από πασά (Σπ. Αραβαντινός, Ιστορία Αλή πασά του Τεπελενλή, 1895 7), ο οποίος, κατά μία γνώμη, λεγόταν Μεχμέτ πασάς (Α. Μουφίτ, Αλή πασάς ο Τεπελενλής, 1993 19). Βλ. και στην παραπάνω μελέτη μου σελ. 126. Η Χάμκω αναφέρεται σε δημοτικό τραγούδι ως «πασιοπούλα» επειδή ο πατέρας της είχε πρόγονο πασά (Α. Μαρμόπουλος, Ήπειρος, τ. Β' 1964 45). Για τον ίδιο λόγο, ονομάζεται «πασιού»σε δύο ενθυμήσεις του 1778 και του 1784 (Ν. Βέης, Ηπειρ. Χρονικά, τ. 1926 121-123).

4. Βλ. W. Leake, Ήπειρος 1805-1810, μετφρ. Γ. Στάθης, 1976 160, Χ. Ανδρεάδης, Ο Συνταγματάρχης Λήκ και η Κόνιτσα. Ταξίδι στα 1809, Κόνιτσα, τχ 64/1967 5.

5. Β. Παναγιωτόπουλος, Αρχείο Αλή πασά, τ. Α' 2007 329, 87. Δια συνδρομής και επιστασίας του Β. Μάσιου και του Π. Σκουρμπουρδή, το 1833 επισκευάσθηκε η ξύλινη γέφυρα της Κόνιτσας (Ι. Λαμπρίδης), Περί των εν Ηπείρω αγαθοεργημάτων, μέρος Α' 1880 150).

που συνταξιοδοτούσε, εννοώντας πιθανότατα ότι τις γυναίκες αυτές ο Αλής τις έστειλε στην ανεψιά του ως υπηρέτριές της όταν πλέον δεν ήταν κατάλληλες για το χαρέμι του στα Γιάννενα, διότι γνωρίζουμε ότι τις παλλακίδες του συνήθιζε να τις παραχωρεί ως υπηρέτριες στις νύφες του και σε άλλα πρόσωπα που συμπαθούσε πολύ. Το 1815 περίπου ο Αθ. Ψαλίδας εδίδασκε στην Καπλάνειο σχολή ότι η Κόνιτσα «έχει και ένα παλάτιον του ηγεμόνος Αλήπασια Τεπελενλή αξιόλογον και άλλα τινά των ενοίκων Μπέγηδων». Το 1896 ο Κονιτσιώτης Αριστοτέλης Πατέρας έγραψε ότι υπήρχαν τότε στην Κόνιτσα “παμμέγιστες οθωμανικές οικίες”, αλλά κατονόμασε μόνον τις οικίες του Γαγιά μπέν και του Σιαήμ μπέν, όχι και το ως άνω σεράγι⁶.

Στην εποχή μας, από το σεράγι τούτο «σώζονται εις καλύτεραν κατάστασιν ο διώροφος πύργος (Κούλια), ο αποτελών και το κεντρικόν οικοδόμημα, και οι τοξωτοί πυλώνες εισόδου», καθώς και τα εν συνεχεία του πύργου δευτερεύοντα και ημιερειπωμένα κτίσματα όλα δε τα υπολείμματα τούτα ονομάζονται «οικία της Χάμκως»⁷. Όμως, δεν πρόκειται για το πατρικό σεράγι, στο οποίο η Χάμκω κατοικούσε μέχρι το 1745 που παντρεύτηκε τον Βελή, αφού αυτό καταστράφηκε το 1785 όπως προαναφέρθηκε, αλλά για το σεράγι που έκτισε ο Αλή πασάς στην ίδια θέση, το 1789, οπότε η Χάμκω δεν ζούσε.

4. Το άλλο σεράγι, που ανήκε στον θείο του Αλή πασά Ζεϊνέλ μπέν και που καταστράφηκε και αυτό το 1785, βρισκόταν εν συνεχεία και νοτίως του ως άνω σεραγιού (του παππού του Αλή). Μετέπειτα κτίσθηκε στην θέση αυτή νέα οικία του Ζεϊνέλ (θείου του Αλή) και των γιών του Σουλεϊμάν⁸ και Ισμαήλ (β' εξαδέλφων του Αλή). Αυτά προκύπτουν από τις εξής πληροφορίες: Ο Ζεϊνέλ, που ήταν γιος του Ισμαήλ, και οι Περτέφ και Ισμαήλ, που ήσαν γιοί αυτού του Ζεϊνέλ, κατοικούσαν σε οικία που

6. Για τα παραπάνω, βλ. στην προαναφερθείσα μελέτη μου, σελ. 137-138.

7. Μ. Αχειμάστου-Ποταμιάνου, Οικία Χάμκως εν Κονίτση, Αρχαιολ. Δελτίον, τ. 27(1972) Β 2 Χρονικά, 455, βλ. και Δ. Τριανταφυλλόπουλος, Κούλια της Χάμκως, Αρχαιολ. Δελτίον, τ. 31 (1976) Β 2 Χρονικά, 219, Χ. Σούλης, Μεγ. Ελλην. Εγκυκλ. τ. ΙΔ' 818. Κατά τον Αν. Ευθυμίου (ό.π. 104), από τα σεράγια του πατέρα της Χάμκως σώζονται ερείπιά τους «και μέρος από τις πανύψηλες μάντρες (σωστά κάστρα) που τα περιβάλλον».

8. Το 1807 ο Σουλεϊμάν (που ήταν β' εξαδέλφος του Αλή πασά) του έγραψε σε επιστολή τα εξής: έξη μπένδες Κονιτσιώτες «πάτησαν το σπίτι της αδελφής μου» κρυφά από αυτήν και έτσι πρόσβαλαν εσένα και εμένα, γι' αυτό θέλω να αποκαταστήσεις την τιμή μου. Ο Αλής διέταξε τους έξι μπένδες ονομαστικά να προσέλθουν στα Γιάννινα, συνοδευόμενοι από δικαστικό επιμελητή, για να του δώσουν εξηγήσεις (βλ. Παναγιωτόπουλος, ό.π. 658-659).

πυρπολήθηκε το 1870 περίπου και που κτίσθηκε πάλι μετά από λίγα χρόνια, αλλά αργότερα κατέπεσε σε ερείπια τα οποία σώζονται στην προαναφερθείσα θέση και είχαν περιέλθει στον Δ. Μηλίγκο⁹.

Δίπλα στην οικία αυτή και στα δυτικά της, το 1845 κτίσθηκε σεράγι της οικογένειας Σίσκο, η οποία ήταν συγγενής της αμέσως παραπάνω οικογένειας και μάλιστα μετά το 1895 περίπου, οπότε δύο θυγατέρες του Σαχίν ή Σιαϊμ μπέη Σίσκο παντρεύτηκαν τους προαναφερθέντες αδελφούς Περτέφ και Ισμαήλ¹⁰. Η οικογένεια Σίσκο είχε συγγένεια και με την οικογένεια της Χάμκως, όπως προκύπτει από τις εξής πληροφορίες που έχουν γραφεί το 1913: «Εις το μέγαρον του Σαϊ-μπέη, του οποίου η οικογένεια εσυγγένευε προς την του Αλή πασά, ευρίσκονται στρώματα και προσκέφαλα γεμισμένα με τα μαλλιά των γυναικών του Γαρδικιού, αι οποίαι εσφάγησαν από τον περιώνυμον της Ηπείρου σατράπην και εις την σφαγήν των οποίων παράστατο και η αδελφή του Χαϊνίτσα, αφού πρώτον έκοψε τας κόμας των. Με τας κόμας αυτάς η φιλέκδικος και αιμοχαρής γυνή επλήρωσε τα στρώματα και προσκεφάλαιά της, τας δε περισσευούσας εμοίρασεν εις τους στενούς συγγενείς της»¹¹. Προφανώς, έδωσε από αυτά και στην προαναφερθείσα κόρη της που κατοίκησε στο σεράγι του Αλή, έπειτα δε αυτά περιήλθαν στην οικογένεια Σίσκο.

---

9. Ο Ισμαήλ πασάς διετέλεσε υπουργός Δικαιοσύνης επί σουλτάνου Αβδούλ Χαμίτ, ενώ ο αδελφός του Περτέφ μπέης υπηρέτησε ως διοικητής Φιλιππιάδας, Πρέβεζας και Δεδέαγατς (Α. Ευθυμίου, ό.π. 110-112). Ο χώρος διοργάνωσης του Παζαρόπουλου ανήκε στην οικογένειά τους (Φωνή της Ηπείρου, φ. της 28.10.1894=Κόνιτσα, τχ. 125/2005).

10. Οι τρεις γιοί του Σιαϊμ μπέη (γενν. 1875-1885) ήσαν φανατικοί αλβανιστές. Ο Μεχμέτ διετέλεσε πρόξενος της Τουρκίας στην Άρτα και στον Πειραιά, έπειτα δε πρεσβευτής της Αλβανίας στο Λονδίνο. Ο Φαϊκ επρότεινε να σχηματισθεί δυαδικό κράτος Ελλάδας-Αλβανίας (1911), διηύθυνε αλβανική εφημερίδα στο Βουκουρέστι (1914) και έγινε έπειτα προεσβευτής της Αλβανίας στις Η.Π.Α. Ο Χουσεϊν οργάνωσε την αλβανική προπαγάνδα στην Κόνιτσα, όπου κατοικούσε μέχρι το 1924 (βλ. Ευθυμίου, ό.π. 112-114, Τ. Παπαδημούλης, Η Κόνιτσα που έσβησε, 1972 37, Ι. Λυμπερόπουλος, Κόνιτσα, τχ. 91/2000). Η γυναίκαδέλφη του Μεχμέτ ήταν Ρουμάνα και καθολική, απέθανε δε το 1906 στην Κόνιτσα, όπου παραθέριζε. Κηδεύτηκε στον μητροπολιτικό ναό, όπου προσήλθαν και μουσουλμάνοι (εφημ. «Η Πύρρος», φ. της 27.7.1906 -Κόνιτσα, τχ 123/2005).

11. Η Βουτιεριδής, αθην. εφημ. «Πατρίς», φ. της 19.3.1913, παρομοίως, Β. Τζαλόπουλος, Ηπειρωτικόν Ημερολόγιον η Νέα Ελλάς 1914, Αθήναι 1913 118 (=Κόνιτσα, τ. 2005 22). Τέτοια στρώματα και προσκέφαλα υπήρχαν και στα Γιάννενα (Σπ. Αραβαντινός), ό.π., 239). Ο Αλής έσφαξε τους Γαρδικιώτες το 1812 για να τους εκδικηθεί επειδή είχαν προσβάλει την Χάμκω και την Χαϊνίτσα το 1764. Κατά τον Τ. Παπαδημούλη (ό.π. 37), μεταξύ των οικιών των δύο οικογενειών, υπήρχαν οι τάφοι των προγόνων τους και πανύψηλα δένδρα.

Προσκυνηματικό Οδοιπορικό στους Αγίους Τόπους

ΗΛΙΑ ΑΝΔΡΕΟΥ

(Μέρος Δεύτερο)

Παρασκευή 25 Ιουνίου: Πρώι-
πρώι βγαίνουμε από τα τείχη
της ιστορικής πόλης των
Ιεροσολύμων και πορευόμαστε προς
την Σαμάρεια. Έχουμε την πρώτη
οπτική επαφή με την ύπαιθρο της
Παλαιστίνης και την πρώτη εμπειρία για
τα όσα συμβαίνουν στον πολύπαθο
αυτό τόπο όπου η ηχώ των λόγων του
Ιησού «αγαπάτε αλλήλους- αγαπάτε
τους εχθρούς ημών». εγκλωβίζεται
στους μαιάνδρους του τείχους από
μπετόν μήκους οχτακοσίων σχεδόν χι-
λιομέτρων που ανήγειραν οι νέοι έποι-
κοι της Αγίας Γης. Συνειδητοποιούμε
πως μπορεί το τείχος του Βερολίνου και
το «Σιδηρούν Παραπέτασμα» να
αποτελούν ιστορικό παρελθόν πλην
όμως νέα τείχη μας υπενθυμίζουν πως
στον κόσμο αυτό δεν θα εκλείψει ποτέ
η αντίληψη που θέλει τον δυνατό και
τον νικητή να έχει πάντα δίκαιο.

Η δυσκολία μας να προσδιορίσουμε
πού είναι οι κακοί Παλαιστίνιοι και που οι
καλοί Ισραηλίτες είναι εμφανής. Τα όσα
συνέβησαν και συμβαίνουν μετατρέπουν
σε ουτοπία την προφητεία του Ησαΐα
σύμφωνα με την οποία στην Αγία Γη θα
έλθει η ημέρα κατά την οποία «συμβο-
σκηθήσεται λύκος μετ' αρνός και πάρδα-
λις συναναπαύσεται ερίφω». Η πόλις της

Σαμάρεια κτίσθηκε από τον βασιλιά Ομρί
το 880 π.χ και σαν περιοχή βρίσκεται
βόρεια της Ιουδαίας και νότια της Γαλι-
λαίας. Εδώ στην Σαμάρεια και ειδικότερα
στο όρος Γαριζίν βρίσκεται το φρέαρ του
Ιακώβ όπου πάνω από αυτό κτίσθηκε
Ελληνορθόδοξο μοναστήρι. Πρώτο προ-
σκύνημα της ημέρας μας. Εδώ ο Ιησούς
συνάντησε την Σαμαρείτιδα γυναίκα από
την Ζηχάρ από την οποία ζήτησε να
αντλήσει και να του δώσει να πιεί νερό
για να συνέλθει από τον κάματο της
πεζοπορίας. Στο ερώτημα της Σαμαρεί-
τιδας « πόθεν ούν έχεις το ύδωρ το ζων»
ο Ιησούς ανταπάντησε «πας ο πίνων εκ
του ύδατος τούτου διψήσει πάλιν, ος δ' αν-
πίη εκ του ύδατος ου εγώ δώσω αυτό ου
μη διψήσῃ εις τον αιώνα αλλά το ύδωρ
ο δώσω αυτώ γενήσεται εν αυτώ πηγή
ύδατος αλλομένου εις ζωήν αιώνιον».

Στην ίδια περιοχή κατασκήνωσε ο
Αβραάμ όταν έφυγε από την Μεσοπο-
ταμία. Στο πηγάδι αυτό επίσης πουλήθηκε
ο Ιωσήφ από τους αδελφούς του.
Αφήνοντας την Σαμάρεια κατευθυνό-
μαστε προς την Ιεριχώ. Η ίδρυση της
αρχαίας πόλης ανάγεται στα 3.000 π.χ και
ήταν πέρασμα από την Γαλιλαία προς τα
Ιεροσόλυμα, έτσι από αυτήν πέρασε πολ-
λές φορές ο Ιησούς. Σύμφωνα με τις
Ευαγγελικές μαρτυρίες εκεί θεράπευσε
τον τυφλό που ζητιάνευε και συναντήθηκε

με τον αρχιελώνη Ζακχαίο. Επίσης η περιοχή συνδέεται με τον τόπο του πειρασμού και της νηστείας του Ιησού, την δράση του Προφήτη Ηλία και του Ιωάννη του Προδρόμου, την προσευχή του Ιωακείμ, την δράση των Χοζεβιτών. Επίσης η περιοχή συνδέεται με τον Άγιο Γεράσιμο τον Ιορδανίτη, την Οσία Μαρία την Αιγυπτία. Από τον 4ο μ.χ αιώνα όλα αυτά τα γεγονότα αποτελούν Χριστιανικά προσκυνήματα. Πρώτο προσκύνημα στην Ιερική το μοναστήρι του Αγίου Γερασίμου του Ιορδανίτου κοντά στην Νεκρά Θάλασσα από τα πλέον παλαιά, κτίσθηκε το 455 μ.χ από τον Άγιο Γεράσιμο υπό μορφή Λαύρας για τους τέλειους μοναχούς.

Τον Άγιο Γεράσιμο κατά την παράδοση τον υπηρετούσε ένα λιοντάρι που είχε γιατρέψει. Τον μοναστικό του βίο και τον τρόπο ζωής ακολούθησαν πολλοί μοναχοί. Κάτω από τον Ναό του Αγίου και σε σπηλιά από την εποχή των Αποστόλων κτίσθηκε μικρή εκκλησία που κατά την παράδοση φιλοξενήθηκε η Αγία Οικογένεια κατά την φυγή της στην Αίγυπτο, για να αποφύγει την σφαγή που διέταξε ο Ηρώδης. Δεύτερο προσκύνημα η μονή του Προφήτη Ελυσσαίου όπου φυλάσσεται παραφυάδα της συκομορέας στην οποία ανέβηκε ο αρχιελώνης Ζακχαίος για να ιδεί τον Ιησού. Κοντά και στα δυτικά της Ιερικής πάνω σε απότομη πλαγιά είναι κτισμένο το μοναστήρι του Σαραντάριου Όρους ή του Πειρασμού όπως λέγεται γιατί εδώ νήστεψε ο Ιησούς σαράντα ημέρες και νύχτες πειραζόμενος τρεις

φορές από τον διάβολο ο οποίος απευθυνόμενος του είπε: Ει υιός εί του Θεού ειπέ τω λίθω τούτω ίνα γένηται άρτος Και απεκρίθη Ιησούς προς αυτόν λέγων. Γέγραπται ότι «ουκ επ'άρτω μόνω ζήσεται άνθρωπος αλλ' επί παντί ρήματι εκπορευομένω δια στόματος Θεού».

Το Σαραντάριο Όρος στην κυριολεξία είναι ένας κατάξερος βράχος όπου κανείς δεν μπορεί να δεχθεί την ελαχίστη παρηγοριά, ούτε από ένα χορταράκι, ούτε από πέταγμα πτηνού, ούτε από ένα λουλούδι και κελάρυσμα νερού. Σκόνη, καυτός ήλιος και αέρας θολώνουν την εικόνα της λιγοστής βλάστησης που καλύπτει κάτω στο βάθος την πεδιάδα της Ιερικής. Εδώ ο Ιησούς ως άνθρωπος έδωσε την μάχη απέναντι στον διάβολο ορίζοντας εσχατολογικά πως ο άνθρωπος είναι προορισμένος να μην ζει μόνο με άρτο. Αλλοίμονο όμως: Εμείς οι ελαχιστότατοι, σαρκικά ευάλωτοι και πνευματικά υπολείπόμενοι από το «ουκ επ'άρτω μόνω» απαλείψαμε το «ουκ» και οικειοποιηθήκαμε το «επ'άρτω μόνω».

Στις ημέρες μας φθάσαμε στο έσχατο όριο ευτελισμού του ανθρωπίνου λόγου, εφ'όσον μιλάμε για οικονομική και μόνο κρίση στο αποκορύφωμα του ευδαιμονισμού. Το να ζει ο σύγχρονος άνθρωπος «επί παντί ρήματι εκπορευομένω δια στόματος Θεού» θεωρείται κάτι το ανώφελο κάτι το μη νεωτερικό. Από τον Πλάτωνα έως τον δυσκολονόητο και σκοτεινό σύγχρονο φιλόσοφο Χαϊντέγκερ ποταμοί ανθρωπίνης νόησης τι αρδεύ-

σανε; Οι πεδιάδες της ύπαρξής μας είναι κατάξερες. Άβουλοι και μοιραίοι θεοποιήσαμε τους νόμους της αγοράς, πανάκεια για την λύση του συνόλου των προβλημάτων της ύπαρξής μας, κάτι το οποίο αποτυπώνεται προφητικά στο βιβλίο του Χέρμπερτ Μαρκούζε «Ο Μονοδιάστατος άνθρωπος» δηλαδή ο άνθρωπος με μία και μοναδική διάσταση αυτή του χρήματος, της υλικής υπόστασης, των υλικών απολαύσεων.

Οι δύο πυλώνες της οικονομικής σκέψης, από την μια μεριά ο Βρετανός Τζων Μεϋναρντ Κέυνς υπέρμαχος του κρατικού παρεμβατισμού και από την άλλη ο Βιεννέζος Φρίντιχ φον Χάγιεκ θιασώτης του άκρατου νεοφιλελευθερισμού μας οδήγησαν στο ένα και μοναδικό οικονομικό δόγμα. Αύξηση της παραγωγής, περισσότερη κατανάλωση, μεγιστοποίηση των κερδών. Και με την διαμαντόπετρα τον πλανήτη μας γη, τι θα απογίνει, θυσία στο βωμό της κυδαίας ευδαιμονίας.

Μέσα από το Σωκρατικό «γνώθι σαυτόν» πρέπει να υπερβούμε την «ύβρι» της αρχαίας τραγωδίας και έτσι να οδηγηθούμε στην «Χριστιανική ταπείνωση» προκειμένου να διασώσουμε την παρουσία μας στον πλανήτη γη. Αναλογίζομαι και ερωτώ τον εαυτό μου. Η πατρίδα μας θα έφθανε στο έσχατο σημείο οικονομικής καταβάρθρωσης αν είχαμε ενστερνισθεί Θεόσταλτα λόγια όπως το «ουκ επ' άρτω μόνω ζήσεται άνθρωπος» και δεν είχαμε απεμπολήσει πανάρχαιες της φυλής

μας αξίες και ηθικές αρχές; Το πρόβλημα που ταλανίζει σήμερα την πατρίδα μας πρωτίστως είναι υπόθεση υπαρξιακή, δηλαδή τρόπος σκέψης και ζωής και κατά δεύτερο λόγο υπόθεση οικονομική.

Στον δεύτερο πειρασμό του διαβόλου «Σοί δώσω την εξουσίαν ταύτην άπασαν και την δόξα αυτών (των βασιλείων)» ο Ιησούς ήταν κατηγορηματικός «Ύπαγε οπίσω μου σατανά , γέγραπται γάρ Κύριον τον Θεόν σου προσκυνήσεις και αυτώ μόνω λατρεύσεις». Κατηφορίζοντας από το Σαραντάριο Όρος προς την Ιεριχώ αντιλαμβάνομαι πως βρέθηκα στο πιο σημαντικό μέρος του πλανήτη. Στρέφω πίσω το βλέμμα στον φλεγόμενο κατάξερο βράχο και ο νούς μου πηγαίνει στον Προμηθέα Δεσμώτη, μόνο που στην θέση του φαντάζομαι αλυσοδεμένη σύμπασα την ανθρωπότητα, η οποία από ότι φαίνεται, μέχρι συντέλειας του κόσμου τούτου είναι καταδικασμένη να υφίσταται το μαρτύριο της ειδωλοποίησης τόσο της κοσμικής εξουσίας, όσο και των υλικών αποκτημάτων.

Κύριε Φουκογιάμα το τέλος της ιστορίας δεν τοποθετείται στην πτώση ενός τείχους και στην παγκοσμιοποίηση της τυπικής αστικής δημοκρατίας. Το πρόβλημα της έναρξης και παγίωσης στον παρόντα «κόσμο» μιας εποχής ειρήνης, συναδέλφωσης και ευτυχίας είναι πιο σύνθετο και δεν έχει σχέση με τα ορατά τείχη αλλά με τα αόρατα που κτίζει ο καθένας μας εντός του για να φυλάξει

την αδύνατη και φτωχή ύπαρξή του.

Είναι πατημένο μεσημέρι και στο πρόγραμμά μας είναι το δύσκολο με πεζοπορία προσκύνημα μοναστήρι των Αγίων Γεωργίου και Ιωάννου Χοζεβιτών δίπλα στον χείμαρρο Χοράθ, όπου έπινε νερό ο Προφήτης Ηλίας, όταν με εντολή του Θεού κρύφθηκε τρεφόμενος από κόρακα για να αποφύγει την μήνιν ασεβών ειδωλολατρών βασιλέων τους οποίους επέκρινε με δριμύτητα.

Ο χείμαρρος και η γύρω περιοχή ανήκει στον Θεοπάτωρα Ιωακείμ που για να προσευχηθεί κατέφευγε σε σπήλαιο πάνω από το καθολικό του Ναού της Μονής που είναι αφιερωμένος στη Γέννηση της Θεοτόκου. Στην περίοδο της ακμής ο αριθμός των ασκητών μοναχών έφθασε τις δύο χιλιάδες και στις τρεις με αυτούς που διέμεναν στα ασκητάρια και τις γύρω σπηλιές.

Δυστυχώς το μοναστήρι το 614 μ.χ λεηλατήθηκε από τους Πέρσες οι

οποίοι σφαγίασαν εκατοντάδες μοναχούς, τα σώματα των οποίων αναπαύονται διακόσια μέτρα πέραν της Μονής. Το φως της ημέρας έχει λιγοστέψει όταν μπαίνουμε στο αραβικό χωριό Αλ-Αζαρία την καθ' ημάς Βηθανία την οποία επισκεπτόταν τακτικά ο Ιησούς γιατί εκεί διέμενε με τις αδελφές του Μάρθα και Μαρία ο αγαπητός του φίλος Λάζαρος. Προσκυνούμε στο Ελληνορθόδοξο μοναστήρι που είναι αφιερωμένο στην προϋπάντηση του Κυρίου από την αδελφή του Λάζαρου Μάρθα. Το μοναστήρι είναι γυναικείο και στο δεξιό του Ναού σώζεται πέτρα πάνω στην οποία κάθισε ο Ιησούς και εδώ είπε προς την Μάρθα.

«Εγώ ειμί η ανάστασις και η ζωή. Ο πιστεύων εις εμέ καν αποθάνη ζήσεται. Και πας ο ζών και πιστεύων εις εμέ ου μη αποθάνη εις τον αιώνα».

Συνεχίζεται

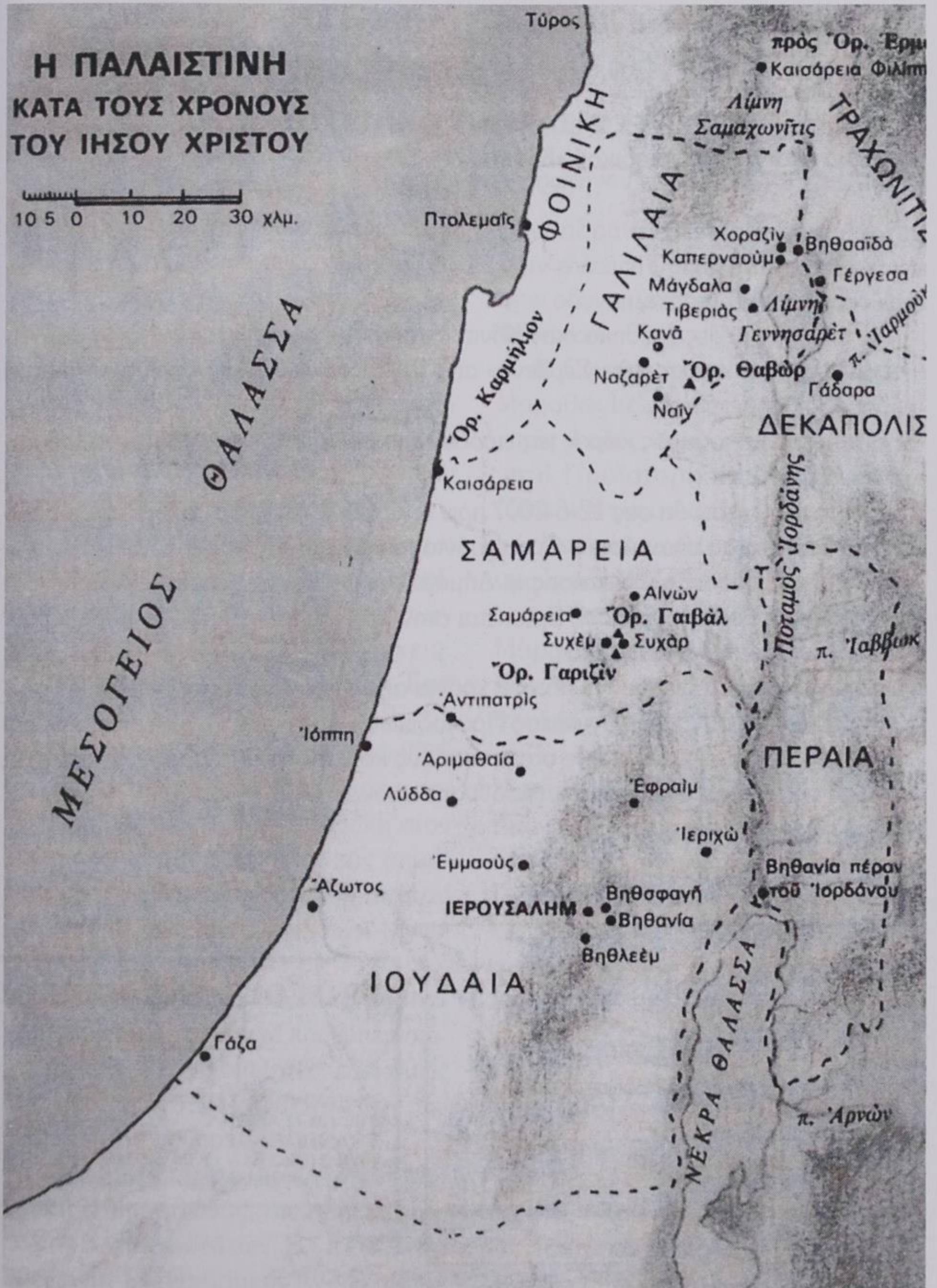

Στο Πατριαρχείο των Ιεροσολύμων.

Η ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

10 5 0 10 20 30 χλμ.

Προς
τον Δήμαρχο Κονίτσης
κ. Χαράλαμπο Εξάρχου
Κόνιτσα
(Δια μέσου του περιοδικού «Κόνιτσα»

Αθήνα 20-8-2010

Αξιότιμε κ. Δήμαρχε,

Πριν λίγες μέρες βρέθηκα στην Κόνιτσα και με λύπη μου διεπίστωσα ότι στο νέο νεκροταφείο Κονίτσας στα «Σέρβена» από το Πάσχα του 2009 καμμία εργασία ή πρόοδος σημειώθηκε.

Απλώς ο μπροστινός χώρος της εισόδου του μετατράπηκε σε μάντρα οικοδομικών υλικών.

Σας υπενθυμίζω ότι στις 12-6-2007 πριν τρία χρόνια με το υπ' αριθμ. πρωτ. 5148 έγγραφό σας μου απαντήσατε ότι « ... σύντομα θα λειτουργήσει».

Σε λίγους μήνες η θητεία σας κ. Δήμαρχε λήγει και το νεκροταφείο από ό,τι φαίνεται δεν θα λειτουργήσει. Βρίσκεται στην ίδια κατάσταση που το παραλάβατε όταν ορκιστήκατε ως Δήμαρχος.

Δεν ξέρω γιατί. Περάσανε ήδη 12 χρόνια από τη δημοπράτηση.

Πιστεύω ότι οι κ.κ. Εισαγγελέας Πρωτοδικών Ιωαννίνων- Περιφερειάρχης και Ελεγκτές Δημόσιας Διοίκησης στους οποίους κοινοποιείται η παρούσα επιστολή μου να ασχοληθούν και να ερευνήσουν την υπόθεση.

Με τιμή
Γ. ΜΑΡΡΑΙΗ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΛΜΙΝΤΕΡΗΣ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΟΣ

Τ. ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΣ

ST. MARIEN HOSPITAL - BORKEN ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

ΙΑΤΡΕΙΟ: ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ 421 Α ΠΡΩΪ
ΠΛ. ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ «ΥΓΕΙΑ» ΤΗΛ. 6827940
ΤΗΛ. 6390019 ΟΙΚΕΙΑ: ΤΗΛ. 6645647
ΚΙΝ.094511802

ΓΙΩΡΓΟΣ Ι. ΛΑΣΠΟΝΙΚΟΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΟΜΗΡΟΥ 51 & ΣΚΟΥΦΑ
Τ.Κ. 106 72 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 210 3620343 -3617517
FAX. 2103620647 ΚΙΝ. 6977445111
e-mail: gilasonikos@ath.forthnet.gr

**ΜΕΓΑΛΕΙΩΔΗΣ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΑ 2.500 ΧΡΟΝΙΑ
ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ ΤΟΥ ΜΑΡΑΘΩΝΑ
ΑΠΟ ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΣΤΡΑΤΟΥ**

Υπο του υποστρατήγου εα ΙΩΑΝΝΗ ΔΑΦΝΗ

Με την παρουσία εκατοντάδων αξιωματικών, το Γενικό Επιτελείο Στρατού, με αρχηγό τον αντιστράτηγο Φραγκουλη Φράγκο, παρουσίασε την 22-9-2010 στο Πολεμικό Μουσείο, επετειακή ιστορική ημερίδα, στα πλαίσια του εορτασμού των 2500 ετών, από την ιστορική Μάχη του Μαραθώνα.

Το "panel" αποτελούσαν έγκριτοι καθηγητές Πανεπιστημίων και Προϊστάμενοι αρχαιολογικών υπηρεσιών που θα αναφερθούν στη συνέχεια. Συντονίστρια της ημερίδας ήταν η Έφη Πασχαλίδου της ΔΙΣ/ΓΕΣ.

Την ημερίδα άνοιξε ο αρχηγός ΓΕΣ ο οποίος προσφωνώντας τους προσκεκλημένους, τόνισε ότι η νίκη στον Μαραθώνα ήταν καθοριστικής σημασίας στην εξέλιξη του Ελληνικού Πολιτισμού και του Ευρωπαϊκού γίνεσθαι.

Τα θέματα της ημερίδας παρουσιάστηκαν παραστατικά και εμπειριστωμένα από τους ομιλητές, εδώ όμως θα περιοριστούμε σε απλή νύξη των θεμάτων που αναπύχθηκαν:

α. Προβλήματα διεξαγωγής της Μάχης Μαραθώνος, από τον επίτιμο έφορο αρχαιοτήτων Β' ΕΠΚΑ δρ Γεώργιο Σταϊνχάουερ. Αναφέρθηκε

στην αδράνεια του στρατηγού Δάτη, στην έλλειψη Ιππικού των Περσών και στην αδυναμία τους στην απόπειρα κατά Φαλήρου.

β. Οφειλή έναντι προπατόρων. Ο Μαραθώνας είναι το Λίκνο της ελληνικής Φυλής. Από τον ομότιμο Καθηγητή Προϊστορικής Αρχαιολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών Γεώργιο Κορρέ. Εστίασε το θέμα του στους οικισμούς του Μαραθώνα- (Τετράπολις).

γ. Οι λεγόμενοι «Τύμβοι» των Μαραθονομάχων. Από την δρ Βιβή Βασιλοπούλου Πρόεδρο Επιτροπής για την ανάδειξη Μνημείων Μαραθώνος.

Έκανε περιγραφή του Μουσείου Μαραθώνος και των τριών τύμβων, Αθηναίων, Πλαταιέων Περσών και στο ανεγερθέν τρόπαιο. Οι απώλειες των Περσών ανέρχονταν σε 6400 ενώ των Ελλήνων σε 192.

δ. Περιγραφή του Τύμβου των Αθηναίων. Από την Τμηματάρχη Αρχαιολογικών Χώρων Β' ΕΠΚΑ δρ Ελένη Μπάνου.

ε. Η Μάχη του Μιλτιάδη στην Παγκόσμια Ιστορία.

Από την πρύτανη Ελένη Γλύκατζη - Αρβελέρ. Χαρακτήρισε τον Μαραθώνα ως μάχη των πολιτισμών, ως πρώτη μάχη σε Ευρωπαϊκό έδαφος, και πρώτη

Ευρωπαϊκή Νίκη, έκανε μνεία σε αποφθέγματα ξένων προσωπικοτήτων π.χ Γκαίτε «έχουμε μία μόνο μάνα και αυτή είναι η Ελλάδα», στους Βρετανούς που την ήθελαν δική τους μάχη και στον Πλάτωνα που την ονόμαζε «μάχη των μαχών».

στ. Διαμνημόνευση της Νίκης του Μαραθώνα που επέδρασε στην Δηλιακή- Αθηναϊκή Συμμαχία. Από την ομότιμη καθηγήτρια αρχαίας Ιστορίας Πανεπιστημίου Αθηνών Άννα Ραμού Χαψιάδη. Αναφέρθηκε στην προβολή της Νίκης από αφιερώματα στους Δελφούς, Ακρόπολη, στην Αμαζονομαχία, σε επιγράμματα εγκωμιάζοντα τη νίκη, όπως και παραστάσεις σε οικοδομές.

ζ. Η σημασία των Μηδικών πολέμων για την Δημοκρατία.

Από τον ομότιμο καθηγητή αρχαίας Ιστορίας Πανεπιστημίου Αθηνών Εμμανουήλ Μικρογιαννάκη. Τόνισε ότι έπρεπε να γίνει ο Μαραθώνας για να αναζωογονήσει το εθνικό φρόνημα που θα καλλιεργούσε το αίσθημα της ανυψώσεως (ανεξίξεως) - Θεμιστοκλής: «ουκ εα με καθεύδειν το του Μιλτιάδου τρόπαιον».

η. Η Δημοκρατική ανατροπή της τυραννίας και η ελευθερία της Ελλάδος. Συμβολικές και Ιδεολογικές Διαστάσεις της Μάχης του Μαραθώνος.

Από την δρ Λίτσα Χατζοπούλου Ιστορικό.

Αναφέρθηκε στην επίδραση της συγκεκριμένης μάχης επί των σκέψεων και δημιουργιών λογίων, συγγραφέων και ποιητών. Λόρδος Βύρων «αν ήταν δυνατόν να επανεμφανισθεί ο Μιλτιάδης.....

Το 1793 η Όπερα των Παρισίων σε 48 παραστάσεις παρουσίασε θέματα από την Μάχη του Μαραθώνα.

Η ημερίδα περιελάμβανε και προβολή ταινίας (ντοκυμαντέρ) με τίτλο «Ελλήνων Προμαχούντες Αθηναίων» σε σκηνοθεσία Μαρίας Χατζημικάλη Παπαλπού, που ήταν και το επιστέγασμα της εκδηλώσεως.

Το στρατήγημα του Μιλτιάδη να εξασθενήσει το κέντρο της παρατάξεως προς όφελος των δυο περύγων είναι τακτική που πρέπει να διδάσκεται σε όλες τις στρατιωτικές σχολές του κόσμου, όταν πρόκειται για μάχη σαν αυτή του Μαραθώνα, επί αναπεπταμένου πεδίου όπου 10.000 Αθηναίοι στρατιώτες, και 1000 Πλαταιείς έτρεψαν σε φυγή 100.000 Πέρσες.

Η όλη εκδήλωση αποτέλεσε μια ιστορική και εθνική πανδαισία και δικαίως ο Αρχηγός ΓΕΣ, οι διοργανωτές και οι εξαίρετοι ομιλητές απέσπασαν τα θερμά συγχαρητήρια του ακροατηρίου.

Το επίγραμμα του Σιμωνίδη «Ελλήνων προμαχούντες Αθηναίοι Μαραθώνι Χρυσοφόρων Μήδων εστόρεσαν δύναμιν» θα καταυγάζει στο ελληνικό και παγκόσμιο στερέωμα ανά τους αιώνες.

Τι είναι ο αειφορικός τρόπος ζωής;

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΤΖΟΥΒΑΛΗ-ΤΣΑΡΟΥΧΗ
 Φιλολόγος
 Υπεύθυνη Κέντρου Περιβαλλοντικής
 Εκπαίδευσης Κόνιτσας

Ακούμε συνεχώς τα τελευταία χρόνια για αειφορία, αειφόρο ή βιώσιμη ανάπτυξη, αειφόρο πολιτική, αειφόρο σχολείο, αειφόρο Δήμο, αειφορική διαχείριση κ.α.

Η αειφορία έγινε σλόγκαν, τίτλος συνδυασμού σε εκλογικές διαδικασίες, εκπαιδευτικός στόχος (Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη). Αμφισβητήθηκε ως όρος, αλλά τελικά καθιερώθηκε.

Τι σημαίνει αειφορία; Είναι σύνθετη λέξη από το αεί+φέρω. Δηλ. κάτι που μπορεί να προσφέρει πάντα. Είναι όρος που προέρχεται από τη Δασοπονία και αναφέρθηκε αρχικά στην αειφόρο εκμετάλλευση του δάσους.

Η αρχή της αειφόρου ή βιώσιμης ανάπτυξης, επιβάλλει την επίτευξη μιας προσηκτικής ισορροπίας μεταξύ της οικονομικής ευημερίας, της κοινωνικής δικαιοσύνης και ενός υγιούς περιβάλλοντος. Συνοψίζεται στις λέξεις κοινωνία, οικονομία, περιβάλλον, πολιτισμός.

Σύμφωνα με τον ορισμό που έδωσε η Διεθνής Διάσκεψη της Unesco, στη Θεσ/νικη, το 1997: «Η έννοια της αειφορίας περιλαμβάνει όχι μόνο το **περιβάλλον** αλλά επίσης τα **προβλήματα της φτώχειας, του πληθυσμού, της υγείας, της εξασφάλισης τροφής, της δημοκρατίας, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ειρήνης**. Η αειφορία είναι σε τελική ανάλυση μια ηθική επιταγή, μια επιταγή αξιών, στην οποία οι πολιτιστικές διαφοροποιήσεις και η παραδοσιακή γνώση οφείλουν να γίνονται δεκτά με τον δέοντα σεβασμό».

Υπάρχει όμως αειφόρος ανάπτυξη χωρίς αειφορικό τρόπο ζωής;

Αν θέλουμε ένα αειφόρο μέλλον πρέπει η εκκλησία, το σχολείο, η πολιτεία, η κοινωνία, τα ΜΜΕ, η οικογένεια, οι πολιτικοί, οι κοινωνικοί φορείς, να εστιάσουμε στην **αγωγή του πολίτη σε ένα αειφορικό τρόπο ζωής**.

Ακολουθεί αειφορικό δρόμο διαβίωσης ο πολίτης

που δε θεοποιεί το κέρδος

που εξοικονομεί ενέργεια στο σπίτι, στο σχολείο, στο χώρο εργασίας

που δε σπαταλά το χαρτί και τα υλικά

που εξοικονομεί νερό

που μειώνει την υπερβολή στην κατανάλωση (ένδυση, τρόφιμα, ποτά...)

που μειώνει στο ελάχιστο την παραγωγή απορριμμάτων και υγρών αποβλήτων

που προτιμά τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς για τις μετακινήσεις του

που δε συμβάλει στην κυκλοφοριακή συμφόρηση και στην πχορύπανση
που συμμετέχει στα κοινά για την τοπική ευημερία και την ποιότητα ζωής ως
ενεργός πολίτης

που δρα για τη διατήρηση της ποιότητας ζωής στον πλανήτη
που σέβεται το δικαίωμα των μελλοντικών γενεών στους φυσικούς πόρους ζωής
που αναγνωρίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα για όλους τους ανθρώπους του
πλανήτη

που αγαπά τον άνθρωπο αλλά και το κάθε τι στον πλανήτη
που μεριμνά για τις αξίες, όπως η κοινωνική δικαιοσύνη, ψωμί, υγεία, εργασία για
όλους

που έχει αξίες, ηθική, σεβασμό
που προωθεί την παιδεία, τη γνώση, την ευαισθησία και την ενημέρωση σε
θέματα περιβάλλοντος, υγείας, κοινωνίας, πολιτισμού, οικονομίας, ανάπτυξης

που θέλει να εργάζεται ομαδικά, συνεργατικά
που δεν υποτιμά τη χειρωνακτική εργασία αλλά την καλλιεργεί παράλληλα με
την πνευματική

που γνωρίζει τη φύση και σέβεται τους νόμους της

Τσεκάροντας τον τρόπο ζωής μας με τα πιο πάνω τα σημεία, μόλις κάναμε ο
καθένας μας ένα τεστ για το βαθμό στον οποίο προσεγγίζουμε ή όχι τον
αιεφορικό τρόπο ζωής.

Όμως ο σύγχρονος δυτικός τρόπος ζωής, που ενισχύεται από τα ΜΜΕ -προ
πάντων από την τηλεόραση- είναι απόλυτα ενταγμένος στον κύκλο του κέρδους. Η
σύγχρονη κοινωνία απαιτεί παιδιά μικρομέγαλα, που μεγαλώνουν γρήγορα και
γίνονται μικρογραφίες ενηλίκων, για να καταναλώνουν πολύ. Οι ενήλικες παλιμπαι-
δίζουν (φέρονται σαν παιδιά) και στρέφονται στην αναζήτηση του ανέφικτου, της
αιώνιας νεότητας, ξοδεύοντας υπερβολικά. Καλλιεργείται έτσι το υπερκαταναλωτικό,
άβουλο, απολιτικό ον.

Ακόμη και εν μέσω κρίσης -γιατί η κρίση πλήττει προπάντων τους φτωχούς- οι
απαιτήσεις των ανθρώπων του δυτικού κόσμου από τη ζωή και το φυσικό περιβάλ-
λον έχουν αυξηθεί σε τέτοιο βαθμό, που η γη δεν μπορεί πλέον να κερδίσει τον
αγώνα αναπλήρωσης των πόρων της.

Η Αγωγή του Πολίτη προς αιεφορικό τρόπο διαβίωσης θα δημιουργήσει τον
συνειδητοποιημένο, υπεύθυνο, επιλεκτικό, ενεργό πολίτη με αξίες, ηθική και
σεβασμό.

Ως πολίτες της μικρής κοινωνίας της Κόνιτσας, μπορούμε να μάθουμε μαζί τον
αιεφορικό τρόπο ζωής μέσα από τη διαρκή προσπάθεια, την ενημέρωση και τη δια-
βίου μόρφωση.

Κουρεμένος Βασιλείος

(Ο συντάξας τη μελέτη για την Αναγν. Σχολή Κόνιτσας)

Σύγχρονος Έλληνας αρχιτέκτων, γεννηθείς εν Ηπείρω τω 1875. Διηκούσεν εν Ιωαννίνων τα εγκύκλια μαθήματα απελθών δ' εις Παρισίους εσπούδασεν εις την αυτο Σχολή Καλών Τεχνών. Εν Γαλλία παρέμεινεν επί μακρών αναλαβών την εκτέλεσιν διαφόρων μνημείων και έργων δια εβραβεύθη. Επανελθών εις την Ελλάδα ειργάσθη ως κατασκευαστής ποικίλων οικοδομημάτων, μνημείων κλ. Μεταξύ αυτών εσχεδίασε το εν Δημητσάνη ανεγερθέν μνημείον του Παλαιών Πατρών Γερμανού εκτελεσθέν υπο του Γάλλου γλύπτου Καπελλάρο.

Πρόπλασμα του μνημείου τούτου, εκτεθέν εις το εν Παρισίοις «Σαλόνι των Γάλλων Καλλιτεχνών» εβραβεύθη δι' αργυρού μεταλλίου. Το 1926 ο Κουρεμένος εξελέγη μεταξύ των πρώτων μέλος της Ακαδημίας Αθηνών. Επίσης διετέλεσε καθηγητής του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου (Μεγ. Ελ. Εγκλ. τόμ. ΙΕ', σ. 72).

Αριθ. 873

Συμφωνητικόν Εργολαβίας δρχ. 1.700

Εν Κονίτση και εν τω καφενείω του Βασιλείου Δήμου κειμένω επί της πλατείας Κωνσταντίνου του Ελευθερωτού, ένθα προσκληθείς μετέβην δια την σύνταξιν του παρόντος, σήμερον την εικοστήν τετάρτην Φεβρουαρίου του χιλιοστού εννεακοσιοστού δεκάτου έκτου (1916) έτους, ημέραν Τετάρτη, ενώπιον εμού του Συμβολαιογράφου Κονίτσης Γεωργίου Ν. Λυμπεροπούλου, εδρεύοντος και κατοικούντος ενταύθα παρουσία και των γνωστών μοι μαρτύρων κυρίων Ιωάννου Αθ. Πολύζου, καφεπώλου και Κωνσταντίνου Χ. Λόλη, παντοπώλου και κατοίκων άμφοτέρων Κονίτσης, ενηλίκων, πολιτών Ελλήνων και μη εξαιρουμένων, ενεφανίσθησαν οι επίσης γνωστοί μοι και άσχετοι πάσης προς εμέ και τους μάρτυρας συγγενείας και νομίμου εξαιρέσεως, αφ' ενός Σωτήριος Σπανός, εργολάβος, Λάμπρος Λαμπρίδης και Δημήτριος Μ. Παπαϊωαννίδης, έμποροι και κάτοικοι ο πρώτος Ιωαννίνων και οι δύο δεύτεροι Κονίτσης και αφ' ετέρου Ιωάννης Θεοχάρης κάτοικος Στράτσιανης και Γεώργιος Λ. Τσαρτσάλης, κάτοικος Κονίτσης, άμφοτεροι κτίσται και εκ τρίτου Βασίλειος Μούσιος, εργολάβος και κάτοικος Κονίτσης και εζήτησαν την σύνταξιν του παρόντος συμφωνητικού εγγράφου δι ου εξέθηκαν τα εξής: οι τρεις πρώτοι των συμβαλλομένων Σωτήριος Σπανός, Λάμπρος Λαμπρίδης και Δημήτριος Μ. Παπαϊωαννίδης, αναλαβόντες την υποχρέωσιν ίνα προμηθεύσωσιν εις τους αντιπροσώπους του Αναγνωστοπουλείου Γυμνασίου Κονίτσης την πέτρα άπασαν της οικοδομής του Γυμνασίου τούτου συμφώνως του υπ' αριθμόν, δύο χιλιάδες εξήντα πέντε (2065) συμβολαίω του Συμβολαιογράφου Ιωαννίνων Δη-

μπριίου Χ. Λιάσκου και συμφώνως τοις όροις αυτού, δίδωσιν εκ της προμηθείας ταύτης υπερβολαδικώς προς τους δυο δευτέρους συμβαλλομένους δύο χιλιάδες αγκωνάρα και υπό τους εξύς όρους 1) τα αγκωνάρια θα προέρχονται εκ των ασβεστολιθικών λατομείων ή άλλων της αυτής ποιότητος, δέον δε να ώσι συμπαγή, άνευ ρωγμής ή διαλείψεων σχήματος ορθογωνίου, περίπου κανονικού και διαστάσεων ουχί μικροτέρων των τεσσαράκοντα εκατοστών βάθους, 2) οι υπερβολάβοι δέον να κομίσωσι τα αγκωνάρια ταύτα και τοποθετήσωσιν αυτά ίδια δαπάνη εις το εν Κόνιτση ιδιόκτητον γήπεδον του Αναγνωστοπουλείου Γυμνασίου, και εις την παρά του αντιπροσώπου αυτού (του Γυμνασίου) υποδειχθησομένην εντός του γηπέδου τούτου θέσιν, παραδίδοντες ταύτα προς αυτόν τούτον τον αντιπρόσωπον του Αναγνωστοπουλείου Γυμνασίου 3ου. Η τιμή εκάστου αγκωναριού ορίζεται εις λεπτά ογδοήκοντα πέντε, η δε παράδοσίς των θέλει γίνεται κατά δεκαπενθημερίαν προς τον ειρημένον αντιπρόσωπον του Γυμνασίου, άμα δε τη παραδόσει εκάστης δεκαπενθημερίας θα γίνεται και η πληρωμή υπό των εργοδοτών Σωτηρίου Σπανού, Λάμπρου Λαμπρίδου και Δημητρίου Παπαϊωαννίδου 4) εις την ανωτέρω συμφωνηθείσαν τιμήν δια την προμήθειαν και παράδοσιν αγκωναρίων περιλαμβάνεται πάσα εν γένει απαιτουμένη δαπάνη οιοουνδήποτε είδους ήτοι η δια την εξαγωγήν αυτών, μεταφοράν εις το Αναγνωστοπούλειον Γυμνάσιον, την προς τούτο απαιτηθησομένην δαπάνη της τυχόν επισκευής των οδών, τοποθέτησιν αυτών, τα γενικά έξοδα των εργολάβων, τους φόρους, τα επισφαλή αυτών έξοδα και το κέρδος αυτών και εν ουδεμιά περιπτώσει δύνανται ούτοι να ζητήσωσί τι δι ουδένα λόγον περιπλέον του τιμήματος εις ο απεδέχθησαν την προμήθεια. 5) οι υπερβολάβοι υποχρεούνται μέχρι της πρώτης Απριλίου τρέχοντος έτους να παραδώσωσι τουλάχιστον χίλια αγκωνάρια και μέχρι τέλος Απριλίου ολόκληρον το ειρημένον ποσόν της προμηθείας, 6) οι υπερβολάβοι ούτοι Ιωάννης Θεοχάρης και Γεώργιος Λ. Τσαρτσάλης ως ευθύνοντες αλληλεγγύως και ανεξαιρέτως και εις ολόκληρον έκαστος, παραιτούμενοι της εκδόσεως της διζήσεως και εξαιρέσεως δια την ακριβή εκπλήρωσιν των άνω όρων και συμφωνιών η δε αθέτησις όρου τινός εκ τούτων συνεπάγεται την έκδοσιν αυτών από της υπερβολαδικίας και εις την καταβολήν πάσης προς τους εργοδότας γενομένης ζημίας εκ της παραβάσεως των όρων τούτων θετικώς ή αποθετικώς. Οι υπερβολάβοι ούτοι Ιωάννης Θεοχάρης και Γεώργιος Τσαρτσάλης δια την ειρημένην προμήθειαν έλαβαν παρά των πρώτων συμβαλλομένων εργοδοτών σήμερον ενώπιόν μου και των μαρτύρων δραχμάς μετρητάς προκαταβολικώς εκατόν, αίτινες θέλουσι συμψηφισθή εις την πρώτην γενησομένην πληρωμήν προς αυτούς. Ο δε τρίτος συμβαλλόμενος Βασίλειος Μούσιος εγγυάται και ούτος υπέρ των υπερβολάβων Ιωάννου Θεοχάρη και Γεωργίου Τσαρτσάλη, ευθυνόμενος μετ' αυτών αλληλεγγύως και ανεξαιρέτως και παραιτούμενος της

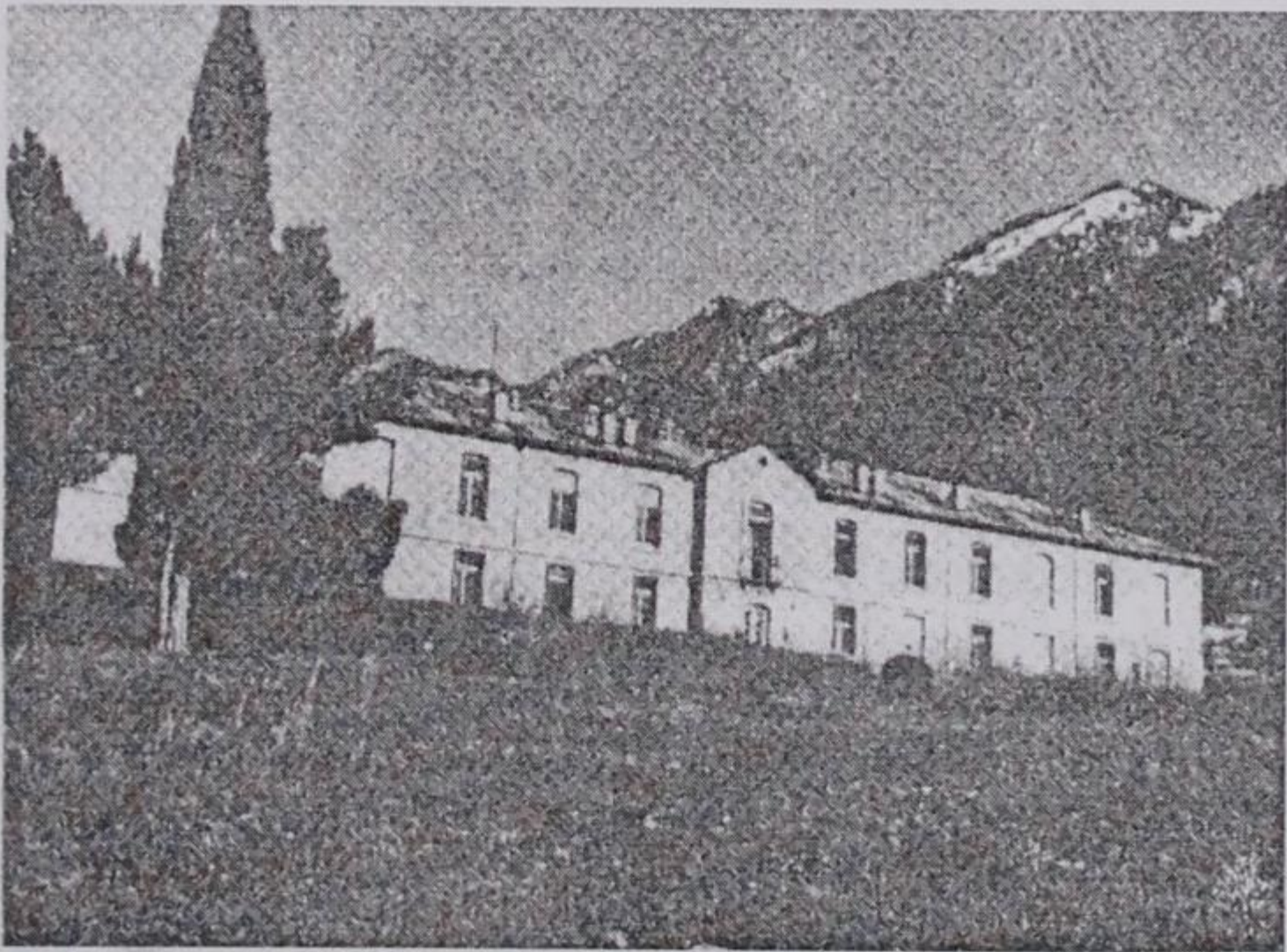
ενστάσεως της διζήσεως και εξαιρέσεως, δια την ακριβή εκπλήρωσιν των άνω όρων και υποχρεώσεων. Οι δε Σωτήριος Σπανός, Λάμπρος Λαμπρίδης και Δημήτριος Παπαϊωαννίδης καταβαλλόντες προς τους υπερβολάβους τούτους τας δραχμάς εκατόν ως άνω συνωμολόγησαν και απεδέχθησαν τας ειρημένας συμφωνίας και όρους. Προς βεβαίωσιν συνετάγη το παρόν όπερ αναγνωσθέν ευκρινώς και εντόνως εις επήκοον των συμβαλλομένων και των μαρτύρων και βεβαιωθέν, υπογράφεται, παρ' αυτών και εμού.

Οι μάρτυρες
(υπογρ.) Ιωάννης Αθ. Πολύζου
(υπογρ.) Κων/νος Χ. Λόλης

Οι συμβαλλόμενοι
(υπογρ.) Ιωάννης Θεοχάρης
(υπογρ.) Γεώργιος Αν. Τσαρσάλης
(υπογρ.) Βασίλειος Μούσιος
(υπογρ.) Σωτήριος Σπανός
(υπογρ.) Λάμπρος Λαμπρίδης
(υπογρ.) Δημήτριος Μ. Παπαϊωαννίδης

Ο Συμβολαιογράφος Κονίτσης Γεώργιος Ν. Λυμπερόπουλος
Ακριβές αντίγραφον εκ του εις το αρχείον μου ευρισκομένου αντιγράφου
Κόνιτσα, 11. Ιουλίου 2010

Ο αντιγράφας Ιωάννης Γ. Παπαϊωάννου

Η Αναγνωστοπούλειος Σχολή.

Διονύσιος Γοβδελάς εκ Ζέρμας, 1722-1793

Χαρίλαος Γ. Γκούτος

1. Στην επισκοπή Πλαταμώνος και Λυκοστομίου, η οποία είχε ως έδρα της τα Αμπελάκια (κοντά στα Τέμπη) και υπαγόταν στην μητρόπολη Θεσσαλονίκης, διετέλεσε επίσκοπος ο Διονύσιος Γοβδελάς από το έτος 1763 μέχρι το 1793, οπότε απεβίωσε¹.

Κατά τον ιστορικό Μ. Γεδεών, ο ιεράρχης αυτός συγκαταλέγεται μεταξύ των επιφανών Ελλήνων κληρικών του 18ου αιώνα, διότι, εκτός των άλλων, υπήρξε «και γραμμάτων μέτοχος και ρήτωρ εκκλησιαστικός και ποιμήν κάλλιστος», αλλά και «ίδρυσε την εις Αμπελάκια σχολήν και εις άλλα μέρη της επαρχίας αυτού προστάτης αναδειχθείς διδασκάλων και μαθητών και κηρύκων του θείου λόγου»². Στην εν λόγω σχολή edίδαξαν σπουδαίοι δάσκαλοι, προσέρχονταν δε μαθητές από όλην την Θεσσαλία³. Επί πλέον, εφρόντισε «ίνα αι κωμοπόλεις της επαρχίας εκείνης συστήσωσι κοινάς εμπορικής εταιρίας εις ίδρυσιν τεχνουργείων υφαντικών» προς πώληση της παραγωγής τους στην Ευρώπη, ώστε οι κωμοπόλεις αυτές «υλικήν προαγωγήν και πολιτισμόν ικανής αξίας προσεκτήσαντο εν ολίγω διαστήματι δια του τοιούτου συνεταιρισμού»⁴.

2. Ο ως άνω επίσκοπος καταγόταν «εκ Ζέρμας, κώμης των Ιωαννίνων»⁵, η οποία

1. **Ν. Μουτσόπουλος**, Τα Θεσσαλικά Αμπελάκια, περιοδ. Ηώς, τ. 1966 σελ. 127.

2. **Μ. Γεδεών**, Μεγάλη Ελλην. Εγκυκλ. τ. 9 σελ. 405, **ο ίδιος**, Εκκλησιαστική Αλήθεια, τ. 1884-85 9-11, όπου παραθέτει και σχετικές επαινετικές κρίσεις του Γρηγορίου Κωνσταντά, του Ι. Λεονάρδου και ενός Ανωνόμου που έγραψε το 1805: «Διονυσίου δηλαδή του θαυμαστού και θείου/ του λίαν επιστήμονος, όντος πατρός αγίου / του περιφήμου μάλιστα και εκ των συγγραμμάτων, / των ανεκδότων άχρι νυν, και άλλων γυμνασμάτων, / όστις και επροσπάθησεν αόκνω προθυμία, / ζήλω αρχιερατικώ, σαφή κηδεμονία, / να αναδείξει την αυτού ποιμνην πεφωτισμένη, / εις επιστήμας μάλιστα καλώς γεγυμνασμένη».

3. Βλ. **Μουτσόπουλος**, ό.π. 127-129, όπου σημειώνεται και ότι Σουηδός περιηγητής, που επισκέφθηκε τα Αμπελάκια το 1779, εντυπωσιάσθηκε από το υψηλό πνευματικό επίπεδο των λογίων και των εμπόρων που συναναστράφηκε εκεί. Ο Διονύσιος ίδρυσε σχολείο και στην Ραψάνη (**Φ. Πουκεβίλ**, Ταξίδι στην Ελλάδα, Ήπειρος, Αφοί Τολίδη 1994 269).

4. **Π. Αραβαντινός**, Βιογραφική συλλογή λογίων της τουρκοκρατίας, 1960 54, βλ. και **Π. Λιούφης**, Ιστορία της Κοζάνης, 1924 187. Ο Διονύσιος το 1780 επεκύρωσε το καταστατικό της Συντροφιάς των Αμπελακίων (**Ν. Βέης**, αθην. εφημ. «Πρωία», φ. της 29.8.1943).

5. **Κ. Σάθας**, Νεοελληνική φιλολογία, 1868 616, **Γ. Ζαβίρας**, Νέα Ελλάς ή ελληνικόν θέατρον, 1872 238, **Μ. Γεδεών**, Μ.Ε.Ε. τ. 9 405.

σήμερα λέγεται και Πλαγιά, ανήκει δε στην επαρχία Κόνιτσας. Κατ' άλλην γνώμη, ο Διονύσιος καταγόταν από την Ραψάνη⁶. Αλλά η δεύτερη γνώμη υποδηλώνει πιθανότατα ότι η οικογένειά του παρακείμεζε στην Ραψάνη, όπως συνέβαινε και με άλλες οικογένειες της Ζέρμας που παρακείμεζαν στην Θεσσαλία με τα ποιμνιά τους⁷. Η εκδοχή αυτή ενισχύεται από την μαρτυρία εκπαιδευτικού της Ραψάνης, ο οποίος γεννήθηκε το 1886 και έγραψε «έχω ακουστά από τον πατέρα μου πως [ο Διονύσιος], αν και ήταν Ηπειρώτης, όμως αγάπησε με αληθινή λατρεία την Ραψάνη»⁸.

Το επώνυμο του επισκόπου τούτου ήταν Γοβδελάς, δεδομένου ότι στο σατυρικό βιβλίο «Ακολουθία ετεροφθάλμου και αντιχρίστου Χριστοδούλου του εξ Ακαρνάν» (Παμπλέκη) που τυπώθηκε το 1792 στην Τεργέστη, αναγράφεται ως συγγραφέας του ο επίσκοπος Πλαταμώνος Διονύσιος Γοβδελάς⁹, ενώ εξ άλλου «οι λόγιοι Μιχαήλ Παναγιωτάδης και Δημήτριος οι Γοβδελάδες» ήσαν ανεψιοί του εξ αδελφής¹⁰. Ο αδελφός του Νικόλαος Μιχαήλ (Γοβδελάς) ήταν έμπορος, διέμενε δε στην Λειψία επί 15 έτη¹¹.

3. Ο Διονύσιος υπήρξε επιμελής μαθητής του περίφημου διδασκάλου και διανοητή Ευγένιου Βούλγαρη, στην Κοζάνη κατά τα έτη 1750-52 και στην Αθωνιάδα σχολή το 1753, ενώ ήταν ήδη ιεροδιάκονος, κατά δε τα έτη 1754-55 διορίσθηκε σχολάρχης στην ανώτερη σχολή της Κοζάνης, κατόπιν συστάσεως του Βούλγαρη¹². Εάν υποτεθεί ότι χειροτονήθηκε διάκονος σε ηλικία 30 ετών τουλάχιστον, σύμφωνα με τους εκκλησιαστικούς κανόνες, πρέπει να γεννήθηκε το 1722 ή ενωρίτερα.

---

6. **Αραβαντινός**, ό.π., **ο ίδιος**, Ιστορία της ελληνικής παιδείας παρ' Έλλησιν, 1986 99, 146, **Λιούφης**, ό.π., **Τ. Ευαγγελίδης**, Η παιδεία επί τουρκοκρατίας, τ. Α' 1936 125.

7. Για την παρακείμεση ή μετοίκηση Ζερματινών στην Θεσσαλία σε μεταγενέστερες εποχές, βλ. **Ι. Τσάγκας**, Κονιτσιώτικα-Ζερματινά, 2004 107, **Γ. Γκατζουγιάννης**, το χωριό Ζέρμα (Πλαγιά), 1982 27.

8. Και συνεχίζει: «Σε δύσκολες περιστάσεις φάνηκε πραγματικός σωτήρας της. Ήταν από τους λίγους εκείνους Δεσποτάδες που άφησαν εποχή για τη σοφία τους και για την πολυμάθειά τους και για τους καλούς και ευγενικούς τρόπους τους» (**Β. Οικονομίδης**, Η Ραψάνη, Θεσσαλικά Χρονικά, τ. 1935 364).

9. **G. Podskalsky**, Η ελληνική θεολογία επί τουρκοκρατίας, 2005 465.

10. **Γεδεών**, Εκκλησιαστική Αλήθεια, τ. 1884-85 11, πρβλ. **Αραβαντινός**, Ιστορία..., 147, 242, **ο ίδιος** Βιογραφική 162, 44.

11. **Κ. Κουκίδης**, Το πνεύμα του συνεργατισμού και τ' Αμπελάκια, 1948 81.

12. **Αραβαντινός**, Βιογραφική, 53, 134, **ο ίδιος**, Ιστορία, 99, **Λιούφης**, ό.π. 186, 187, **Ευαγγελίδης**, ό.π., **Σάθας**, ό.π., **Ζαβίρας**, ό.π. **Γεδεών**, Μ.Ε.Ε., τ. 9. 405.

Η Ζέρμα ήταν τότε ανθηρό χωριό, όπως προκύπτει από τις ακόλουθες πληροφορίες: Το 1656 ανακαινίσθηκε η μονή που υπήρχε πλησίον της, ενώ το 1662 και το 1672 Ζερματινός ζωγράφος αγιογράφησε δυο ναούς της Β. Ηπείρου, κατά δε το 1750 Ζερματινοί οικοδόμοι έκτισαν στο χωριό τους μεγάλη κρήνη και στο Σούλι εκκλησία¹³. Ας σημειωθεί και ότι κατά τους αιώνες 18ο και 19ο αναδείχθηκαν και οι εξής τουλάχιστον μοναχοί που κατάγονταν από γειτονικά χωριά: ο Νικόδημος από το Λούψικο που έκτισε την μονή Ρογκοβού πλησίον του Τσεπέλοβου το 1769, ο Παρθένιος από την Πυρσόγιαννη που εμόνασε στην μονή Ζέρμας κατά τα έτη 1778-1800 τουλάχιστον, ο Βαρθολομαίος από τις Χιονιάδες (1831-1904), ηγούμενος της μονής Κακιομένου στο Πωγώνι, και ο Δαμασκηνός από το Πληκάτι που edώρισε δύο εικόνες στην μονή Στάνας Αγράφων το 1878¹⁴.

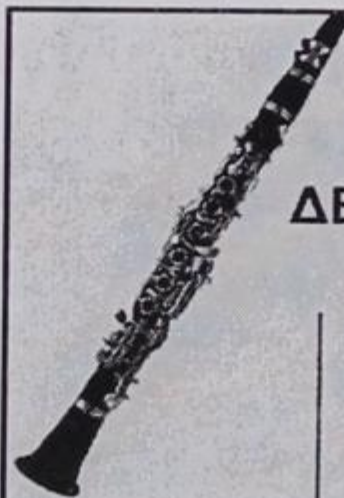
13. **Τσάγκας**, ό.π. 104, 199. Γνωστοί είναι και οι αγιογράφοι Ιωάννης από την Ζέρμα και Μιχαήλ από το Ντέντσικο (βλ. **Α. Καραμπερίδη**, Ηπειρ. Γράμματα, τ. 13 2008 407, 409).

14. Βλ. αντιστοίχως: **Δ. Καμαρούλιας**, Τα μοναστήρια της Ηπείρου, 1996 337, **Γ. Παίσιος**, Ηπειρ. Εστία, τ. 1967 249, **ο ίδιος**, Ηπειρ. Εστία, τ. 1959 477, **Α. Μαυρομύτης**, εις Πανευρυτανική Ένωση, Τα Άγραφα στη διαδρομή της ιστορίας, τ. Β' 2009 899.

@ccountant

Λάππας Μάκης
Λογιστικά - Φοροτεχνικά

Αριστοτέλους 38 • 501 00 ΚΟΖΑΝΗ
Τηλ. 24610 49955 - Fax: 24610 49966 • Κιν.: 6942 411090
e-mail: lappmez@otenet.gr

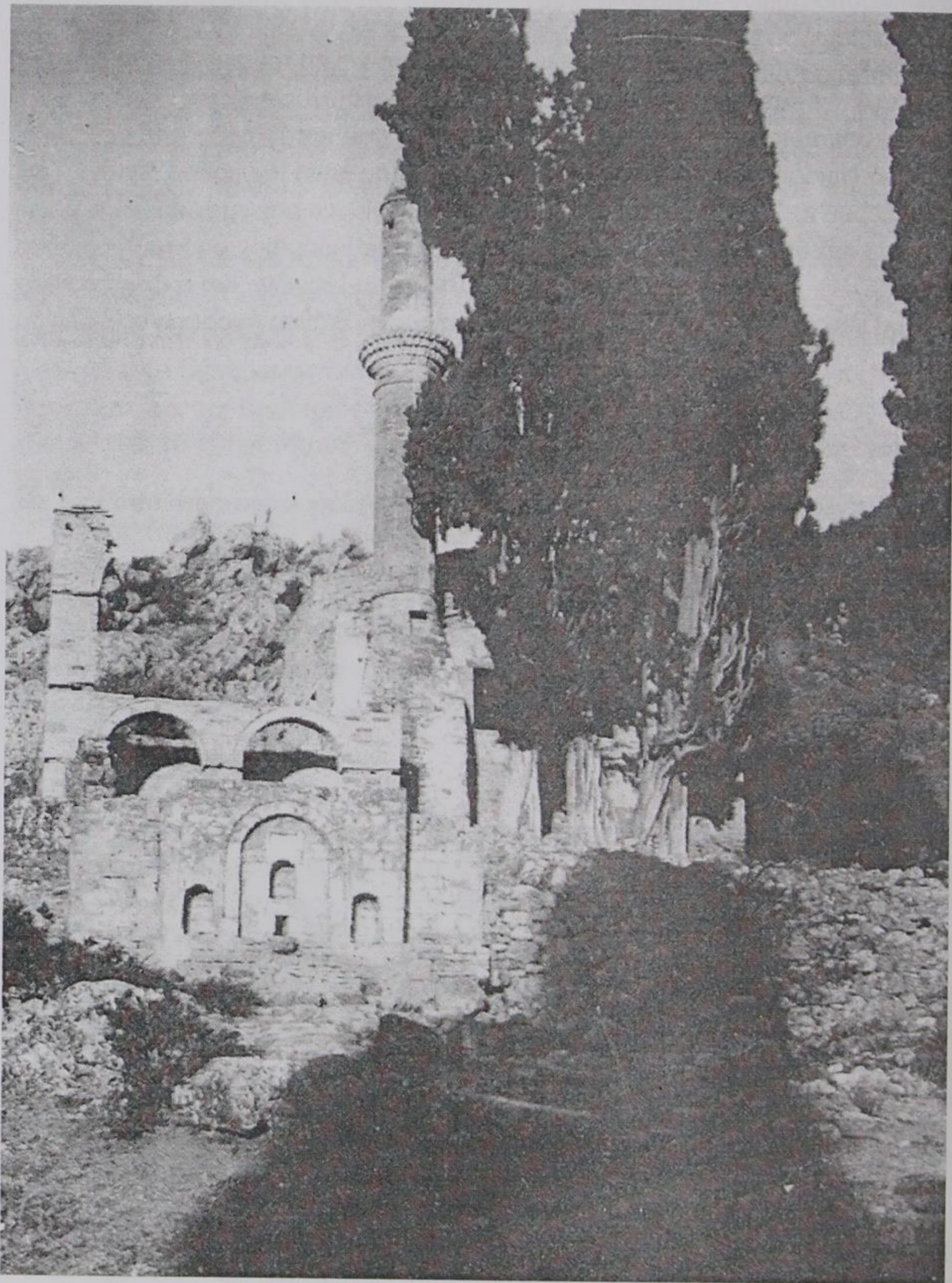

ΔΕΡΔΕΚΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Μουσική Κάλυψη Κοινωνικών
Γεγονότων - Εκδηλώσεων

κ: 6973416318

τ: 26510 61972

Διαβάζοντας τα βιβλία των άλλων

Η ομίχλη έπεσε νωρίς στην Οδυσσό

Γιάννη Καραγιάννη

Τη Δευτέρα, 20 Σεπτεμβρίου 2010, στο «ΠΟΛΥΘΕΑΜΑ» στα Γιάννινα, έγινε παρουσίαση του πολιτικού μυθιστορήματος του Γιάννη Καραγιάννη από τους:

Βασίλη Μουλόπουλο, δημοσιογράφο-βουλευτή, Γιάννη Παπαδημητρίου, δικηγόρο και Αλέκο Λύτρα, γραφίστα. Τη συζήτηση συντόνισε ο δημοσιογράφος Φιλήμωνας Καραμήτσος.

Ο Γιάννης Καραγιάννης, γιος του Ντίνου και της Ευτυχίας Καραγιάννη, που υπηρέτησαν ως δάσκαλοι για αρκετά χρόνια στην Κόνιτσα, σπούδασε οικονομικά με ειδίκευση στις Διεθνείς και Ευρωπαϊκές Νομισματικές σχέσεις και εργάζεται ως σύμβουλος επιχειρήσεων.

Τα πρώτα βήματα στη λογοτεχνία τα έκανε με δύο ποιητικές συλλογές: «Ποιητικές μας Ιστορίες (1978) και “Ρέκβιεμ” (1982).

«Η ομίχλη έπεσε νωρίς στην Οδυσσό» είναι το πρώτο του μυθιστόρημα και όπως ο ίδιος είπε αφορμή για να γραφεί στάθηκε η τραγική κατάσταση που αντίκρυσε, όταν επαγγελματικοί λόγοι τον έφεραν στην Οδυσσό, μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης. Πείνα, εκμπετάλλευση, βία, εξαθλίωση και εξαχρείωση ηθών είναι μια εικόνα που διατρέχει το μυθιστόρημα

και αποτυπώνει μια πραγματικότητα που οι μικρές αναλαμπές ανθρωπιάς, αφοσίωσης και αγάπης απλώς την επιβεβαιώνουν.

Είπαν μεταξύ άλλων οι παρουσιαστές:

- Β. Μουλόπουλος: Βήμα τολμηρό, αληθινό και ανθρώπινο.

Κάτι από τον εαυτό του και την ιστορία. Ένας έρωτας (φιλία του πρωταγωνιστή με το Σάσα και πίστη στον κομμουνισμό) που είχε άσχημο τέλος. Δυστυχώς, τα μεγάλα δε διαρκούν...

- Αλ. Λύτρας: Πίσω από τις στατιστικές και τους αριθμούς υπάρχουν άνθρωποι και ζωές, που επιβεβαιώνουν ή ακυρώνουν στην πράξη θεωρίες και επιλογές...

- Γ. Παπαδημητρίου: Στο μυθιστόρημα αποτυπώνεται μια πορεία αναζήτησης, βασανιστική...

Προσωπικά, μη έχοντας τις απαραίτητες γνώσεις για μια ολοκληρωμένη αξιολόγηση του μυθιστορήματος, ως απλός αναγνώστης, το βρήκα αρκετά ελκυστικό και ενδιαφέρον.

Γλώσσα απλή, καίρια και ρέουσα, περιγραφές με λεπτομέρειες που εκπλήσσουν και παραπέμπουν σ' ένα συγγραφέα, με πλούσια προσωπική εμπειρία ζωής, με γνώσεις ευρύτατες

της παγκόσμιας ιστορίας, της λογοτεχνίας και των τεχνών, με φαντασία και σαφή ιδεολογικό προσανατολισμό, δράση και μυστήριο, συγκροτούν ένα όντως αξιόλογο σύνολο.

Σ' ό,τι αφορά τη γλώσσα, θα πρόσθετα ότι σ' ορισμένα σημεία ο "γλωσσικός ρεαλισμός" και η λεπτομερέστατη καταγραφή ενεργειών και καταστάσεων, εκεί όπου ο υπαινικτικός λόγος και η αποσιώπηση του αυτονόητου, εγείρουν αντιρρήσεις, μια προσέγγιση, όμως, με έντονα χαρακτηριστικά υποκειμενισμού, αφού συνδέεται ευθέως με την περί των τεχνών αντίληψη, την παιδεία και τη γενικότερη ιδεολογικοπολιτική συγκρότηση του αναγνώστη.

Λογοτεχνικές επιρροές ασφαλώς υπάρχουν και ανιχνεύονται, όπως π.χ. Ντοστογιέφσκι και Ουμπέρτο Έκο, πλην όμως αυτές είναι κάτι τελείως φυσικό και δε μειώνουν την αξία του έργου, αφού δεν πρόκειται για φωτογραφικές μεταφορές, αλλά για καλά αφομοιωμένα σχήματα και εικόνες.

Η υπόθεση του μυθιστορήματος, όπως περιληπτικά δίνεται στο οπισθόφυλλο του βιβλίου, έχει ως εξής:

«Ένα επαγγελματικό ταξίδι στην Οδησό της Ουκρανίας, λίγο μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης, φέρνει τα πάνω-κάτω στην ήδη πολυτάραχη ζωή του Έκτορα και γίνεται αφορμή σκληρής αυτοκριτικής και επαναπροσδιορισμού των στόχων της ζωής του.

Η επιστροφή, μετά από χρόνια, στην αγαπημένη του πόλη και κάτω από το βάρος της απουσίας του φίλου του-Σάσα, ξυπνάει τους δαίμονες μέσα του και μαζί με τις απρόβλεπτες και ακραίες καταστάσεις, που λίγο έλειψε να του στοιχίσουν τη ζωή, τον οδηγούν στην λύτρωση και στην απόφαση να μείνει για πάντα εκεί, μεγαλώνοντας ένα μουγγό παιδί, που βρήκε παρατημένο σε κάποιο ίδρυμα... και μέσα σ' όλα εντελώς συμπτωματικά, ανακαλύπτει το δολοφόνο του φίλου του».

Το μυθιστόρημα κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις ΚΨΜ που έχουν και την κεντρική διάθεση (Ζωοδόχου Πηγής 55-57, 10681 Αθήνα, τηλ. 2103813838 και 2103839714, Fax. 2103839713, email: info@kapsimi.gr, www. kapsimi.gr

ΠΕΤΡΟΣ ΑΘ. ΠΑΝΤΟΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Π. ΠΑΝΤΟΣ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΙ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΙ

- ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ
- ΠΕΡΙΟΔΟΝΤΟΛΟΓΙΑ
- ΕΜΦΥΤΕΥΜΑΤΑ • ΘΕΡΑΠΕΙΑ LASER
- ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΑΝΟΡΑΜΙΚΗ ΑΚΤΙΝΟΓΡΑΦΙΑ
- ΤΟΜΟΓΡΑΦΙΑ ΣΤΟΜΑΤΟΣ

ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 77, Τ.Κ. 106 80 ΑΘΗΝΑ
Τηλ.: 210 36 30 657, Κιν.: 6944 264 274
e-mail: pantosat@gmail.com

ΣΠΥΡΙΔΩΝ Ε. ΤΣΙΛΙΦΗΣ
ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΟΣ - ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΛΟΓΟΣ

Επιστημονικός Συνεργάτης
Κέντρου Έρευνας & Πρόληψης Υγείας Εφήβων
Α' Παιδιατρικής Κλινικής Πανεπιστημίου Αθηνών
Νοσοκομείο Παιδών "Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ"

Ιατρός Δερματολογικού Τμήματος Κλινικής "ΜΗΤΕΡΑ"

Σοφοκλή Βενιζέλου 1, Δάφνη, 2ος όροφος
Τηλ.: 210 9760180, Κιν.: 6948 886827, e-mail: tsilifis@yahoo.gr

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ

Χθες το βράδυ που πήγα να κοιμηθώ, είπα, απόψε όσο να με πάρει ο ύπνος, θα σκέπτομαι τη Ζάκυνθο που μ' αρέσει πολύ και πηγαίνω σχεδόν κάθε καλοκαίρι και όχι στην Κόνιτσα. Έλα όμως που το μυαλό δεν άκουγε με τίποτε. Ζάκυνθο εγώ, Κόνιτσα αυτό.

Έδωκα πήρα να ξεφύγω και να σεργιανίσω στην πόλη της Ζακύνθου, στα μαγαζιά της την ωραία εκκλησία του Αγίου Διονυσίου, στη Μπόχαλη, με τους κανταδόρους που με ξέρουν όλοι και έρχονται στο τραπέζι μας και τραγουδάμε όλοι μαζί, τις δαντελλένιες παρλιές, τους γεμάτους ευγένεια ανθρώπους της... Τίποτε. Ο νους μου δεν ξεκόλλαγε από την πατρίδα, πάλι μ' έφερνε σ' αυτήν. Με πήγαινε στο ποτάμι. Δεν προλάβαινα να καθίσω λίγο, άντε μετά στο μοναστήρι. Κι ενώ απολάμβανα τη θέα από το καταφύλι με πέταγε στον Αηλιά. Παλεύοντας, μια στη Ζάκυνθο και μια στην πατρίδα, με πήρε ο ύπνος. Μετά από δύο ώρες περίπου ξυπνάω και λέω στη γυναίκα μου που και κείνη ήταν ξυπνητή, το όνειρο που είδα. Ήμουν λέει με την παρέα μας, που τα τελευταία χρόνια πηγαίναμε μαζί στην Κόνιτσα και βρεθήκαμε εκεί χωρίς να πάμε στο σπίτι μας, αλλά καταλύσαμε στο ξενοδοχείο του Δημάρχου στα "Πλατάνια". Την άλλη μέρα το πρωί, πήγαμε στα σιάδια του "Πηγαδά" που εκεί είχε γίνει ένας ωραίος οικισμός με λιθόκτιστα σπίτια και δρόμους με γκαλτερίμια. Περπατήσαμε

μέχρι το λάκκο και εκεί τάχα ήταν αρκετός κόσμος που περίμενε να μπει στον αναβατήρα που είχε φτιάξει ο Δήμος με μια Εταιρεία και σ' ανέβαζε στην "τζιούκα". Εκεί πάλι, τον μεγάλο βράχο που είναι στην κορυφή είχε βάλει ο Δήμαρχος κάτι καλλιτέχνες, όχι σαν εκείνους που έφτιαξαν ένα σπασμένο σφυρί και κάτι ανθρώπινες σιλουέτες, που δεν τις πήραν χαμπάρι τα πιτσιρίκια να κάνουν τσουλήθρες και τον έκαναν ένα ανθρώπινο κεφάλι, που φαινόταν από πολύ μακριά και δεν το λέγαν πλέον "τζιούκα" αλλά "ταγαροκέφαλο". Ανεβήκαμε όταν ήλθε η σειρά μας και σε πέντε λεπτά φθάσαμε στην κορυφή.

Εκεί ήταν ένα πλακόστρωτο μονοπάτι, που σε αρκετά σημεία είχαν φτιάξει πεζούλια για να κάθονται οι επισκέπτες και να ρεμβάζουν την Κόνιτσα και τα γύρω χωριά. Το μονοπάτι οδηγούσε σ' ένα πέτρινο κτήριο στην κορυφή, κοντά στο εκκλησάκι του Προφήτη Ηλία, προσαρμοσμένο στο περιβάλλον, με αρκετά παράθυρα γύρω-γύρω που δεν έκρυβε τη θέα απ' όλες τις πλευρές.

Εκεί πήραμε καφέ και μας είπαν ότι μπορούσαμε και να φάμε αν μέναμε το μεσημέρι. Αφού απολαύσαμε τη φύση και οι ματιές μας απλώθηκαν στον ορίζοντα, είπαμε να επιστρέψουμε στα πλατάνια. Κατεβήκαμε από την ίδια διαδρομή και απολαύσαμε την ανοιξιατική αύρα. Στα "πλατάνια" ήταν διαφορετικός ο έξω χώρος. Μπροστά από το κτήριο, όλη η

επιφάνεια ήταν με γκαζόν και παρτέρια με πολύχρωμα λουλούδια κι όλος αυτός ο χώρος ήταν σκεπασμένος με μία τεράστια κληματαριά. Τ' αυτοκίνητα αράζαν κάτω απ' τα μεγάλα πλατάνια και τα εφόδια τ' ανεβάζαν με ταινία. Καθήσαμε σ' ένα τραπέζι και φάγαμε μαγειρευτό φαγητό. Μετά πήγαμε στο ξενοδοχείο να ξεκουραστούμε. Το άριστο περιβάλλον και η θέα, μαζί με την εξυπηρέτηση που την φρόντιζε η εξαιρετική και ευγενέστατη οικοδέσποινα, δεν μας άφησαν να κλειστούμε στα πολύ φροντισμένα δωμάτια. Ήλθε το βράδυ και από το μπαλκόνι κοιτάζαμε, τον καταπράσινο κάμπο, τα βουνά που σιγά-σιγά άρχισαν να σκοτεινιάζουν και το ολόγιομο φεγγάρι, να ξεπετάγεται δειλά μέσα από τα πεύκα της κορυφής, που καθώς τα φώτιζε από το πίσω μέρος, φαίνονταν οι σιλουέτες όχι μόνο των κορμών, αλλά και των κλάδων. Την άλλη μέρα είπαμε να μείνουμε σ' ενοικιαζόμενα που αρκετά είναι καλύτερα κι από ξενοδοχεία, αλλά επειδή δεν μπορούσαμε να πάμε σ' όλα, λέμε με την παρέα, να μείνουμε και μία μέρα στα ξύλινα σπιτάκια του Νικολόπουλου. Έτσι κι έγινε. Εκεί το πρωϊνό ήταν μαγευτικό με τις ανθισμένες αμυγδαλιές, άλλες κάτασπρες κι άλλες ροζ. Οι μέλισσες είχαν πιάσει από πολύ νωρίς δουλειά και τρέχαν απο λουλούδι σε λουλούδι. Φορτωμένες με τη γύρη φεύγαν αφήνοντας πίσω ένα διαρκές βουητό. Για μια στιγμή φύσηξε ένα ανοιξιάτικο αεράκι κι έκανε τα μαλλιά μας ανακατωμένο άσπρο με ροζ. Αιτία για να τραγουδήσουμε το "ετίναξε την ανθισμένη αμυγδαλιά". Η μέρα κύλησε όμορφα

και το βράδυ στη βεράντα της καφετέριας περιμέναμε να βγει το φεγγάρι που σε λίγο έκανε την εμφάνισή του μέσα απ' τη χαράδρα του Αώου, ένας κιτρινοκόκκινος γεμάτος φως δίσκος και η γυναίκα μου που ποτέ της δεν τραγουδάει, με ακουμπισμένο το κεφάλι της στην κουρπασή, μου έλεγε τραγουδιστά στίχους του Λευτέρη Παπαδόπουλου "νάταν ο κόσμος μαγικός, παράδεισος η πλάση, στου φεγγαριού το τάσι καφές βαρύς γλυκός". Εγώ ενθουσιασμένος και χαρούμενος από τον ρομαντισμό της συζύγου μου, πήγα αμέσως μέσα, πήρα έναν ολοστρόγγυλο μπρούτζινο δίσκο, κι αφού έφτιαξα καφέδες τους πρόσφερα στην παρέα και κάναμε το στίχο πράξη. Ο δε φίλος μου που κι αυτός δεν χόρεψε ποτέ στη ζωή του, τον ρώτησα αν του άρεσε πώς περάσαμε αυτές τις μέρες και μου απάντησε ότι "να στα πω δεν μπορώ, μπορώ όμως να στα χορέψω, που έλεγε κι ο Ζορμπάς στον Καζαντζάκη. Τι καλά νάταν όλα αλήθεια; Όμως, αναγνώστη, αν παραλείψεις τον αναβατήρα στον Αηλιά και τον έξω χώρο από τα "Πλατανάκια", όλα τ' άλλα μπορείς να τα ζήσεις στην πραγματικότητα και όχι στον ύπνο σου.

Οι κρατικές τηλεοράσεις μας έχουν βομβαρδίσει με τοπία του Ζαγορίου που όντως είναι όμορφα και τα σπίτια με ιδιαίτερη αρχιτεκτονική, αλλά την περιοχή της Κόνιτσας την ξέχασαν. Πρόβαλαν μια φορά τη λάκκα Αώου κι αυτή μισή, αφού δεν έδειξαν το στολίδι που είναι το Μοναστήρι. Κάποτε με μεγάλη παρέα βρεθήκαμε στο Στόμιο και βλέπουμε να κατεβαίνουν από το βουνό δύο άτομα.

Ήταν πατέρας και γιος. Γάλλοι. Ο Σπύρος Γκότζος με τη γυναίκα του που ξέραν γαλλικά, κουβέντιασαν μαζί τους και μάθαμε ότι ήταν η τρίτη φορά που έρχονταν. Είπαν δε ότι και του χρόνου θα ξαναέρχονταν γιατί τέτοια μέρη δεν βρήκαν πουθενά. Μου έλεγαν Ζαγορίσιοι ότι έχουν ανθρώπους σε διαφημιστικά κρατικά πόστα και πετυχαίνουν την προβολή τους. Εμείς άμα είναι έτσι, δεν έχουμε κανέναν; Με γνωριμίες και μέσα, θα προβάσουμε τα μέρη μας; Η Κόνιτσα έχει να προσφέρει πολλές εναλλακτικές εξόδους στον επισκέπτη. Θέλει να δει μαστορική τέχνη, ας πάει στη Μόλιστα να θαυμάσει αγκωνάρια, γριπίδες, πρέκια, εξώπορτες. Να θαυμάσει σπίτια με πολεμίστρες, εκκλησίες και παρθεναγωγεία, πεζούλια και γεφυράκια. Να πάει στην Καστάνιανη να δει και εκεί ισάξια καλλιτεχνήματα. Δεν λέω για τα μαστοροχώρια, που καλά θα κάνει το υπό ίδρυση πολυτεχνείο στα Γιάννινα, να διαθέτει ένα λεωφορείο για να μπορούν οι σπουδαστές να επισκέπτονται και να μαθαίνουν απ' τους αγράμματους μαστόρους της πέτρας, που χωρίς μοιρογνωμόνια και διαβήτες φτιάξαν τοξωτά γεφύρια, θαυμάσιες εκκλησίες, σπίτια που δεν χορταίνεις να τα βλέπεις και τόσα άλλα. Και δικαίως λένε ότι οι Πυρσογιαννίτες έχτισαν τον κόσμο. Να πάει στο Μπουραζάνι και να ξεναγηθεί στο πάρκο με τ' άγρια ζώα του Τάσιου, στο Μολυβδοσκεπάστο, που ανακατασκεύασαν με

πολύ ζήλο οι καλόγεροι το μοναστήρι. Να καθίσει το βράδυ στην ύπαιθρο και ν' ακούσει τον άγριο πετεινό, τον γκιόνη, το λυππτερό κελάηδισμα του κότσυφα, τους λαρυγγισμούς των απδονιών. Να πάει στη Σιουσνίτσα και ν' αγναντέψει απέναντι τις γυμνές βουνοκορφές που το κατακαλόκαιρο οι ανήλιες χαράδρες είναι γεμάτες με χιόνι, να δει τα ζικ-ζακ του Αώου και ν' αφήσει το βλέμμα του να χαθεί στα υψώματα του Σμόλικα. Και μαγεμένος από τη φύση ας ακουμπήσει σ' ένα παγκάκι, δίπλα στο λιτό μνημείο κι ας απλώσει τη σκέψη του στους ήρωες που άφησαν εκεί τα νιάτα τους. Κι όπως άκουγα μια ωραία μελωδία, που παρότρυνε τους ανθρώπους "μακριά απ' τα πλήθη, απ' τη ζάλη, απ' τη βοή", έτσι και γω λέω σ' όσους με διαβάζουν, ξεχυθείτε σε γνωστούς και φίλους και διαδώστε τις ομορφιές της πατρίδας μας, γίνετε πρεσβευτές της και δεν θα χάσουν όσοι την επισκεφθούν. Συμπιεσμένε κόσμω των πόλεων, με άγχος και στριμωξίδι στα αστικά, τα τρόλεϋ, στα βαγόνια των τρένων, στις ουρές των στάσεων, στο καυσαέριο, ελάτε να πάρετε φρεσκοβγαλμένο οξυγόνο από τα πεύκα και τα έλατα και να γεμίσουν τα ρουθούνια σας ευωδιά από τίλιο και αγριολούλουδα, από ασφάκα και τσαΐ. Ας ελπίσουμε όμως ότι και τα υπόλοιπα που είδα στον ύπνο μου να γίνουν κάποτε πραγματικότητα.

ΠΕΤΡΟΣ ΘΩΜΑΣ ΜΠΟΥΝΑΣ

ΕΝΑ ΕΛΠΙΔΟΦΟΡΟ ΜΗΝΥΜΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΕΒΑΣΜΙΟΤΑΤΟ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ ΦΩΚΙΔΟΣ Κ. ΑΘΗΝΑΓΟΡΑ

Στο πλούσιο και μεστό θείας σοφίας συγγραφικό έργο του Μητροπολίτου Φωκίδος κ. Αθηναγόρου (κατά κόσμον Νικολάου Ζακοπούλου) εξ Αμαράντου Κονίτσης, τελευταία, το 2009, προστέθηκε ένα ακόμη, μια σύντομη αλλά περισπούδαστη μελέτη, που επιγράφεται:

Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΣΘΕΝΟΥΣ ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΒΙΟΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Στο εξώφυλλο εικονίζεται η ίασις του παραλύτου και είναι τόσο εύστοχα δεμένη η εικόνα με το περιεχόμενο του πονήματος, ώστε «πας λόγος περιπεύει».

Περιπτή επίσης καθίσταται οποιαδήποτε αναφορά στο κείμενο εφόσον αυτό προλογίζεται από τους πλέον ειδικούς και αρμόδιους. Εννοώ τον Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμον και τον καθηγητή της καρδιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Π.Κ. Τούτουζα.

Αν κάπως διστακτικά επιχειρώ να αναφερθώ εν ολίγοις στο έργο αυτό, το κάνω από την αγάπη μου και τον πολύ σεβασμό, που έχω για τον Σεβασμιώτατο ποιμενάρχη, κόσμημα του χωριού μας, Αμάραντο Κονίτσης.

Η συναισθηματική αυτή σχέση ας μη θεωρηθεί δεσμευτική της αντικειμενικότητας της άποψής μου.

Είναι πράγματι επίκαιρο το θέμα, γιατί η διαρκώς αυξανόμενη ανάπτυξη της ιατρικής επιστήμης, γεννά τα εύλογα ερωτήματα για τη σχέση ιατρού-ασθενή.

Η απάντηση γλαφυρά και κατανοητή

γίνεται από τον συγγραφέα, χωρίς πλατειασμούς και κριτικές, στις οποίες εύκολα μπορεί να παρασυρθεί κανείς από τα τηλεοπτικά θεώμενα και ακούσματα...

Πού τελειώνουν τα όρια της επιστήμης και πού βρίσκει ο ασθενής παρηγοριά, ανάμεσα στη ζωή και το θάνατο ευρισκόμενος;

Και σε τούτο το φοβερό ερώτημα θα βρει λυτρωτική απάντηση ο αναγνώστης. Και εδράζεται η απάντηση αυτή στην Ορθόδοξη πίστη μας με το κορυφαίο γεγονός, ότι ο Χριστός ενίκησε «τω θανάτω» τον θάνατον.

Η βιοθεολογική προσέγγιση καθίσταται αναγκαία στους καιρούς μας, που αίολη η επιστήμη από μόνη της δεν μπορεί να δώσει απάντηση στο «όντως φοβερώτατον μυστήριο» της Ζωής και του Θανάτου.

Πολλοί, Σεβασμιώτατε, έσπευσαν ήδη να σας συγχαρούν για το έργο Σας αυτό. Ανάμεσά τους και εκ των πρώτων δεχτείτε τα δικά μου και της οικογένειάς μου τα συγχαρητήρια.

Ασπαζόμενοι την δεξιάν σας ευχόμαστε να είσθε εν υγεία χρόνους πολλούς, για να μας κάνετε κοινωνούς των από άμβωνος ναμάτων διδαχής και του συγγραφικού Σας έργου, γιατί στη «θολούρα» που επικρατεί σήμερα στα γήινα και στα επέκεινα του θανάτου, έχουμε ανάγκη από τον λόγο της Αληθείας που τόσο καθαρά ακούγεται από το προκείμενο έργο Σας.

Εν Αμαράντω λήγοντος του Αυγούστου 2010
Αγαθάγγελος Γ. Πολίτης

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΠΑΪΣΙΟΥ

Του Β. Τσιαλιαμάνη, Προέδρου του Δ.Σ. Κόνιτσας

Πέρασαν δεκαέξι χρόνια από την κοίμηση στις 12-7-1994 του Γέροντα Παΐσιου.

Το Δημοτικό μας Συμβούλιο στην τελευταία συνεδρίασή του της 5-7-2010 ονοματοδότησε το αναπλασόμενο μονοπάτι, που ξεκινάει από την Πέτρινη Γέφυρα και φθάνει στην Ιερά Μονή Στομίου, ως «**Μονοπάτι Εθνικού Δρυμού Αώου-Μονοπάτι Γέροντα Παΐσιου**» αποδίδοντας την οφειλόμενη τιμή στον συμπατριώτη μας άγιο, που επί τρία και πλέον χρόνια διάβαινε αυτό το μονοπάτι όταν ασκήτευε στο Μοναστήρι μας .

Στις 18-7-2010 έγινε για πρώτη φορά πάνδημο μνημόσυνο στον κατωκονιτσιώτικο Ιερό Ναό με την συμμετοχή στην ιεροπραξία δύο αγιορειτών πατέρων, του παπά –Αγγελλου από την Αμερική, γιου του μακαρίτη συμπατριώτου μας Κώστα Ευαγγελίδη και των δικών μας εφημερίων του Παπα-Θανάση και του Παπα-Αποστόλη. Ο αγιορείτης Γέροντας κλείνοντας τον επιμνημόσυνο λόγο του για την επίγεια και ουράνια παρουσία του Γέροντα Παΐσιου ευχήθηκε το πρώτο μνημόσυνό του να είναι και το τελευταίο, ελπίζοντας, όπως όλοι οι πιστοί, στην σύντομη αγιοκατάταξή του.

Ο στα Φάρασσα της αγιότοκης Καπαδοκίας γεννηθείς το 1924 Παΐσιος, βαπτισθείς και λαβών το όνομα

Αρσένιος από τον Άγιο Αρσένιο τον Καπαδόκη, μωρό-προσφυγόπουλο ερχόμενος στην Κόνιτσα, όπου έμαθε την τέχνη του ξυλουργού, ασκήτευσε στο Άγιο Όρος, το περιβόλι της Παναγιάς, στο Μοναστήρι μας και στο Θεοβάδιστο Όρος Σινά, επανερχόμενος στο Άγιο Όρος το 1964, για να αφήσει την τελευταία πνοή του θεοπρεπώς στην Γυναικεία Ιερά Μονή Ιωάννου του Θεολόγου στην Σουρωτή Θεσσαλονίκης, την οποία επόπτευε πνευματικά. Ο τάφος του από τότε έγινε παγκόσμιο προσκύνημα παρηγοριάς των απανταχού της γης ορθοδόξων χριστιανών. Στο ετήσιο μνημόσυνο του Γέροντα στην Σουρωτή μετέχουν χιλιάδες πιστοί και πολλοί Κονιτσιώτες.

Ο Γέροντας Παΐσιος ασκήτευσε τα τελευταία του χρόνια σε απέρριπτο κελί στην θέση Παναγούδα, πλησίον της Ιεράς Μονής Κουτλουμισίου. Εκεί στο υπαίθριο αρχονταρίκι του, με τα κουτσουράκια για καθίσματα, δεχόταν με αγάπη καθημερινά δεκάδες πιστούς που άφηναν στα χέρια του τα προβλήματα τους και τα βάσανά τους και αυτός τους ανάπαυε και τους παρηγορούσε έχοντας για τον καθένα ως φάρμακο τον ξεχωριστό σωτήριο απλό λόγο του. Την νύκτα ανύστακτος προσευχόταν στο μικρό εκκλησάκι του κελιού του μεταφέροντας τα αιτήματα των πονε-

μένων συνανθρώπων στον Άγιο Θεό ως καλός ασυρματιστής, ειδικότητα που είχε υπηρετώντας την στρατιωτική του θητεία. Η ξεκούρασή του γινόταν στο στασίδι της αδιάλειπτης προσευχής του. Αγαπούσε τα ζώα, τα φυτά, τον κάθε άνθρωπο, ολόκληρη την πλάση, ολόκληρη την δημιουργία, γιατί φλεγόταν από τον μανιακό έρωτα προς τον Πλάστη, τον Δημιουργό. «Παρέα» του στην βραδινή «μοναξιά» του ήταν η Παναγιά και οι Άγιοι της Εκκλησίας μας.

Φιλάσθενος και άρρωστος τελευταία από καρκίνο του εντέρου υπέμεινε αδιαμαρτύρητα τους φοβερούς πόνους και δέχθηκε τις ιατρικές υπηρεσίες μετά την πίεση ανθρώπων που τον αγαπούσαν (ο ίδιος έλεγε ότι την λύση θα δώσει το «χώμα») αλλά πάντοτε θεωρούσε την κάθε αρρώστια ως ευλογία από τον

Θεό και ως ευκαιρία για υπομονή, για προσευχή και προπάντων για μετάνοια. Η μετάνοια, η συντριβή, η απελευθέρωση από την βρώμα και την βρωμιά, ήταν η συντεταγμένη των προτροπών του στον καθένα. Ο ίδιος στο επιτάφιο ποίημά του ζητάει από τον Θεό να δεχθεί την «άθλια ψυχή του». Γνώρισμα των αγίων ψυχών η δημόσια αναγνώριση της αμαρτωλότητάς των.

Για την άγια ζωή, το φιλόανθρωπο έργο και τα θεόπεμπτα χαρίσματα του Γέροντα γράφηκαν δεκάδες βιβλία και μεταξύ αυτών σπουδαία θέση έχουν και τα βιβλία του συμπατριώτου μας ΠαπαΔιονύση Τάτση.

Στους υλόφρονες και γι αυτό θλιβερούς σημερινούς καιρούς να έχουμε την ευχή του Γέροντα.

Χαράλ. Ν. Ρεμπέλης#

Κονιτσιώτικα

Δημοτ. τραγούδια τραπεζιού, χορού, νυφιάτικα και γάμου, λιανοτραγούδα, νανουρίσματα, λαζαρικά, μοιρολόγια, του χάρου και του Κάτω Κόσμου, παραμύθια, παραδόσεις, ευτράπελες διηγήσεις, παροιμίες και παροιμιώδεις φράσεις, αινίγματα, ιδιωματικές φράσεις, ευχές, κατάρες, γλωσσοδέτες, γλωσσικό ιδίωμα Μαστοροχωρίων, τοπωνύμια, Γλωσσάριο, κουδαρίτικα.

Σελ. 360, τιμή 20 ευρώ.

Θα το βρείτε: Βιβλιοπωλεία Κόνιτσας: 1) Ν. Πλουμής, 2) Ελ. Κυρίτση, Νικ. Ρεμπέλης τηλ. 26550 23071 και Δ/νση περιόδ. «ΚΟΝΙΤΣΑ».

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Διώροφο κτήριο με υπόγειο στην παλιά αγορά Κόνιτσας.

Τηλ. 26550-23325-22035 κιν. 6972349499

ΣΚΟΡΠΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΚΑΤΑ

α. Άξιος. Στην εφημερίδα ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ στο τέλος του έτους 2009 δημοσιεύθηκε δημοσκοπική έρευνα ποιους κρατικούς θεσμούς και με τι σειρά εμπιστεύεται ο Έλληνας. Ο πρώτος θεσμός που εμπιστεύεται ο Έλληνας, και με διαφορά από τους άλλους κρατικούς θεσμούς, ακόμη και από την Προεδρία της Δημοκρατίας, είναι η Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία (ΕΜΥ). Η γνωριμία και η επαφή του καθενός μας κάθε μέρα με την παραπάνω Υπηρεσία είναι μέσα από τα ραδιοτηλεοπτικά δελτία για τον καιρό της ΕΜΥ, που πράγματι αποδεικνύονται από καιρό έγκαιρα και έγκυρα. Ως γνωστόν διευθυντής στο τμήμα προβλέψεων της παραπάνω υπηρεσίας, της μάχιμης αυτής υπηρεσίας της ΕΜΥ, είναι ο συμπατριώτης μας Δημήτρης Ζιακόπουλος. Μπράβο στον Δημήτρη Ζιακόπουλο και τους συνεργάτες του για την επιστημονική δουλειά που καθημερινά προσφέρουν στο ελληνικό κοινό και στις κρατικές μας υπηρεσίες και θετικό σημάδι που η προσφορά αυτή αναγνωρίζεται δημόσια, επίσημα και πανελλαδικά. Το έτος 2009 ο Δημήτρης Ζιακόπουλος κυκλοφόρησε τον πρώτο τόμο από το δίτομο βιβλίο του με τίτλο «Καιρός, ο γιος του ήλιου», που είχε την καλοσύνη να στείλει και στο Δημαρχείο μας, και όπου εκλαϊκεύει χωρίς καμιά επιστημονική έκπτωση σε ωραία γλώσσα και με ζω-

τανά σχήματα τα δεδομένα της επιστήμης της μετεωρολογίας. Πάντα άξιος και σε «ανώτερα» και για να ακούγεται ευώνυμα και η γενέτειρά μας Κόνιτσα και τα σχολειά της, με τους δασκάλους και καθηγητές τους, που πολλοί σημερινοί «επώνυμοι» έμαθαν κάποτε καλά γράμματα στα θρανία τους.

β. Μικρό θαύμα. Για πρώτη φορά φέτος λειτούργησαν τον χειμώνα και τις γιορτές που πέρασαν τα ατμούχα λουτρά Αμαράντου και ο δημοτικός ξενώνας στα λουτρά με δεκατρία σπιτικά ζεστά δωμάτια και τζάκι στον χώρο υποδοχής, καθώς και το πέτρινο διπλανό εστιατόριο, επίσης με τζάκι, και γέμισαν από επισκέπτες-τουρίστες, που χάρηκαν την οικογενειακή φιλοξενία και τον κρύο αέρα του Γράμμου, κάνοντας το λουτρό τους στον ιαματικό ατμό, μέρες Δεκέμβρη και Γενάρη. Αν είχε και χιόνια ακόμα καλύτερα θα ήταν. Φορέας αυτής της ωραίας προσπάθειας είναι η οικογένεια του Κώστα Ζιάκου, προέδρου του τοπικού συμβουλίου της γειτονικής Αγίας Βαρβάρας. Μίσθωσαν από τον Δήμο Κόνιτσας τα ατμούχα λουτρά και σε κατάσταση «γιαπιού» τον δημοτικό ξενώνα και την διπλανή ερειπωμένη πέτρινη αποθήκη, για να τα κάνουν, πριν περάσει έτος, ξενώνα υψηλών τουριστικών προδιαγραφών και πέτρινο εστιατόριο πολυτελείας, που λειτουργούν όλα χρονιάτικα. Ο στενόχωρος

οικονομικά καιρός που περνάμε, ξεπερνιέται αν αφήσουμε τις καφενίσιες κουβέντες για την κρίση και βάλουμε μυαλό και ιδρώτα και στρωθούμε στην δουλειά, προπάντων στην προικισμένη περιοχή μας που διψάει για ανάπτυξη. Η προσπάθεια αυτή της οικογένειας Ζιάκου σίγουρα θα βρει μιμητές του χρόνου και κάθε χρόνο τους φιλόπονους και φιλοπρόοδους Αμαραντιώτες που έχουν ξενώνες στην ίδια περιοχή και ασγίνουν τα λουτρά και χειμωνιάτικος τουριστικός προορισμός, παρά τον δύσκολο δρόμο πρόσβασης, που περνάει όμως μέσα σε ωραία φύση που αποζημιώνει τον κάθε ταξιδιώτη-επισκέπτη. Το μικρό θαύμα των λουτρών Αμαράντου είναι παράδειγμα για όλους μας. Εάν εμείς θελήσουμε και πειστώσουμε το μέλλον είναι δικό μας.

γ. Αδελφική αγάπη. Μια παλιά παραδοσιακή κορεατική ιστορία. Πολλά-πολλά χρόνια πριν, ζούσαν δυό αδελφια σ' ένα χωριό. Ήταν και οι δυό πάμφτωχοι. Ο μεγαλύτερος αδελφός είχε λίγα παραπάνω από τον άλλο. Όμως, είχε να θρέψει και μεγαλύτερη οικογένεια από τον μικρότερο Ένα φθινόπωρο, θέρισαν το σάρι τους, αλλά ο μεγαλύτερος ανησυχούσε κρυφά για τον μικρότερο αδελφό του. Έτσι, τη νύχτα πήρε λίγο σάρι και το έβαλε κρυφά εκεί

που ο αδελφός του φύλαγε το δικό του. Την άλλη μέρα, παρ' όσα είχε κάνει, το δικό του σάρι δεν λιγόστεψε. Την άλλη νύχτα έκανε πάλι το ίδιο και ξανά την επόμενη. Παρ' όλα αυτά το σάρι του δεν λιγόστεψε. Παρέμεινε το ίδιο. Εκείνος παραξενεύτηκε., και έτσι κρύφτηκε στο χωράφι να δει τι είχε γίνει. Λίγες ώρες μετά, διέκρινε κάποιον να πλησιάζει. Βγήκε έξω να δει ποιος είναι. Ο ξένος ήταν ο αδελφός του, που κι αυτός ανησυχούσε για τον μεγαλύτερο αδελφό. Κάθε νύχτα έφερνε σάρι στον μεγαλύτερο αδελφό του για να τον βοηθήσει. Αυτή ήταν αληθινή αδελφική αγάπη. Κατόπιν έζησαν χαρούμενα για όλη την υπόλοιπη ζωή τους. (από το πρώτο τεύχος του νέου τριμηνιαίου περιοδικού Ορθόδοξης Θεολογίας και Ζωής **Βημόθυρο**)

* Ο τίτλος του κειμένου είναι και τίτλος του ωραίου βιβλίου, που κυκλοφόρησε το 2006 ο Καστανιανίτης και συντοπίτης μας Ανδρέας Παπακρήστου, τσαγκάρης-διανοούμενος, στο οποίο (βιβλίο) με την λαϊκή χυμώδη γλώσσα του εκθέτει την «περιπέτεια» της ζωής του, που ήταν και «περιπέτεια» όλης της γενιάς του. Έφυγε από την ζωή βιασικά το 2009. Αιώνια η μνήμη του.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΣΙΑΛΙΑΜΑΝΗΣ

ΣΤΗ ΒΙΓΛΑ - ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΚΑ

Σωκράτης Μιχ. Οικονόμου
Συν/χος Σχολικός Σύμβουλος ΠΕ

Ταξιδεύοντας κανείς από Γιάννενα για τα χωριά μας (Γεροπλάτανος -Βασιλικό κ.ά.) η διαδρομή είναι ευχάριστη, σταματάμε σε μια τοποθεσία στη ΒΙΓΛΑ*. Θέα μοναδική και υπέροχη θέση. Το λέει άλλωστε και η ονομασία της και η στρατηγική της θέση.

Απ' εδώ βλέπεις όλα τα γύρω χωριά, μέχρι πέρα στα Πωγώνια στα "ΡΙΖΑ", που φαίνονται υπέροχα, μέχρι "τη Νεμέρτσικα" (Μερόπη) την κοιμισμένη νεράιδα, που υψώνεται σαν πυραμιδοειδής ομφαλός και μαστός στην απεραντοσύνη του χώρου. Και προς Β.Α. βλέπεις τους πανύψηλους βράχους του Παπίγκου σαν ακοίμητους φρουρούς της περιοχής μας.

Πέρα στο βάθος, μετά τη στροφή του Σακογιάννη, είναι το χωριό Βασιλικό, πατρίδα του μακαριστού Πατριάρχη Αθηναγόρα, πανέμορφο χωριό, ξακουστό, μέσα στο πράσινο και με τις λίγες τώρα καστανιές. Απ' εδώ ο μακαριστός Πατριάρχης, στην τελευταία επίσκεψη στην Επαρχία μας, είπε τη γνωστή φράση "Ε! σεις βουνά για χαμηλώστε λίγο να δω τα ξακουστά Τσαραπλανά". Έκτοτε δεν ξανάρθε. Αριστε-

ρά μας και προς Νότο η Ρουψιά, πατρίδα κι αυτή του μακαριστού Σπυρίδωνα Βλάχου, Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος. Έχει αξιόλογη Βυζαντινή Εκκλησία, τα Εισόδια της Θεοτόκου, με υπέροχο ξυλόγλυπτο τέμπλο, πολλά εξωκκλήσια, μέσα στο καταπράσινο δάσος.

Κάτω στα πόδια μας ο Γεροπλάτανος (άλλοτε Αληζώτ-Τσιοφλίκι) πατρίδα του δημοσιογράφου και Πολιτικού Γεωργίου Κ. ΓΑΓΑΡΗ που εξέδιδε την εφημερίδα "ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ" από το 1895 μέχρι το 1918. Γνωστού για τους εθνικούς και κοινωνικούς αγώνες του. Και πέρα καθώς είπαμε όλα τα χωριά, του Πωγωνίου, που καθένα έχει την ιστορία του και τις προσωπικότητές του.

Εδώ λοιπόν στην ΒΙΓΛΑ, με την Ιστορία της από τους μακρινούς Βυζαντινούς, χρόνους, την τουρκοκρατία, τους πολέμους του 1940 και τον φοβερό εμφύλιο, έγιναν φοβερές μάχες. Είναι όλα αυτά αναμνήσεις, που μας γοπεύουν καθώς συμβάλλουν, στην ιστορική μνήμη ενός τόπου, που αναπόφευκτα, υποχρεωτικά, απολύτως φυσικά και εκ παραδόσεως υπεραγαπούμε!

* Βίγλα, ψηλό σημείο από όπου μπορεί κανείς να ελέγχει μια περιοχή: φυλάκιο, σκοπιά, παρατηρητήριο, караούλι (Λεξικό Γ. Μπαμπινιώτη).

Εδώ πάνω λοιπόν, στα χρόνια των πρόσφατων πολέμων το τοπίο ήταν μαυρισμένο από το μίσος των εχθρών της πατρίδος μας και ποτισμένο από αίμα.

Εδώ ήταν η φωλιά των φασιστών Ιταλών και η φωλιά των λυσσασμένων λύκων των NAZI του Γ' Ράιχ. Απ' εδώ οι μπούκες του κανονιού, άναβαν φωτιές και σκόρπιζαν τον θάνατο και ξεκλήριζαν τα γύρω χωριά.

Κι ύστερα απ' έναν εξοντωτικό πόλεμο, μια μαύρη κατοχή, κι έναν αδελφοκτόνο εμφύλιο, ο καταδιωγμένος και φοβισμένος κόσμος που επιβίωσε, ανασανε, συνήλθε και έψαξε γύρω του να βρει το συγχωριανό του, τον κοντοχωριανό του, το φίλο του και τον ξενιτεμένο του. Τη zoφερή νύχτα της κατοχής και της εμπόλεμης κατάστασης, κατύγασε στον εθνικό μας ορίζοντα η ευλογημένη ειρήνη. Κάναμε διάφορα

μνημεία, απλά για να μας θυμίζουν τους zoφερούς εκείνους χρόνους και να μας προβληματίζουν, να μας διδάσκουν και να μας κάνουν να επαναλαμβάνουμε τους στίχους του ποιητή. "Έλα Ειρήνη, χαρά των λαών, των μανάδων ελπίδα εσύ που φυτεύεις και χτίζεις και κάνεις τη γη περιβόλι και κάνεις στη γη να βγουν ανθοί και τα πουλιά να λαλήσουν στη φύση όλη,..". Αυτά κι άλλα και άλλα πολλά, μπορείς να θυμηθείς και να σκέπτεσαι, όμως σε επαναφέρει στην πραγματικότητα από το εξαίσιο αυτό θέαμα και μεγαλείο, η βραχνή φωνή του γέρο-Τσομπάνη Φώτη, που βόσκει δίπλα τα πρόβατά του που σου λέει: «Κι εγώ απ' εδώ τα βλέπω καλύτερα τα πράγματα και θαυμάζω τα μεγαλεία του θεού μας...».

Αναμνήσεις, αναπολήσεις αλλά και διδάγματα από το ευλογημένο γενέθλιο τόπο μας.

Νεραντζιά Λ. Κολιού - Σαββίδου

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ
ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 80 - ΠΛΑΤΕΙΑ ΕΠΤΑΛΟΦΟΥ
ΤΗΛ. ΙΑΤΡΕΙΟΥ: 2310.744.457-ΤΗΛ.ΟΙΚΙΑΣ: 2310.640.638
ΚΙΝ. 6945.33.50.33

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ «Γίο Γεφύρι» Με 40 κλίνες,
εστιατόριο, μπάρ, δέρμανση, πάρκιγκ κλπ.
Στην ειδυλλιακή τοποθεσία της γέφυρας Αώου
στην Κόνιτσα **Τηλ. 26550 23780**

Λάθος αρμενίζουν

Πηνελόπη Β. Κυρζιάννη-Μπούρη

Από πότε ακούμε τη φράση;

«Το μαχαίρι θα φτάσει στο κόκαλο»

Όσοι φοροδιέφυγαν, όσοι καταχράστηκαν θα πληρώσουν. Πότε και πώς θα πληρώσουν; Να δώσουν πίσω αυτά που για χρόνια έκρυβαν. Η απάντηση.

Άλλη φράση χιλιοειπωμένη:

«Φέρτε πίσω τα κλεμμένα».

Στομφώδης η απάντηση από τους εκάστοτε κυβερνώντες. «Εκείνοι που έκλεψαν θα τιμωρηθούν». Ποσώς μας ενδιαφέρει να μπουν στη φυλακή. Να επιστρέψουν αυτά που έκλεψαν θέλουμε. Να ανακάμψει η οικονομία μας. Να σταματήσουν οι περικοπές και οι ανατιμήσεις. Δεν αντέχει άλλο η χαμηλοεισπράτους κοινωνία μας.

Τι έγινε από όλα αυτά; Ένα μεγάλο «ΤΙΠΟΤΑ». Εν όψει ο νέος προϋπολογισμός. Πάλι οι μισθωτοί και οι συνταξιούχοι θα είναι τα θύματα, είπαν στις τηλεοράσεις. Τους μισθωτούς και τους συνταξιούχους τους βρίσκουν εύκολα, γιατί τα έσοδά τους είναι μετρημένα. Γνωρίζουν τι εισπράττουν. Τους έχουν σίγουρους και περικόπουν τα έσοδα από τη βάση.

Φθάνουμε λοιπόν στο σημείο να πληρώνουν περισσότερα οι των χαμηλών εσόδων, από εκείνους που τα έσοδά τους είναι πολύ περισσότερα. Η φράση δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα.

Απείρως περισσότερα, ταιριάζει καλύτερα, αλλά γνωρίζουν καλά το κόλπο της απόκρυψης των εσόδων τους και την

κατάλληλη γι αυτούς τοποθέτηση.

Δύο λοιπόν διαφορετικές τάξεις.

«Οι έχοντες και οι παραέχοντες» και «οι μη έχοντες» αλλά περισσότερο φορολογούμενοι.

Και οι μη όμως έχοντες είναι καταναλωτές. Κι αυτοί θα πάνε στο μανάβη, στο χασάπη, στο σούπερ-μάρκετ. Πώς θα ζήσουν;

Δεν έχουν το δικαίωμα να βγουν να πιουν έναν καφέ στο καφενείο της γειτονιάς τους; Να πιουν ένα τσιπουράκι, να φάνε ένα σουβλάκι που ως εδώ μπορούσαν και το απολάμβαναν; Έπρεπε και στο σουβλάκι να αυξήσουν την τιμή;

Είμαστε Έλληνες. Είμαστε λαός επικοινωνιακός. Δεν είμαστε σαν τους Τρόικες και τους Κομισιόνηδες ψυχροί, μονόχωνοι και απόμακροι.

Θέλουμε την παρέα μας, το καλαμπούρι μας, κατά τη λαϊκή έκφραση.

Με τις επί πλέον περικοπές, εκτός του ότι χάνει η αγορά και η ανάπτυξη, δημιουργείται στέρνηση και η στέρνηση φέρνει κατήφεια, μοναξιά, κατάθλιψη, οι οποίες μαζί με την ανεργία, κάνουν μια δυστυχισμένη κοινωνία.

Πολύ σωστά απάντησε σήμερα ένας πολίτης, ερωτηθείς από κάποιον δημοσιογράφο της τηλεόρασης στο δρόμο, για τον πολυσυζητημένο προϋπολογισμό.

«Λάθος αρμενίζουν»

Ευχαριστώ

Το νιάγρα και ο κρητικός

Ένας κρητικός εβδομηνταπεντάρης πηγαίνει στο φαρμακοποιό.

-Μανώλη, δόμου από κείνους τσου διαόλους.

-Ρε Κωστή, τις προάλλες πήρες, δεν κάνει να ξαναπάρεις.

-Ε, να. Είχα πάει στην αποθήκη, έκανα εισέ να το βγάλω απ' τη τζέπη και μού 'πεσε. Έφαγα τον τόπο, δεν μπόρεσα να τόβρω.

Κοντοστέκεται, ξύνει το κεφάλι και συνεχίζει:

-Ε, ρε, να το φάνε οι μποντικοί, ίντα 'χει να γίνει...!!

Τα γυαλιά

Ο μπαρμπα Θ., τάχε περασμένα τα ενενήντα και παραπονοιόταν στην εγγονή του πως δε βλέπει καλά.

-Να με πας στα Γιάννενα στον οφθαλμίατρο, να πάρω καινούρια γυαλιά.

Τι να κάνει κι η εγγονή, αφού επέμενε ο παππούς, αποφάσισε να τον πάει στα Γιάννενα.

Στο δρόμο, μετά τη Βίγλα, καθώς κατηφορίζανε με το λεωφορείο, λέει ο παππούς:

-Εκεί απέναντι, το χωριό που φαίνεται, είναι το Μαυροβούνι;

Κόκαλο η εγγονή. Σαν αετός έβλεπε ο παππούς.

Αφού πήγανε στον οφθαλμίατρο, με τρόπο του εξήγησε την επιμονή του παππού να πάρει καινούρια γυαλιά.

-Θα σου πω εγώ τι θα κάνεις, της είπε ο γιατρός. Θα αφήσεις εδώ τα γυαλιά και μετά από λίγες μέρες θάρθεις να τα ξαναπάρεις.

Έτσι και έγινε.

Μετά από κάποιες μέρες παίρνει η εγγονή τα γυαλιά και τα δίνει στο μπαρμπα Θ.

Τα βάζει ο παππούς, παίρνει την «Ακρόπολις» (εφημερίδα), την ανοίγει και λέει:

Νάχεις την ευχή μ', αυτά είναι γυαλιά.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΤΣΟΥΒΑΛΗ

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ

τους συνεργάτες μας να αποφεύγουν τα πολυσέλιδα άρθρα για να μπορούμε να δημοσιεύουμε περισσότερες εργασίες.

ΣΥΝ. ΕΠ.

Το πριν και το ... μετά

(το κείμενο μου το έστειλε ένας φίλος. Το παραθέτω ως εξαιρετικά επίκαιρο)

Μια μέρα σκοτώθηκε μια γυναίκα που ήταν μεγάλη πολιτικός και μεγάλο στέλεχος στο κόμμα της, με υπουργεία και πολλές περγαμνές. Όταν έφτασε στον άλλο κόσμο, την υποδέχτηκε ο Άγιος Πέτρος και της λέει:

- Πού θα ήθελες να περάσεις την αιωνιότητα σου, στην Κόλαση ή στον Παράδεισο;

Εκείνη το σκέφτεται λίγο και λέει:

- Δεν είμαι σίγουρη.

- Τότε, λέει ο Άγιος Πέτρος, θα κάνουμε το εξής, θα περάσεις 24 ώρες στην Κόλαση και 24 ώρες στον Παράδεισο και μετά αποφασίζεις.

Η πολιτικός συμφωνεί. Πάνε λοιπόν, στην Κόλαση. Εκεί η πολιτικός βλέπει όλους τους πολιτικούς φίλους της που είχαν πεθάνει να παίζουν γκολφ, να ποντάρουν στο καζίνο, να πίνουν σαμπάνια, να φλερτάρουν και γενικά να διασκεδάζουν πολύ. Ακόμα και ο διάβολος ήταν μαζί τους και κάνανε παρέα, λέγοντάς τους τα καλύτερα πρόστυχα και πικάντικα ανέκδοτα. Όλα πολύ ωραία και η πολιτικός περνούσε υπέροχα.

Πριν να το καταλάβει, πέρασαν οι 24 ώρες και ήρθε ο Άγιος Πέτρος να την πάρει να πάνε στον Παράδεισο. Ο Παράδεισος ήταν ένα πολύ ήσυχο μέρος με ήρεμη ατμόσφαιρα, οι άγγελοι έπαιζαν γαλήνια μουσική με τις άρπες και τις

λύρες τους, οι φιλόσοφοι μιλάγαν για τη ζωή και το θάνατο και όλοι μαζί συζητούσαν με τον Θεό, που ήταν πολύ γλυκός κι ευχάριστος τύπος.

Η πολιτικός αισθανόταν πολύ όμορφα και πριν να το καταλάβει, πέρασαν και αυτές οι 24 ώρες, ώσπου ήρθε ο Άγιος Πέτρος να τη ρωτήσει τι αποφάσισε τώρα που είδε και τα δύο μέρη. Η πολιτικός το σκέφτεται λίγο και του λέει:

- Ο Παράδεισος ήταν πολύ ωραίος και γαλήνιος, αλλά στην Κόλαση ήταν όλοι οι φίλοι μου και διασκεδάζαν πιο πολύ, οπότε θα προτιμήσω την Κόλαση.

Ο Άγιος Πέτρος σέβεται την επιθυμία της και την στέλνει στην Κόλαση. Όμως, η Κόλαση ήταν λίγο διαφορετική τώρα, ένα διαλυμένο μέρος με αποπνικτική ατμόσφαιρα και όλοι οι φίλοι της πολιτικού δούλευαν στα κάτεργα και κουβαλούσαν τεράστιες πέτρες, ενώ ο διάβολος ήταν πάνω από τα κεφάλια τους με το βούρδουλα και τους διέταζε συνεχώς.

Η πολιτικός δυσαρεστημένη πάει και τον ρωτά:

- Τι έγινε εδώ; Προχθές όλα ήταν τόσο ωραία και όλοι διασκεδάζαν.

Και ο διάβολος της απαντά:

- Τότε είχαμε προεκλογική εκστρατεία, σήμερα μας ψήφισες!

(για την αντιγραφή)

Κατερίνα Τσούβαλη- Τσαρούχη

ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΕΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΠΑΛ. ΟΜΑΔΑΣ Β 2010 (90%)

- Βαγγελή Δήμητρα του Γεωργίου και της Αντελίνας στο Ιστορικό Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας Θεσσαλίας (Βόλος)
- Βαγενά Μαρία του Θωμά και της Μαρίας στο Διατροφής και Διαιτολογίας Τ.Ε.Ι. Λάρισας (Καρδίτσα)
- Γαϊτανίδης Δημήτριος του Ευγένιου και της Σταυρούλας στη Λογιστική Τ.Ε.Ι. Καβάλας
- Γαϊτανίδης Χρήστος του Ευγένιου και της Σταυρούλας στο Χρηματοοικονομικής και Ασφαλιστικής Τ.Ε.Ι. Κρήτης (Αγ. Νικόλαος)
- Γιαννακός Στέργιος του Ιωάννη και της Ασημούλας στο Πρόγραμμα ιερατικών σπουδών Βελλάς Ιωαννίνων
- Γκίνη Βασίλης του Τίμου και της Χριστίνας στο Τεχνολογίας πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών Τ.Ε.Ι. Λάρισας
- Ευαγγέλου Αφροδίτη του Δημητρίου και της Χριστίνας στο Ιστορίας και Αρχαιολογίας Κρήτης (Ρέθυμνο)
- Ζώτος Παύλος του Περικλή και της Ευαγγελίας στο Πληροφορικής και Τεχνολογίας Υπολογιστών Τ.Ε.Ι. Δ. Μακεδονίας (Καστοριά)
- Καλλιντέρης Νικόδημος του Γεωργίου και της Βασιλικής Νομικής Θράκης (Κομοτηνή)
- Καραγιάννη Ιωάννα του Χρήστου και της Νίκης Λογιστικής Τ.Ε.Ι. Ηπείρου (Πρέβεζα)
- Κατσούκης Νικάνωρ του Θεοφάνη και της Ευαγγελής στο Γεωπληροφορικής και Τοπογραφίας Τ.Ε.Ι. Σερρών
- Κήτα Αγγελική του Γεωργίου και της Θεολογίας στο Ιστορίας και Αρχαιολογίας Θεσ/νίκης
- Κίτσιος Αλέξανδρος του Σταύρου και της Ελένης Αστυφυλάκων
- Κολιός Στέφανος του Σταύρου και της Ελένης στο Τεχνολογίας Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών Τ.Ε.Ι. Ιονίων νήσων (Λευκάδα)
- Κορτσινόγλου Αλεξάνδρα του Ιωάννη και της Αλίκης Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπ/σης Θράκης (Αλεξανδρούπολη)
- Λάκκας Αλέξανδρος του Αθανασίου και της Αντωνίας στο Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού Θράκης (Κομοτηνή)
- Λάμπρου Αφροδίτη του Τηλέμαχου και της Ανθούλας στο Ιστορίας και Αρχαιολογίας Ιωαννίνων
- Μαργαρίτης Γεώργιος του Ιωάννη και της Δήμητρας Μηχανολογίας Τ.Ε.Ι. Δυτ. Μακεδονίας (Κοζάνη)
- Μέμος Ευάγγελος του Νικολάου και της Βασιλικής Ικάρων (ΣΙ) Ιπτάμενοι
- Μήτσος Θεόδωρος του Σπυρίδωνα και της Ευθυμίας Λογιστικής Τ.Ε.Ι. Σερρών
- Μπεκίρη Σοφία του Σπύρου και της Μελίσσας Νοσηλευτικής Τ.Ε.Ι. Καβάλας (Διδυμότειχο)
- Μπουργάνη Χρυσούλα του Απόστολου και της Χαρικλ. Τεχνολογίας πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών Τ.Ε.Ι. Ηπείρου (Άρτα)
- Νάκου Ελένη του Απόστολου και της Άννας Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπ/σης Δυτ. Μακεδονίας (Φλώρινα)
- Νούτσος Κωνσταντίνος του Απόστολου και της Ευδοξίας Αστυφυλάκων
- Ντίνης Νικόλαος του Βασιλείου και της Λουκίας στο Φυσικής Πάτρας
- Πασσιά Νικολέττα του Παναγιώτη και της Άννας στο Ιστορίας και Αρχαιολογίας Ιωαννίνων
- Ταμπουράκη Νίκη του Δημητρίου και της Δέσποινας Οδοντικής Τεχνολογίας Τ.Ε.Ι. Αθήνας
- Φατέ Ειρήνη του Θωμά και της Ευθαλίας Φιλολογίας Κρήτης (Ρέθυμνο)
- Φατέ Ελισσάβετ του Θωμά και της Ευθαλίας Κοινωνικής Διοίκησης Θράκης (Κομοτηνή)
- Φώτου Αλεξάνδρα του Θάνου και της Μαρίας Παιδαγωγικό Νηπιαγωγών Ιωαννίνων
- Χαλούλου Χρυσούλα του Πέτρου και της Βαρβάρας στο Τεχνών Ήχου και Εικόνας Ιουνίου (Κέρκυρας)
- Χήρα Χριστίνα του Θωμά και της Αικατερίνης στο Διαχείρισης Πληροφοριών Τ.Ε.Ι. Καβάλας
- Χούσου Αγγελική του Ευγένιου και της Ελπίδας στο Κοινωνικής Εργασίας Τ.Ε.Ι. Κρήτης (Ηράκλειο)
- Ζώτου Γρηγορία του Βασιλείου και της Ιουλίας στο Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπ/σης Ιωαννίνων
- Μάλιακα Ναταλία του Χρήστου και της Γεωργίτσας στο Μεσογειακών Σπουδών Αιγαίου (Ρόδος)
- Παπαβασιλείου Σοφία του Χρήστου και της Ελένης στο Λογιστικής Τ.Ε.Ι. Δυτ. Μακεδονίας (Κοζάνη)
- Φατέ Σοφία του Βασιλείου και της Παρθένας στο Διατροφής και Διαιτολογίας Τ.Ε.Ι. Λάρισας (Καρδίτσα)

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΩΝ - ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΜΑΣΤΟΡΟΧΩΡΙΩΝ

Παρασκευή 13.08.2010

Με πρωτοβουλία της Αδελφότητας Οξυάς (Σέλτσι), την Παρασκευή 13 Αυγούστου 2010 στην Πυρσόγιαννη, πραγματοποιήθηκε συνάντηση των Αδελφοτήτων & Συλλόγων του Δήμου Μαστοροχωρίων .

Παρευρέθησαν αντιπρόσωποι από τις Αδελφότητες & Συλλόγους από τα χωριά Ασημοχώρι (Λισκάτσι), Βούρμπιανη, Δροσοπηγή (Κάντσικο), Καστανέας (Καστάνιαννη), Οξυά (Σέλτσι), Πλαγιά (Ζέρμα) και Πυρσόγιαννη.

Στην συζήτηση που ακολούθησε, αναπτύχθηκε προβληματισμός σχετικά με θέματα:

- Επικοινωνίας μεταξύ των Συλλόγων

- Ενημέρωσης των Συλλόγων σε ότι αφορά σε δραστηριότητες ή/και εκδηλώσεις

Από κοινού συμφωνήθηκε, να γίνει μια συντονισμένη προσπάθεια με σκοπό, σε πρώτη φάση, την ανάπτυξη της επικοινωνίας μεταξύ των Συλλόγων/Αδελφοτήτων.

Με δεδομένο ότι είναι πολύ πιθανόν - όπως προέκυψε και από τη συνάντηση - στο κάθε χωριό να υπάρχουν διαφορετικοί φορείς (Σύλλογος, Αδελφότητα, Πολιτιστικός, κ.ά) που να δραστηριοποιούνται (έδρα) σε διαφορετικές ανά την Ελλάδα πόλεις, να μην επιτευχθεί εύκολα ο αρχικός στόχος της επικοινωνίας μας.

Για να επισπευτούν τα βήματα επικοινωνίας κρίθηκε σκόπιμο να υπάρχει σημείο αναφοράς σε κάθε μεγάλη πόλη και έτσι ορίστηκαν ως σύνδεσμοι του άτυπου αυτού «Συμβουλίου Επικοινωνίας Μαστοροχωρίων» (ας μας επιτραπεί ο όρος) σχεδόν όλοι οι παρευρισκόμενοι.

Για το λόγο αυτό καλούνται οι εκπρόσωποι των φορέων (Συλλόγων-Αδελφοτήτων-Σωματείων κ.λπ.) των χωριών μας που για οποιοδήποτε λόγο δεν κατέστη δυνατό να παρευρεθούν στη συνάντηση αυτή, να επικοινωνήσουν με τους κατά τόπους συνδέσμους, δίνοντάς τους κάθε διαθέσιμο στοιχείο επικοινωνίας τους (Διεύθυνση Επικοινωνίας, Τηλέφωνο Επικοινωνίας, FAX, email) ώστε να συμπληρωθεί η σχετική λίστα επικοινωνίας, η οποία αφού ολοκληρωθεί θα διανεμηθεί σε όλους.

Ακολουθούν τα ονόματα των συνδέσμων, για κάθε πόλη, με τα στοιχεία επικοινωνίας (τηλέφωνα, email, Internet) ώστε οι φορείς που δραστηριοποιούνται σε αυτή ή κοντά να επικοινωνήσουν μαζί τους. Έτσι :

- Στα Μαστοροχώρια:
- ο κ. Μιχάλης Βατσακαλής (Πυρσόγιαννη), τηλέφωνο 6974 463 314
- η κα Μαρία Δούκα (Πυρσόγιαννη), επικοινωνία στο Δήμο Μαστοροχωρίων

- Στα Γιάννενα :
  - κ. Σωτήρης Γιαννούλης (Ασημοχώρι/Λισκάτσι) τηλέφωνο 69458075574 &
  - κ. Απόστολος Ραπακούσιος (Καστανέα/Κασάννια), τηλ. 6972 326624, Email: 6972326624 @mycosmos.gr
  - Στη Θεσσαλονίκη:
    - κα Δημάρατου Κατερίνα (Βούρμπιανη) τηλ. 6944 336 259 & 2310 530 388 Email: kanavouras@hol.gr
    - κ. Γιώργο Κοτολούλης (Δροσοπηγή/Κάνστικο), τηλέφωνο 6978 307 275 & 2310 587 972, Email: info@drosopigi.com, www.drosopigi.com

- Στην Αθήνα:
  - κ. Ευθύμιος Δούκας (Καστανέα/Κασάννια), τηλέφωνο 6977 299 012,
  - κ. Κων/νος Α. Λάζος (Οξυά/ Σέλιτση), τηλέφωνο 6972 283 007, Email: info@oxya.gr - www.oxya.gr
  - κ. Απόστολος Παγούνης (Πλαγιά/Ζέρμα), τηλέφωνο 6977 229 748, Email: apostolos.pagounis@miet.gr

Στην πρώτη μας συνάντηση έγινε το πρώτο βήμα. Ας δοκιμαστούμε και για τα επόμενα.

Εκ μέρους του Συμβουλίου Επικοινωνίας Μαστοροχωρίων

ΚΩΣΤΑΣ Α. ΛΑΖΟΣ

Κόνιτσα

Μην ξεχνάτε τη συνδρομή σας. Είναι το στήριγμα του περιοδικού μας.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Σπίτι σε τιμή ευκαιρίας στο χωριό Μαυροβούνι

Πληροφορίες:
Τηλ. 26550 23209

Info Center

ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ

ΤΜΗΜΑΤΑ:
✓ JUNIOR - ΜΑΘΗΤΙΚΑ ✓ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ECDL
✓ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ✓ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

Υπεύθυνος Σπουδών: **ΣΠΗΛΟΣ Ι. ΒΑΣΙΛΗΣ**
Πτυχ. Εφαρμοσμένης Πληροφορικής Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Κόνιτσα, Παπαδιαμάντη 6
☎ 26550 22688 - ☎ 6977871424 - e-mail: infocenter@otenet.gr

ΚΡΕΑΤΟΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ
ΜΟΣΧΑΡΙΩΝ - ΑΡΝΙΩΝ - ΧΟΙΡΩΝ

ΝΤΕΜΟΣ ΘΩΜΑΣ

Καστανέα Κόνιτσας
Τηλ. 26550 31641- Κιν. 6974186

ΘΕΜΑ: Εγκαινιάστηκε το Λαογραφικό Μουσείο Αγίας Παρασκευής Κόνιτσας

Σας κάνουμε γνωστό ότι τον Αύγουστο που μας πέρασε στην Αγία Παρασκευή Κόνιτσας εγκαινιάστηκε το Λαογραφικό Μουσείο του χωριού. Διαθέτει περισσότερα από 400 εκθέματα πολλά από αυτά είναι σπάνια και ιδιαίτερης αξίας. Το κτήριο που εκτίθενται είναι πέτρινο διατηρητέο με ιστορία πάνω από 200 χρόνια. Τα δε εκθέματα έχουν συντηρηθεί και τοποθετηθεί με ξεχωριστή φροντίδα και ο επισκέπτης μπορεί να τα χαρεί ανεμπόδιστα.

Για να το επισκεφτείτε επικοινωνήστε με τα τηλέφωνα:

Δημήτρης Καναβός: 26550 24222

Δημήτρης Σκαλωμένος: 26550 24434

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΔΗΜ. ΤΕΛΛΗΣ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο υπό ένταξη 2575 τ.μ.
θέση «ΜΠΕΡΚΟΣ» Άνω Κόνιτσας

Πληροφορίες:

Τηλ. 26550 22779 -

6944945006

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο 500 τ.μ. στο κέντρο
του Παλαιοσελλίου

Πληροφορίες:

Τηλ. 2108034174

6934014317

ΕΔΩ ΚΕΡΑΣΟΒΟ

ΝΙΚΟΣ ΓΑΛΑΝΗΣ

Κύριε Διευθυντά, έτσι ΑΓΝΑΝ-ΚΤΕΥΟΝΤΑΣ, γύρω απ' τα καλλιτεχνικά και πολιτιστικά δρώμενα που συμβαίνουν στην κοινωνία του Δ/Δ. Αγίας Παρασκευής τα τελευταία χρόνια, στα οποία πέρυσι παρευρεθήκατε κι εσείς, ήθελα να σημειώσω, ότι εμπνευστής και διοργανωτής ήταν ο αείμνηστος ΚΩΣΤΑΣ ΙΩΑΝ. ΧΑΡΙΣΙΑΔΗΣ, δάσκαλος του Ι.Δ. ΒΕΛΛΑΣ, του οποίου την πρόσφατη αναχώρηση απ' τη ζωή θρηνούμε απαρηγόρητοι.

Όντας φίλος εξ απαλών ονύχων με τον Κώστα Ι. Χαρισιάδη, ήθελα να εκφράσω μέσα απ' τις σελίδες του έγκριτου εντύπου σας την απέραντη θλίψη που μας διακατέχει για τον πρόωρο χαμό του, αλλά και γιατί το Κεράσοβο χάνει πολλά από όσα είχε προγραμματίσει να κάνει για την πολιτιστική ανάπτυξη του χωριού μας.

Το πανελλήνιο φεστιβάλ τραγουδιού, που για δεύτερη χρονιά πραγματοποιήθηκε φέτος είναι έργο του. Πέρυσι ήταν παγκόσμιας εμβέλειας, γιατί συμμετείχαν και καλλιτεχνικά συγκροτήματα απ' το ΣΙΑΤΛ ΤΩΝ ΗΠΑ. Εφέτος ήταν πανελλήνιο και πάλι με τεράστια συμμετοχή από πολλά μέρη της χώρας μας και υπό την σκέπη της πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας Αδελφοτήτων και του προέδρου της κ. Αλεξίου.

Κάτω απ' την καθοδήγηση του φίλου μουσικοδιδάσκαλου και τραγουδιστή

Βαγγέλη Κώτσου βιώσαμε μέσα απ' τα δημοτικά μουσικά ακούσματα, στιγμές της ιστορίας μας και της κουλτούρας μας της οποίας θιασώτης τυγχάνετε κ. Διευθυντά και κάτω απ' τα ταξίμια και μουσικά παιχνιδίσματα του αναδειγμένου και μοναδικού κλαρινίστα Κεράσοβίτη ΝΙΚΟΥ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗ.

Δυστυχώς εφέτος δεν έγινε η σύναξη καθηγητών Πανεπιστημίου και άλλων προσώπων των γραμμάτων που συνέβαινε κάθε χρόνο στο χωριό μας χάρη στις άοκνες προσπάθειες του συγχωριανού μας (όπως επιθυμούσε να τον αποκαλούμε) αλησμόνητου ΝΙΚΟΥ ΑΤΕΝΤΑ, επί σειρά ετών προέδρου της Εταιρείας Λογοτεχνών Ηπείρου που έφυγε προ έτους αναπάντεχα κι εκείνος, ότι είχε πολλά ακόμη να δώσει. Μια χρονιά μάλιστα μας τίμησε με την παρουσία του και ο άλλος αξέχαστος συνεργάτης σας συγγραφέας και αντιστασιακός ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ.

Δεν παρέλειψε όμως να μας επισκεφθεί όπως κάνει κάθε χρόνο, ο συμμαθητής (και επαίρομαι γι' αυτό) στο «Γυμνάσιον εν Κονίτση» ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΓΚΟΥΤΟΣ, κοντοχωριανός, πανεπιστημιακός Δάσκαλος, συνεργάτης σας κ. Διευθυντά και ιστοριοδίφης. Με τίμησε με τον ερχομό στο φτωχικό μας, όπου του θύμισα την μαθητική εφημερίδα που εκείνος έβγαλε στο

Γυμνάσιο και όπου αρθρογραφούσε και ο γράφων και που για την δεκαετία του 1950 ήταν κάτι το πρωτοποριακό, όπως πρωτοποριακός απεδείχθη και ο μετέπειτα πανεπιστημιακός του βίος.

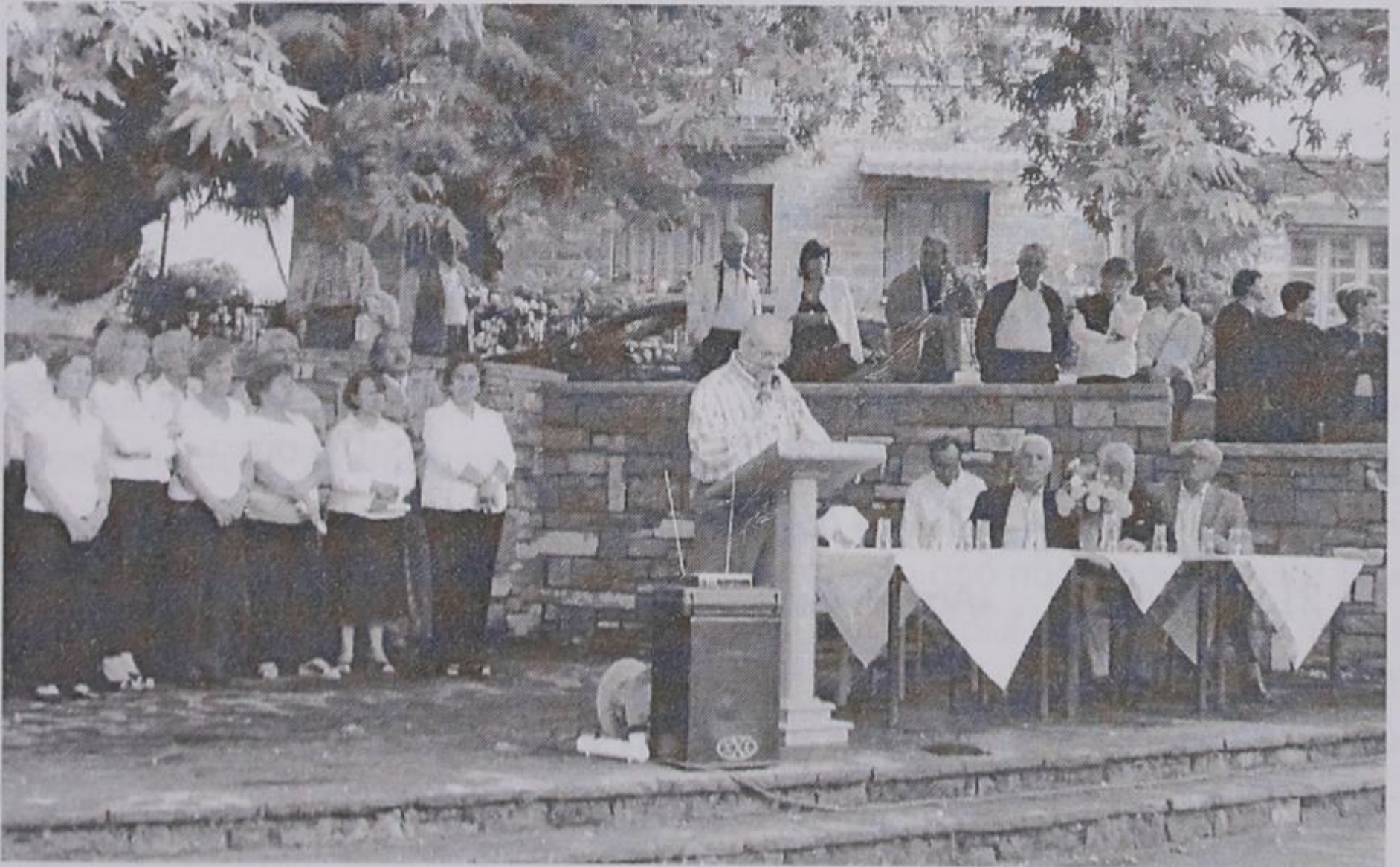
Μου υποσχέθηκε ότι θα εντρυφήσει στην ιστορία του χωριού μας, με ντοκουμέντα και γραπτά, όπου είναι μοναδικός στην ανακάλυψή τους.

Σίγουρα όλα αυτά θα βοηθήσουν να βρούμε τις ρίζες μας ως Κερασοβίτες, ότι εμείς για ευνόπτους λόγους, σχεδόν μόνο προφορική ιστόρηση έχουμε, σχετικά με την ίδρυση του Κερασόβου, (μια ζωή επαναστάτες). Τον ευχαριστώ για την προσπάθειά του και την πρωτοβουλία του, γιατί αξίζει να θυμάται η ιστορία το Κεράβοσο που ως γνωστό σε κάθε αγώνα για τον τόπο μας συνέβαλε απεριόριστα.

Πρόσφατα εγκαινιάσαμε και το Λαογραφικό Μουσείο μας κ. Διευθυντά έμπνευσης και προσπαθειών, πάλι του αείμνηστου φίλου ΚΩΣΤΑ Ι. ΧΑΡΙΣΙΑΔΗ, με σπάνια κειμήλια και αντικείμενα που σημάδεψαν την πορεία μας μέσα στον χρόνο.

Και κλείνοντας η Αδελφότητα Κερασοβιτών της Αθήνας πραγματοποίησε στις 17 Αυγούστου εκδρομή στη γείτονα ΑΛΒΑΝΙΑ με συμμετοχή εκατό ατόμων, όπου επισκεφθήκαμε τα ελληνόφωνα χωριά της Δρόπολης, το Βυζαντινό Αργυρόκαστρο και τους Αγ. Σαράντα, χωρίς να παραλείψουμε να προσκυνήσουμε στο Βουλιαράτι τους τάφους των πεσόντων Ελλήνων κατά την εποποιία του '40.

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία

Η Κ. Χαρισιάδης στις Πολιτιστικές εκδηλώσεις «ΚΕΡΑΣΟΒΙΤΙΚΑ».

ΔΑΣΙΚΕΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΑΣ ΑΝΤΙΠΥΡΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ (1/5-30/9)

1.	1-5	Όρια Δ.Δ. Καλλιθέας	0,3 στρ.
2.	11-5	Όρια Δ.Δ. Πάδων	0,1
3.	18-6	Κοιν. Αετομηλίσσας	2 Δένδρα
4.	23-7	«Ασπροπόταμος» Δ.Δ. Αρμάτων	0,2 στρ.
5.	1-8	Δ.Δ. Ηλιόραχης	0,1 στρ.
6.	2-8	«Λεύκα» Κόνιτσας	0,2 στρ.
7.	9-8	«Λεύκα» Κόνιτσας	120 στρ.
8.	13-8	«Σιλό» Κόνιτσας	0,5 στρ.
9.	13-8	«Λεύκα» Κόνιτσας	50 στρ.
10.	20-8	«Αη Νικόλας» Κόνιτσας	3 στρ.
11.	22-8	Κάμπος Κλειδωνιάς	0,1 στρ.
12.	22-8	«Αγ. Τριάδα» Κόνιτσας	0,1 στρ.
13.	24-8	«Ντέρτι» Δ.Δ. Καστανέας	1 στρ.
14.	25-8	Κάμπος Κόνιτσας	1 στρ.
15.	27-8	Σιλό Κόνιτσας	0,3 στρ.
16.	27-8	«Λεύκα» Κόνιτσας	25 στρ.
17.	29-8	«Κοκκινόπετρα» Πλαγιάς	3. στρ.
18.	31-8	«Μειϊντάνι» Κόνιτσας	1,5 στρ.
19.	1-9	«Αη Γιώργης» Ηλιόραχη	0,5 στρ.
20.	3-9	«Πέτρα» Δ.Δ. Νικάνορα	1 στρ.
21.	13-9	«Ασπρόλακος» Κεφ/βρύσου	3 στρ.

Επίσης από 1-5 2010 έως 30-9-2010 η Π.Υ. Κόνιτσας κλήθηκε να επέμβει σε 3 Αστικές Πυρκαγιές και σε 5 Παροχές Βοήθειας.

«ΟΙ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗ»

Και φέτος το καλοκαίρι η Καστάνιανη γέμισε από κόσμο, που έδωσε και πάλι το παρόν, όπως κάθε χρόνο. Το ευχάριστο και αισιόδοξο συνάμα είναι ότι ήρθαν πολλά παιδιά και νέοι. (Καστάνιανη έχει μέλλον και η τύχη σου βρίσκεται σε νέα και καλά χέρια).

Εκδηλώσεις έγιναν πολλές και με αρκετά μεγάλη συμμετοχή. Αξίζει νομίζω να ενημερώσουμε και τους συνδρομητές-αναγνώστες του περιοδικού «ΚΟΝΙΤΣΑ».

Στις 17 Ιουλίου έγινε πολιτιστική εκδήλωση, από το Δήμο Μαστοροχωρίων με θεματική ενότητα: «ΓΙΟΡΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΚΡΑΞΙΜΑΤΑ». Η επιμέλεια και παρουσίαση έγινε από τη δημοτική σύμβουλο κ. Μαρία Μούσιου-Σάλτα. Στην μεγάλη επιτυχία της εκδήλωσης συνέβαλε όλο το χωριό και για την αναβίωση των εθίμων όλες οι χρυσοχέρες γυναίκες της Καστάνιανης, έφτιαξαν πεντανόστιμες πίτες, κλοσά, λαγγίτες, παραδοσιακά εδέσματα του χωριού. Εκδηλώσεις χωρίς τραγούδια και κλαρίνο γίνονται; Σ' αυτό βοήθησαν οι ζυγιές του Νίκου Φιλιππίδη-Μιχαήλ Πανουσάκου και το τραγούδι απ' το ανδρόνι της Καστάνιανης Μαριάννα Τζήμα.

Στις 25 Ιουλίου, παραμονή της Αγίας Παρασκευής, έγινε το βράδυ στο μεσοχώρι χορός με το συγκρότημα του Μιχαήλ Πανουσάκου. Ανήμερα της Αγίας

Παρασκευής έγινε εκκλησιασμός και αρτοκλασία στην κεντρική εκκλησία του χωριού, γιατί η βροχή της προηγούμενης μέρας έκανε αδιάβατα μονοπάτια και ρέματα για το εξωκκλήσι της Αγ. Παρασκευής. Το βράδι πάλι με τη ζυγιά του Μιχαήλ Πανουσάκου έγινε ένα υπέροχο γλέντι με πολύ κέφι και μεράκι. Οι μερακλήδες χόρευαν, ενώ τα ποτά (κρασί-αναψυκτικά) έρρεαν άφθονα, συνοδευόμενα με νόστιμους μεζέδες, προσφορά όλων αυτών του «Προοδευτικού-Πολιτιστικού-Συλλόγου» ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Καστάνιανης.

Εν συνεχεία πήρε τη σκυτάλη η αδελφότητα της Καστάνιανης με πλούσιες εκδηλώσεις: Από Δευτέρα 2 ως Κυριακή 8 Αυγούστου, στην κάτω αίθουσα του σχολείου έγινε έκθεση φωτογραφίας από τον κ. Χρήστο Μαργαρίτη με θέμα:

«ΤΑΞΙΔΙΑ ΣΤΟ ΝΕΠΑΛ». Μαζί του ταξιδέψαμε και μεις με τις τόσο μοναδικές ολοζώντανες φωτογραφίες του.

Το Σάββατο 7 Αυγούστου έγινε ανάβαση στην Ανάληψη από αρκετούς νέους, που διανυκτέρευσαν εκεί, θυμίζοντας κάτι από παλιότερα χρόνια. Την Κυριακή το πρωί ανέβηκε και ο παπα-Νίκος με άλλους χωριανούς και έγινε παράκληση και εγκαίνια του τέμπλου και των πορτοπαράθυρων της εκκλησίας. Ακολούθησε γλέντι και φαγητό.

Το βράδυ στην κάτω αίθουσα του

σχολείου έγινε ΒΑΖΑΑΡ με αντικείμενα προσφορά των μελών της αδελφότητας, για την ενίσχυση του ταμείου. Όμως τα έξοδα είναι πολλά και γι' αυτό μην ξεχνάμε τη συνδρομή μας.

Την Τρίτη 10 Αυγούστου έγιναν ποδοσφαιρικοί αγώνες. Ένας ανάμεσα στις δυο παιδικές ομάδες (Μπράβο παιδιά παίξατε πολύ καλά) και ο δεύτερος αγώνας ανάμεσα στους ελεύθερους και στους παντρεμένους ενήλικες. Ο κ. Γιώργος Μπίμπας φρόντισε για τα ρούχα των παιχτών και οι πρόεδροι του τοπικού και της αδελφότητας για την καταλληλότητα του γηπέδου.

Στις 10 Αυγούστου δόθηκαν τα θέματα για το διαγωνισμό φωτογραφίας με ψηφιακή μηχανή και θέματα: «ΜΟΝΑΞΙΑ - ΦΟΒΟΣ - ΕΡΩΤΑΣ - ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ», στις 11 Αυγούστου η κριτική επιτροπή αξιολόγησης βαθμολόγησε τους διαγωνιζόμενους και βραβεύτηκαν με φωτογραφική μηχανή οι πρώτοι. Η ιδέα του διαγωνισμού ήταν των: Ραπακούσιου Αμαλίας και Γκριζιώτη Βάλιας.

Επίσης στις 11 το πρωί της Τετάρτης έγινε στο σχολείο ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ. Η προσέλευση αιμοδοτών ήταν αρκετά ικανοποιητική.

Στις 12 Αυγούστου ήταν η μουσικοποιητική βραδιά αφιερωμένη στις γυναίκες. Τραγούδησαν οι: Μαριάννα Τζήμα, Δήμητρα Τζιομάκα, Δούκα Κων/να, Αφροδίτη Μέλη και Κώστας Δούκας. Απήγγειλαν ποιήματα πολλοί νέοι.

Το αποκορύφωμα της βραδιάς ήταν τα video με τις γιαγιάδες, που από και-

ρό έφυγαν από κοντά μας, που τόσες θύμησες ξύπνησαν μέσα μας και δύσκολα κρατήσαμε τα δάκρυά μας. Δήμητρα και Μαρία Μπίμπα. Θερμά συγχαρητήρια, καταπληκτική η δουλειά που κάνατε.

Στις 13 Αυγούστου έγινε το καθιερωμένο πάρτυ στους Αγίους Αποστόλους, για τους νέους και για όσους αισθάνονται νέοι.

Το Σάββατο 14 Μουσική βραδιά, με έντεχνη και ροκ μουσική από γκρουπ νέων της Καστανιανής (κρυφά ταλέντα και σίγουρα με μέλλον). Με τέτοια νεολαία, Καστανιανη, ποτέ δε θα καθείς.

ΠΑΙΔΙΑ ΜΠΡΑΒΟ ΣΑΣ.

Τέλος στις 15 Αυγούστου στην Παναγιά έγινε λειτουργία και αρτοκλασία με την παρουσία πλήθους κόσμου. Το βράδυ η Σύνθια Φρυδά και η Χριστίνα Γκάσιου μαζί με τα μικρά παιδιά έκλεισαν τις εκδηλώσεις.

Τα καταπληκτικά παιδιά και οι δραστήριες και εργατικές υπεύθυνες της εκδήλωσης, έκαναν ολοζώντανο και παραστατικότατο το παιδικό, παραδοσιακό παραμύθι του Καυκάσου «Ο ΧΑΤΖΗΜΕΜΕΤΗΣ ΚΑΙ Η ΧΕΛΩΝΑ».

Θερμές ευχαριστίες και συγχαρητήρια σε όλους. Καλή αντάμωση το καλοκαίρι του 2011.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ
Γραμματέας του Προοδευτικού
- Πολιτιστικού - Συλλόγου
ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Χιονιάδες, καλοκαίρι 2010

• Στις 8 Αυγούστου εγκαινιάστηκε από το Σεβασμιότατο Μητροπολίτη Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης κ. Ανδρέα το ανασκευασμένο κτίριο, που στεγάζει τα νέα κοινοτικά γραφεία και διαθέτει χώρο για δραστηριότητες των νέων του χωριού. Παρών ήταν ο Δήμαρχος κ. Κοσμάς Σδούκος, με τη συμβολή του οποίου πραγματοποιήθηκε το έργο, καθώς και μέλη του

Τα νέα γραφεία της κοινότητας και του Πολιτιστικού Συλλόγου Χιονιαδιτών.

δημοτικού συμβουλίου.

• Με την ευκαιρία των εγκαινίων έγινε έκθεση φωτογραφίας με τίτλο: Έργα ζωγράφων «...εκ κώμης Χιονιάδων» στο ισόγειο του κτιρίου, το παλιό κελάρι για τις προμήθειες και τα ζώα του σπιτιού, το οποίο ανήκε στο Νικόλαο και τη Σπυριδούλα Κυριάζου και παραχωρήθηκε στον Πολιτιστικό Σύλλογο Χιονιαδιτών από τον κληρονόμο κ. Γεώργιο Νούτση.

Οι φωτογραφίες της έκθεσης αποτελούσαν ένα δείγμα της επί τοίχου εκκλησιαστικής και της κοσμικής ζω-

γραφικής των Χιονιαδιτών Ζωγράφων και προήλθαν από το αρχείο του υπό ίδρυση Μουσείου Χιονιαδιτών Ζωγράφων.

Από τα εγκαίνια των γραφείων και της έκθεσης φωτογραφίας.

Ο ενημερωτικός οδηγός της έκθεσης έγραφε:

«...Οι Χιονιαδίτες Ζωγράφοι, με καταγραμμένα περί τα εβδομήντα ονόματα σε διάρκεια δυόμιση αιώνων, άφησαν μεγάλο σε έκταση έργο, σε πολλές δεκάδες ναούς στη βορειοδυτική και την κεντρική Ελλάδα και στις γειτονικές χώρες και σε πολλά αρχοντικά στο Ζαγόρι και αλλού, καθώς και πλήθος φορητών εικόνων και άλλων ζωγραφισμένων αντικειμένων λαϊκής τέχνης. Η άσκηση της ζωγραφικής ήταν υπόθεση οικογενειακή, καθώς οι νεότεροι μαθήτευαν κοντά στους έμπειρους συγγενείς τους και τους βοηθούσαν παράλληλα, ασχολούμενοι με τις δευτερεύουσες εργασίες.

Η παλαιότερη χρονολογημένη επιγραφή, με το όνομα των Χιονιαδιτών Κωνσταντίνου και Μιχαήλ Μιχαήλ, που διασώζεται σε τοιχογραφία, είναι του 1770 και βρίσκεται στη Μονή Άβελ της

Βήσσανης.

Η πατροπαράδοτη τέχνη της ιστορήσεως των ναών γινόταν με τη μέθοδο της νωπογραφίας, δηλαδή της ζωγραφικής σε φρεσκοσοβατισμένο τοίχο με χρώματα φυσικής προέλευσης σε μορφή σκόνης. Στις τοιχογραφίες που φιλοτεχνήθηκαν από τις αρχές του 20ου αιώνα και μετά χρησιμοποιήθηκε το λάδι.

Οι Χιονιαδίτες Ζωγράφοι υπέγραφαν τα έργα τους σχεδόν πάντα αναφέροντας και τον τόπο καταγωγής τους ως προσδιορισμό της ταυτότητάς τους αλλά και ως ένδειξη της αξίας του έργου τους...»

- Συνεχίστηκε για δεύτερο χρόνο η στερέωση και ο καθαρισμός όλων των παλαιών τοιχογραφιών, που απέμειναν στον κεντρικό ναό του χωριού μας, τον Άγιο Αθανάσιο, καθώς και στο παρεκκλήσι του Άγιου Νικόλαου, όπου μάλιστα στην κόγχη του ιερού βήματος αποκαλύφθηκε και η παλαιότερη ζωγραφική, η

Η συντήρηση των τοιχογραφιών του Αγίου Αθανασίου Χιονιάδων.

οποία μάλιστα αλλάζει τη χρονολόγηση της απαρχής της χιονιαδίτικης ζωγραφικής, μιας και ανάγεται στον 17ο αιώνα. Η

ζωγραφική ήταν καλυμμένη κάτω από σοβά και από επιχρωμάτισμα, που έγιναν από παλαιότερες επισκευές της τοικοποιίας του ναΐσκου. Τις εργασίες συντήρησης και αποκατάστασης πραγματοποίησαν άριστοι επαγγελματίες συντηρητές με επικεφαλής τον κ. Γιάννη Σπανό, με τη έγκριση και την επίβλεψη της αρμόδιας εφορείας αρχαιοτήτων, και όλες τις νόμιμες διαδικασίες. Και αυτό το έργο χρηματοδοτήθηκε από το Δήμο Μαστοροχωρίων με την προσωπική συμβολή του δήμαρχου κ. Κοσμά Σδούκου.

Το κτίριο του σχολείου όπου θα στεγαστεί το Μουσείο Χιονιαδιτών Ζωγράφων.

- Ανήμερα της Παναγίας το χωριό μας έχασε το δάσκαλο Ευριπίδη Ζωγράφο, τον εμπνευστή του Μουσείου Χιονιαδιτών Ζωγράφων. Αναπαύεται πλέον μαζί με τους αείμνηστους ερευνητές της ιστορίας των λαϊκών καλλιτεχνών μας, τον παπα- Γιώργη Παΐσιο και το λαογράφο Κίτσο Μακρή. Στη μνήμη των τριών θα περατωθεί και θα αφιερωθεί το Μουσείο των Χιονιαδιτών Ζωγράφων.

Πολιτιστικός σύλλογος και Αδελφότητα

Χιονιαδιτών «ο Άγιος Αθανάσιος»

ΜΙΑ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΜΟΥΣΕΙΑ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΤΟΥ ΤΑΚΗ ΦΑΣΟΥΛΗ, ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΥ-ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΟΥ

Είχα την καλή τύχη να κληθώ να μετάσχω ως δημιουργός και φροντιστής του ιστορικού και λαογραφικού Μουσείου Κεφαλοχωρίου (Λυκόραχης) στην συνάντηση-συνέδριο, που έγινε στις 2-10-2010 στο Ελληνικό Ιωαννίνων, με πρωτοβουλία του γλύπτη Θεόδωρου Παπαγιάννη, ιδρυτού και φροντιστού του σπουδαιότατου Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης «ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΠΑΠΑΝΝΗΣ» στο ίδιο χωριό, με θέμα «ΤΑ ΜΟΥΣΕΙΑ ΣΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ-ΜΟΡΦΕΣ ΓΝΩΡΙΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ». Μου δόθηκε η ευκαιρία να εκθέσω ως εισηγητής την ιστορία, τη ζωή, την προσφορά, τα προβλήματα του Μουσείου Κεφαλοχωρίου. Ήταν ένα εξαιρετικό συνέδριο με εισηγητές και συνέδρους τους καλύτερους στο είδος επιστήμονες της περιοχής μας και τους ιδρυτές και διευθυντές όλων των μουσείων της Ηπείρου, κρατικών, ιδιωτικών και ιδρυμάτων.

Μουσείο στην αρχαιότητα είναι ο ναός των μουσών, ο ναός όπου οι πιστοί πρόσφεραν τάματα και δώρα. Έτσι γίνονταν σιγά-σιγά συλλογές. Αργότερα και κατά τον μεσαίωνα συλλογές αντικειμένων (πίνακες, εικόνες, όπλα, αγάλματα, σκεύη κλπ) έκαναν οι ηγεμόνες. Μεταγενέστερα και μιμούμενοι τους ηγεμόνες δημιουργούσαν

συλλογές οι πλούσιοι αστοί. Οι συλλογές αυτές μέχρι τον 18^ο αιώνα ήταν σε ιδιωτικό χώρο και ήταν ιδιωτικές. Από τις αρχές του 19ου αιώνα οι συλλογές αυτές ανοίγονται στα μάτια του κοινού και οι χώροι εκθέσεως γίνονται σιγά-σιγά δημόσιοι. Από την λατρευτική σχέση, στην αρχαιότητα, με τα αντικείμενα της συλλογής φθάνουμε στον μεσαίωνα σε μια σχέση γνωριμίας και γνώσης με τα μουσειακά αντικείμενα και με την εποχή τους, με σκοπό την διατήρηση της μνήμης. Κατά τον ορισμό της Ουνέσκο, μορφωτικού οργανισμού του ΟΗΕ, «όλα τα μουσεία, ανεξάρτητα από τα θέματα των εκθέσεών τους, έχουν την ίδια υποχρέωση να μελετούν, να διασώζουν και να εκθέτουν δημοσίως αντικείμενα πολιτιστικής αξίας για το καλό της κοινωνίας».

Τα σύγχρονα μουσεία είναι κιβωτοί της μνήμης. Ειδικότερα τα λαογραφικά μουσεία στην επαρχιακή Ελλάδα αποτελούν κύτταρα πολιτισμού, τοπικό πλούτο, πηγή γνώσης για το παρελθόν της περιοχής και πόλος έλξης επισκεπτών. Το Λαογραφικό και Ιστορικό Μουσείο Κεφαλοχωρίου παρουσιάζει ανάγλυφο το παρελθόν της περιοχής μας και την καθημερινή ζωή που χάθηκε και ειδικότερα εκθέτει τα εργαλεία από τα επαγγέλματα που χάθηκαν,

διαθέτει πλούσιο φωτογραφικό υλικό για γεγονότα και ανθρώπους, συγκρό- νως είναι και το μοναδικό Μουσείο στην Ελλάδα που εκθέτει αντικείμενα, όπως όπλα, από την εποχή του εμφυ- λίου πολέμου και την αντίσταση, μιας και η Λυκόραχη ήταν πεδίο μαχών, και διαθέτει περισσότερα από 500 βιβλία για αυτή την εποχή, που υποστηρίζουν διαφορετικές ιδεολογικές θέσεις και πλήθος άλλων εκδόσεων ποικίλου περιεχομένου, που είναι στην διάθεση του κάθε ερευνητή. Δυστυχώς ο χώρος στεγάσεως, το πατρικό μου σπίτι, είναι μικρός για την μεγάλη συλλογή που συγκεντρώθηκε με επιστημονικό τρόπο, με κόπο και μεράκι. Είχα την ευκαιρία με πρώτη ύλη το φωτογραφικό υλικό που εκτίθεται στο Μουσείο να οργα-

νώσω δύο επιτυχημένες φωτογραφικές εκθέσεις στο Πνευματικό Κέντρο του χωριού μου, την τελευταία εφέτος το κα- λοκαίρι, με θέμα τα επαγγέλματα που χάθηκαν.

Για την επόμενη Καλλικράτεια Δημο- τική Αρχή ανοίγει πεδίο λαμπρό απα- σχόλησης με τα υπάρχοντα μουσεία της περιοχής μας και με την ίδρυση νέων. Κλείσανε τα σχολεία στην περιοχή μας από έλλειψη μαθητών, απόδειξη του θανάτου της υπαίθρου, ας ανοίξουμε καινούρια σχολεία γνώσης, πολιτισμού, ψυχαγωγίας για όλους, που είναι τα μουσεία. Η ίδρυση και ολιγόχρονη ζωή του Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης «ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ» στο χωριό Ελληνικό Ιωαννίνων ανοίγει καινούργιους δρόμους.

Dr. ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΚΟΓΚΟΣ

*Οδοντίατρος - Ενδοδοντολόγος
Επίκουρος Καθηγητής του Α.Π.Θ.*

Ι. Δραγουμη & Εγνατία Τηλ. 2310265168
(Βαμβακα 1) Θεσσαλονίκη Κιν. 6977032376

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΚΑΤΣΑΝΟΥ-ΖΕΥΓΟΛΑ

Συμβολαιογράφος

ΑΒΕΡΩΦ - ΚΟΝΙΤΣΑ ΤΗΛ. ΟΙΚΙΑΣ: 26510 93622
ΤΗΛ.: 26550 22529 ΚΙΝ.: 6945182799

ΗΛΙΑΣ Β. ΚΟΥΚΕΣΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Α.Π.Θ.

Σ. ΜΑΝΑΡΗ 2 ΤΗΛ.: 26510 77585
ΙΩΑΝΝΙΝΑ ΚΙΝ.: 6932 430093
Τ.Κ. 453 33 e-mail: ikoyk@otenet.gr

HOTEL "ΑΩΟΣ"

RESTAURANT - BAR

ΚΩΝ. ΜΠΛΙΘΙΚΙΩΤΗΣ

1ο χιλιόμετρο εθνικής οδού Κόνιτσας - Κοζάνης

ΤΗΛ: 2655022079 FAX: 2655023079 ΚΟΝΙΤΣΑ

ΤΗΛ: 6972440960 ΤΗΛ: 6972440961

www.epirus.com/hotel-aoos

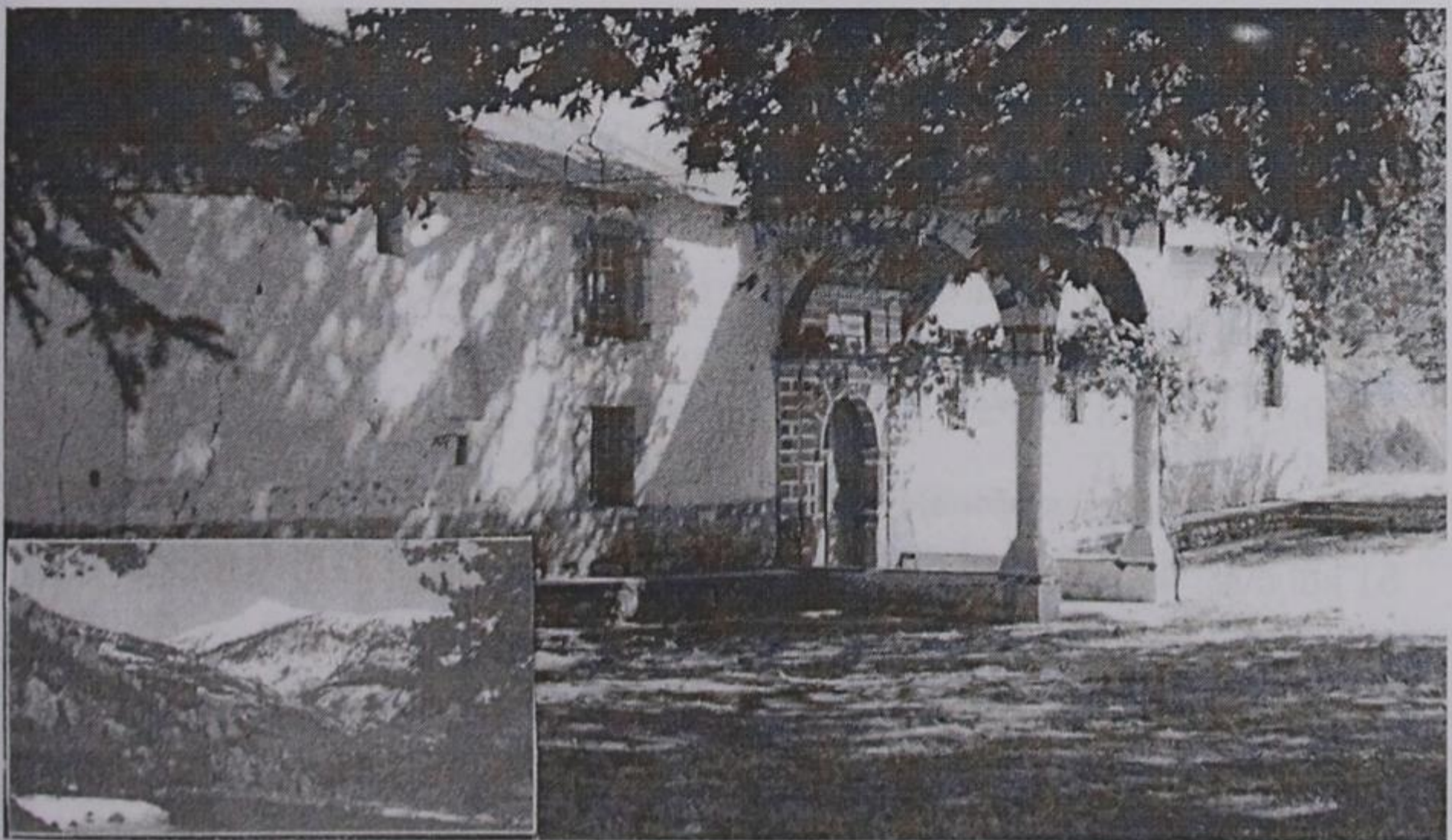
Εικόνα από το χωριό Πάδες Ηπείρου της 9/10/1975

60 κάτοικοι έχουν απομείνει στις Πάδες. «Κύριο πρόβλημα, πώς και ποιος θα πετύχει να τους κρατήσει εδώ», λέει ο παπάς του χωριού. Σήμερα απαντούμε κανείς.....

Όπως γράψαμε σε ένα από τα προηγούμενα φύλλα μας, μια εβδομαδιαίτη ηπειρωτή εφημερίδα - «Ο Παρατηρητής της Ηπείρου» που βγαίνει στα Γιάννινα κάνει μια πολύ καλή έρευνα στα ηπειρωτικά χωριά. Από την έρευνα αυτή προβάλλει ανάγλυφα η σημερινή εικόνα της ζωής στο χωριό και κυρίως του ορεινού που είναι και το πιο φτωχό. Ένα δείγμα της έρευνας αυτής αναδημοσιεύουμε σήμερα στην «ΑΥΓΗ». Αφορά το χωριό Πάδες. Είναι χαρακτηριστικό ότι στο ερώτημα του

απεσταλμένου της εφημερίδας στον παπά του χωριού «ποια είναι τα προβλήματα των ενοριτών σας, του χωριού» ο παπάς απάντησε: «Πώς θα μπορέσουν να μείνουν οι κάτοικοι στο χωριό, ποιος και πώς θα το πετύχει αυτό». Και κάτι ακόμη πολύ χαρακτηριστικό: «Γάμος έχει να γίνει πολλά χρόνια και το τελευταίο παιδί γεννήθηκε πριν από 7 χρόνια». Η έρευνα της γιαννιώτικης εφημερίδας γίνεται από τον κ. Κ. Π. Πασχάλη.

Ήταν μεσημέρι που πηγαίναμε. Βασίλευε μια ησυχία! Δεν ακούγαμε τίποτε άλλο από το κατέβασμα του νερού. Δεν φαίνονταν άνθρωποι! Στην εκκλησία που είναι κοντά της το σχολείο και ένα καφενείο κι η πλατεία, ερημιά. Ξεδιψάσαμε στη βρύση και καθίσαμε στο καφενείο. Σε λίγο,

ευτυχώς ήλθε ο καταστηματάρχης. Ήλθε κι ένα ταξιδεμένος. Κι ο ιερέας. Φάνηκε και μια κυρία η οποία προθυμοποιήθηκε να φωνάξει τον πρόεδρο, σε λίγο δε ήλθε.

Στο μεταξύ πιάσαμε κουβέντα με τον καταστηματάρχη κι έπειτα με τον παπά. Ο καταστηματάρχης σφίγγα! Δεν μπορούσαμε να του πάρουμε μια πληροφορία. Είχε περίεργες ιδέες και για τους ταξιδεμένους! Έρχονται, μας είπε, και καλάνε τη ζωή του χωριού! Αυτή την κουβέντα μπορέσαμε να του βγάλουμε. Ο παπάς δεν ήταν το ίδιο. Μας βρήκε και πίναμε ένα αναψυκτικό, θελήσαμε να του προσφέρουμε και του ίδιου, αλλά μας είπε, εδώ ήρθατε στο χωριό μας και θα προσφέρουμε εμείς.

Ποια τα προβλήματα των ενοριτών σας, του χωριού, αιδεσιμώτατε; λέμε.

Σαν κεραυνός έπεσε η απάντηση του:

Πώς θα μπορέσουν να μείνουν οι κάτοικοι στο χωριό, ποιος και πώς θα το πετύχει αυτό;

60 κάτοικοι έμειναν! Γι' αυτούς είναι το πρόβλημα πώς θα μείνουν.

Ο αιδεσιμώτατος δεν το βλέπει, φαίνεται, ούτε αυτό!

Αρχίζουμε τη συλλογή πληροφοριών:

Οι 60 κάτοικοι σε ηλικίες κατανέμονται:

0-6: 0

7-13: 2

14-20: 3

21-34: 0

35-50: 6

51 και άνω: 49 (Οι δύο μαθητές πηγαίνουν σχολείο στο Παλαιοσέλι).

Ιερέας είναι ο αιδ. Κ. Άγγελος Σκιρτάς. Δάσκαλο δεν έχει, το σχολείο είναι κλειστό από το 1973. Κοινοτικό συμβούλιο: Πρόεδρος ο κ. Ανδρ. Γιάκας, αντιπρόεδρος ο κ.

Ζ. Μπακογιάννης, σύμβουλοι οι κ.κ. Αδάμ. Τζετζόπουλος, Αδάμ. Τζίνας και Σέργιος Κοστίτσος, Γραμματέας ο κ. Ι. Γιάκας, Αγροφύλακα δεν έχει.

Ο δασικός συνεταιρισμός έχει 7 μөлη και πρόεδρος είναι ο κ. Γιάκας (ο ίδιος και πρόεδρος της κοινότητας). Το κοινοτικό δάσος δίνει κάθε χρόνο 500 κυβ. ξυλεία, που παραχωρούνται στο συνεταιρισμό.

Το χωριό έχει μεγάλη έκταση (65 τ. χλμ.) αλλά η καλλιεργήσιμη είναι 300 στρ. ποτιστικά, 5000 στρ. ξερικά, μένουν ακαλλιέργητα, χρησιμοποιούμενα για βοσκή και για 200 πρόβατα και 100 γίδια. Άλλοτε είχε και γελάδια.

- Προϋπολογισμός Κοινότητας 130.000

- Οι Πάδες είναι η έδρα του αγροτικού ιατρείου που εξυπηρετεί τα γύρω χωριά (ως και το Δίστρατο) κι έχει ιατρείο, στο ισόγειο του οποίου είναι το κοινοτικό γραφείο.

- Έχει άφθονο και κρύο νερό και τώρα γίνεται υδραγωγείο, του νερού μεταφερόμενου από τις υπώρειες του Σμόλικα. Διετέθη, ως τώρα, πίστωση 700.000 δρχ.

- Όλα τα σπίτια έχουν φως και νερό.

Την εικόνα του χωριού τη δίνουν δύο γεγονότα: Γάμος έχει πολλά χρόνια να γίνει και το τελευταίο παιδί γεννήθηκε πριν 7 χρόνια.

- Οι δρόμοι του είναι σε κακή κατάσταση. Είναι όλοι κλεισμένοι από τους τοίχους που έπεσαν!

- Έχει μια κεντρική εκκλησία και 7 ξωκκλήσια, πανηγυρίζει δε τις 15 Αυγούστου.

- Από την Κόνιτσα απέχει 32 χλμ.

ΤΟ ΧΩΡΙΟ κήκε από τους Γερμανούς στις 18 Δεκεμβρίου 1943. Είχαν έρθει - μας είπαν - Μακεδόνες αντάρτες και τους κυνηγούσαν οι Γερμανοί - για τον ίδιο λόγο κήκαν και τ' άλλα χωριά - και κήκε ζωντανός ο Αθ. Καρανάσιος, σκοτώθηκε δε η Γιαννούλα Τόσκα... Παρηγορήθηκαν οι κάτοικοι (από τους αντάρτες) ότι «θα πάμε στις πόλεις να καθίσουμε στα μέγαρα»! (Σημ. «Αυγής»: Ποτέ οι αντάρτες δεν έδιναν τέτοιες υποσχέσεις. Έλεγαν ότι θα ξαναχτιστούν τα ρημαγμένα χωριά). Το χωριό ξαναφτιάχτηκε. Για όλα τα χωριά αυτά είχα την απορία γιατί στις στέγες έβαλαν αυλακωτούς τσίγκους. Μου ...λύθηκε διαβάζοντας μια έκθεση του Προγράμματος Ηπείρου, που λέει ότι αυτή ήταν η .... κατεύθυνση από τις αρχές!...

Εκεί στο μεσοχώρι είναι ένα ξεχωριστό κομμάτι ομορφιάς των Πάδων, αλλά και ιστορίας: Κτίρια μεγάλα, νερά να τρέχουν παντού, βρύση, το σχολείο, η εκκλησία, ένα εικονοστάσι, το καμπαναριό σ' έναν πανύψηλο πλάτανο - που ανεβαίνουν με σκάλα - το ιατρείο και το κοινοτικό γραφείο. Ανεβαίνει κανείς από έναν απαλό ανήφορο, αλλά οι τοίχοι στηρίζεως σε όλο το μήκος έχουν ύψος 4 μέτρα. Η πλατεία της εκκλησίας μεγάλη και φυσική. Στο σημείο αυτό το υψόμετρο είναι 1.140 μ.

Η πλατεία λέγεται Ιερομόναχου Χριστόφορου. Το σχολείο (Αρρεναγωγείο) ανηγέρθη το 1901, «αρχιερατεύοντος Μητροπολίτου Κωνσταντίνου» και τα περισσότερα χρήματα έχει διαθέσει ο ιερομόναχος Χριστόφορος. Η εκκλησία ανηγέρθη το 1784. Είναι μεγάλη και σκεπασμένη με τσίγκο, απ' όταν κήκε. «Βά-

λαμε τσίγκο», μας είπε ο αιδ. Κ. Σκίρτας, «γιατί ούτε πλάκα μπορούσαμε να βρούμε».

Είμαστε ακόμα στους Πάδες όταν ήλθε το λεωφορείο. «Γέμισε» το χωριό με κάποια κίνηση. Πολλοί κατέβηκαν στο χωριό, ερχόμενοι από την Κόνιτσα. Έχουν έρθει στη στάση και πολλοί χωριανοί, άλλοι να πάρουν κάποια παραγγελία που έχουν δώσει να τους φέρουν από την Κόνιτσα κι άλλοι καρτερώντας γράμμα από τους ξενιτεμένους. Ήταν η μέρα που έρχονταν ο ταχυδρόμος, ο κ. Ελ. Μιχώτας. Τον περιτριγύρισαν όλοι, ρωτώντας αν έχουν γράμμα. Με χαρά, έλεγε «έχεις», με στεναχώρια σ' αυτούς που δεν είχαν. Είχαμε πολλά χρόνια να βρεθούμε σε μια τέτοια εικόνα, πραγματικά όμως, ιεροτελεστία - γιατί είναι ιεροτελεστία. Ο ταχυδρόμος ήταν και είναι πάντοτε ένα πρόσωπο αγαπημένο, μέχρι ιερό. Ένα γράμμα είναι μισή συνάντηση, λέει μια γαλλική παροιμία.

... Όταν φύγαμε για τ' Άρματα (άλλο χωριό) το λεωφορείο το αφήσαμε εκεί. Δεν είχαμε περάσει τα τελευταία σπίτια του χωριού, όταν χτύπησε η καμπάνα της εκκλησίας. Σταυροκοπηθήκαμε. Πόσο γλυκοί ήταν οι ήχοι της! Ποιοι όμως να την ακούσουν; Όλο - όλο 60 άνθρωποι κι οι ρεματιές και τα λαγκάδια που σκορπίστηκαν οι γλυκύτατοι ήχοι της...

Υ.Γ. Με πολύ αγάπη και ομόνοια πρέπει να διατηρήσουμε το χωριό των πατεράδων και παπούδων μας.

«Το χωριό με περίσσια ομορφιά».

Οι συκοφάντες και οι κακοί καταστρέφουν.
ΑΣ ΤΟΥΣ ΑΠΟΜΟΝΩΣΟΥΜΕ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΣΣΗΣ

ΑΝΑΔΡΟΜΕΣ ΣΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

Σωτηρ. Φασούλης

Στην εφημερίδα «ΠΡΩΙΝΟΣ ΛΟΓΟΣ» Ιωαννίνων στις 13 Ιανουαρίου 1989 δημοσιεύεται σταχυολογία από παλαιές εφημερίδες και έγγραφα του αείμνηστου Αναστ. Ευθυμίου καταγόμενου από τη Βούρμπιανη και ωρολογά Κόνιτσας, σχετικά με τις συμμορίες των ληστών που δρούσαν στην περιοχή Κόνιτσας και ιδιαίτερα στα ορεινά χωριά.

Περισσότερο ασχολείται με τη συμμορία του Χρήστου Φορφόλια, του ξαδέλφου του Λεβέντη ή Φορφόλια Χρήστου 16-17 ετών και του Μάρα Γεωργίου που εξοντώθηκε στις 30 Σεπτεμβρίου 1928 στην τοποθεσία Σιοποτήρι δίπλα στην Πέτρα Μούκα της περιοχής Λούψικου, που μετονομάσθηκε το 1930 σε Λυκόρραχη και από το 1980 σε Κεφαλοχώρι. Η προαναφερόμενη συμμορία ήταν και επικηρυγμένη από τη χωροφυλακή.

Ως προς τον τρόπο που έγινε η εξόντωση της ανωτέρω συμμορίας που λυμαίνονταν τους κτηνοτρόφους της περιοχής των ορεινών χωριών της Κόνιτσας, υπάρχουν κι άλλες εκδοχές. Από διηγήσεις μεγαλύτερων από τους οποίους σήμερα οι περισσότεροι δεν ζουν, η εκτέλεση έγινε νύχτα με παγίδα που τους έστησε κτηνοτρόφος από το Ντέντσικο τον οποίο εμπιστεύονταν. Τα πτώματά τους, ακέφαλα, θάψανε δίπλα στο Νεκροταφείο της Αγίας Παρα-

σκευής του Λούψικου (Λυκόρραχης).

Όσοι ήξεραν ακριβείς πληροφορίες και σίγουρα καλά είναι να τις γράψουν στο περιοδικό μας Κόνιτσα για συμπλήρωμα των γεγονότων αυτών που έγιναν στο απώτερο παρελθόν, να μην ξεχνούν οι μεγάλοι και να μαθαίνουν οι νέοι.

Στη συνέχεια αναδημοσιεύουμε από την εφημ. «Πρωινό Λόγο» τα σταχυολογήματα του Αναστ. Ευθυμίου (έτος 1928).

29.9.1928. Η συμμορία Ζιώγα εφόνευσεν εις θέσιν Κυπαρισίου τον εκ Φούρκας απαχθέντα προς Δυτ. Μακεδονίαν Γκισάκην.

Ανεχώρησαν σήμερα εκτοπισθέντες εις Κέαν οι Ευγένιος Χούσος, Νικ. Στράβος, Φώτιος Κώτσιας, Θεόδωρος Τσουμάνης, αδελφοί Ακρίβη, Ηλίας Βαγγελής και άλλοι, όλοι εκ Κονίτσας.

Επίσης σήμερα θ' απελαθούν άνω των 15 ατόμων, επί ληστοφιλία και ληστοϋποθάψει.

Η ΕΞΟΝΤΩΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΜΟΡΙΑΣ ΦΟΡΦΟΛΙΑ

30.9.1928 Δια μίαν ακόμη φοράν πολλοστήν, και εν Ηπειρώ η Χωροφυλακή, εις στιγμάς κρισιμοτάτας έρχεται να προσφέρει υπηρεσίαν ανεκτιμήτου αξίας. Το καλύτερον δε μέτρον της αξίας ταύτης υπήρξε χθες η γενική ανα-

κούφους και η γενική αναθάρρησης της Κοινής Γνώμης τόσο ενταύθα όσο και καθ' όλη την περιφέρεια της Κονίτσας οπόθεν διεβιβάσθησαν αι πρώται αρχικαί ειδήσεις ότι ο ανθυπασπιστής της Χωροφυλακής Τρίμπος και το υπ' αυτόν απόσπασμα των χωροφυλάκων συμπλακέν μετά της συμμορίας Φορφόλια, παρά το Λούψικον της Κονίτσας, εξόντωσεν ολόκληρον την συμμορίαν, φονεύσαν τον αρχηγόν αυτής Χρήστον Λεβέντην ή Φορφόλιαν και τον Γεώργιον Μάραν, τας κεφαλάς των οποίων απέστειλεν εις Κόνιτσαν.

30.9.1928. Την μεσημβρίαν της χθες είδησις ευχάριστος διεδόθη αστραπιαίως καθ' όλην την πόλιν.

Η πρώτη είδησις εκ Κονίτσας ανήγγειλεν ότι απόσπασμα Χωροφυλακής συμπλακέν παρά το Λούψικον της Κονίτσας μετά της ληστοσυμμορίας Φορφόλια εξόντωσε ταύτην.

Άμα τη αναγγελία, διαδοθείση αστραπιαίως, έσπευσαν και οι επίσημοι και οι δημοσιογράφοι να ζητήσωσιν επιβεβαίωσιν ταύτης ως και σαφεστεράς λεπτομερείας.

Μετ' ολίγον κατέφθασε τηλεγράφημα του ανθυπ/του της Χωροφυλακής Τρίμπου αγγέλλοντος ότι αυτός και το υπ' αυτόν απόσπασμα μετά του ενωμοτάρχου Λιόλιου την 1ην μεταμεσονύκτιον της Παρασκευής προς το

Σάββατον (28-29 Σεπτεμβρίου), παρά το Λούψικον της Κονίτσας συνεπλάκη μετά της συμμορίας Φορφόλια.

Η συμπλοκή διήρκεσε περί τα τρία τέταρτα της ώρας αποτέλεσμα δε ταύτης υπήρξε ο φόνος του ληστού Μάρα, φονευθέντος ιδιοχείρως υπό του Τρίμπου και των δύο άλλων ληστών, του αρχηγού της συμμορίας Χρήστου Φορφόλια και του ετέρου Χρήστου Λεβέντη ή Φορφόλια, φονευθέντων υπό του Τρίμπου, ενωμοτάρχου Λιόλιου και των χωροφυλάκων του αποσπάσματος Καβρίκα, Κων/νου, Καυκά, Θωμά Δασκάλου, Γρηγορίου, Δήμου Ευγενίου, Μπράχου Νικολάου ελθόντων εις χείρας μετά των ληστών. Αι κεφαλαί των ληστών μετεφέρθησαν εις Κόνιτσαν αναγνωρισθείσαι.

Τας πρώτας ταύτας ειδήσεις επεβεβαίωσε έπειτα σειρά τηλεγραφημάτων επισήμων και ιδιωτικών, τα οποία προσθέτουν την πληροφορίαν ότι η επιδειχθείσα υπό του αποσπάσματος γενναιότης υπήρξε απaráμιλλος, των δύο ληστών εν απογνώσει ελθόντων εις χείρας μετά του αποσπάσματος. Μία σφαίρα διέτρησε την κυλόταν του κ. Τρίμπου. Αι κεφαλαί των ληστών θα μεταφερθούν ενταύθα (εις Ιωάννινα).

Εις Κόνιτσαν μετέβη χθες ο Ανώτερος Διοικητής της Χωρ/κής κ. Καζάκος μετά του υπ/χου κ. Λάζου.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Επιτέλους, μετά από πολύ καιρό, άνοιξαν “οι κρουνοί” του ουρανού και έπεσαν αρκετές βροχές στην περιοχή μας με τον ερχομό του Σεπτέμβρη.

- Στις 8/9, γιορτή της Παναγίας, αρκετός κόσμος προσήλθε στο Μοναστήρι του Στομίου, τιμώντας τη μνήμη της.

- Σε τελετή που έγινε στη Σχολή Δημ. Αστυνομίας, έγινε από τους απόφοιτους η παραλαβή των πτυχίων τους.

- Στις 20/9 άνοιξε το “Παζαρόπουλο” στην Κόνιτσα. Όταν μιλάμε για παζάρι στη σημερινή εποχή, εννοούμε ένα είδος λαϊκής αγοράς με ρούχα, παπούτσια, οικιακά σκεύη κ.α.

Σε παλιότερες εποχές είχε άλλη μορφή. Ανταλλαγή ζώων, αγροτικά και κτηνοτροφικά προϊόντα, βελόντζες κ.ά. Αλλάζουν οι εποχές, αλλάζουν και οι συνήθειες των ανθρώπων.

Πάντως για τα μικρά παιδιά ήταν μια ευχάριστη εβδομάδα ανεβοκατεβαίνοντας στα αυτοκινητάκια και στα τρενάκια του “λουνα πάρκ”.

- Στις 23/9 γιορτή του Νοεμάρτυρα Ιωάννη λειτούργησε η εκκλησία του Αγ. Κοσμά όπου τιμήθηκε ο Άγιος.

- Από τους υποψήφιους δημάρχους, εν όψει των εκλογών του Νοέμβρη, άρχισε ο αγώνας δρόμου για τη συμπλήρωση των συνδυασμών.

- Με βροχές μας άφησε ο Σεπτέμβρης, αλλά και ο Οκτώβρης ήρθε με περισσότερες βροχές και πτώση της θερμοκρασίας.

- Αποκαλυπτήρια του ανδριάντα του Μαρδοχαίου Φριζή έγιναν στη Χαλκίδα, γενέτειρα του ήρωα που έπεσε στην Πρεμετή το 1941. Τον Μ.Φ. τίμησε πριν από χρόνια ο Δήμος Κόνιτσας δίνοντας το όνομά του σε πλατεία της πόλης.

- Τριήμερη εκδρομή (13-15/10) πραγματοποίησε το Κ.Α.Π.Η Κόνιτσας. Διαδρομή: Τσοτύλι-Νεάπολη-Καβάλα-Ξάνθη-Κομοτηνή-Θάσο.

- Πολλές βροχές έπεσαν στο τέλος του Οκτώβρη και σταμάτησαν με τη χιονόπτωση στις βουνοκορφές της περιοχής. Ευτυχώς που η Εθνική Επέτειος της 28ης Οκτώβρη γιορτάστηκε με καλοκαιρία. Στην Κόνιτσα έγιναν οι καθιερωμένες εκδηλώσεις όπως κάθε χρόνο, με καταθέσεις στεφάνων από τους μαθητές την παραμονή και ομιλίες στα Σχολεία. Δοξολογία το πρωί της γιορτής στον Αγ. Κοσμά, ομιλία στην αίθουσα του Δημαρχείου από το δάσκαλο του 2ου Δημοτικού Σχολείου κ. Νικόλαο Καραμάνη, κατάθεση στεφάνων στο μνημείο πεσόντων μετά την επιμνημόνευση Δέηση και παρέλαση μαθητών και τμήματος Στρατού.

Μεθητές των Σχολείων χόρεψαν στην κεντρική πλατεία με Δημ. Μουσική και το απόγευμα έγινε στην αίθουσα του Λυκείου εκδήλωση με επίκαιρη θεατρική παράσταση, σκετς, τραγούδια και χορούς.

- Με επιτυχία πραγματοποιήθηκαν και στο Καλπάκι οι εκδηλώσεις με αναπαράσταση της μάχης του '40, και τραγούδια στο αμφιθέατρο Καλπακίου.

από ορχήστρα της 8ης Μεραρχίας. Στα πλαίσια των εκδηλώσεων από το μουσείο Μπενάκη έγινε έκθεση φωτογραφιών από την Εθν. Αντίσταση. Οι φωτογραφίες ήταν του Αντιστασιακού φωτογράφου Κ. Μπαλάφα, ο οποίος και τιμήθηκε από το Δήμο Καλπακίου για το έργο του.

• Η Άρτεμις Στ. Μπούσμπουλα πήρε το πτυχίο από την Ιατρική Σχολή Ηρακλείου. Της ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις:

Στις 26/07/10 ο Γεώργιος Σακκάς και η Ευσταθία Διαβάτη απόκτησαν αγοράκι στα Γιάννινα.

• Ο Κώστας Γ. Κόντος από την Πηγή Κόνιτσας και η Δήμητρα Ι. Τσαρούχη απόκτησαν στα Γιάννινα κοριτσάκι την 1 Σεπτεμβρίου 2010.

• Στις 27/10 ο Απόστολος και η Ιωάννα Σουτοπούλου απόκτησαν στα Γιάννινα το 9ο τέκνο τους (αγόρι).

Βαπτίσεις:

Στις 21/8 βαπτίστηκε στην Κλειδωνιά ο Πρόδρομος - Θωμάς του Ευαγγ. Γιαννόπουλου.

• Στις 29/8 ο Απόστολος Πανταζής του Κων/νου στην Κόνιτσα.

• Στις 21/8 ο Ευάγγελος Παρασκευάς του Χαρίλαου στην Αειόπετρα.

• Στις 22/8 ο Μηνάς Σταύρος του Αθανασίου στην Ηλιόραχη.

• Στις 28/8 ο Νικόλαος Ευαγγέλου του Αθανασίου στην Κόνιτσα.

• Στις 31/7 ο Εφραίμ Οικονόμου του Κοσμά στην Κόνιτσα.

• Στις 9/8 η Αικατερίνη Δροσοπαναγιώτη του Ιωάννη στην Καλλιθέα.

• Στις 22/8 ο Λάκκας Αθανάσιος του Σταύρου στην Καλλιθέα.

• Στις 11/9 ο Δημήτριος και η Όλγα Σπανού βάπτισαν στη Λάρισα το γιό τους. Όνομα Χαράλαμπος.

• Στις 19/9 βαπτίστηκε στην Κόνιτσα η Μαρίνα Βόσιου του Λεωνίδα.

• Ο Χρήστος Καράμπαλης και η Φραγκούλα Οικονόμου στις 2/10 στα Γιάννινα βάπτισαν το αγοράκι τους. Όνομα Γεώργιος.

• Στις 26/9 ο Θωμάς και η Χριστίνα Μάλιακα βάπτισαν το αγοράκι τους. Όνομα: Θεόδωρος.

• Στις 19/9/βάπτισαν στην Κόνιτσα το γιό τους ο Φώτης και η Γιώτα Ρούβαλη. Όνομα: Παναγιώτης.

• Στις 24/10 ο Χαρίλαος Σιάμπολος και η Ελένη Καραφέρη βάπτισαν στην Κόνιτσα την κορούλα τους. Όνομα: Θεοδώρα.

• Στις 31/10 ο Ιωάννης και η Φωτεινή Μάιπα στο Δίσπρατο βάπτισαν το αγοράκι τους. Όνομα Νικόλαος.

Αρραβώνες:

Στις 17/10 έγιναν στην Άρτα οι αρραβώνες του Παύλου Ι. Σπανού και της Έφης Ζιώβα.

Γάμοι:

Στις 17/7 παντρεύτηκαν στις Καρούτες Φωκίδας ο Σωτήριος Σακκάς και η Πολυξένη Μούρτου και βάπτισαν το αγοράκι του με το όνομα Ζήσης.

- Στις 21/8 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Δημητρίου Σπανού και της Τατιάνας Σιώπη.

- Στις 28/8 έγιναν στα Άρματα οι γάμοι του Αθανασίου Ευαγγέλου και της Κατερίνας-Λουίζας Πολανσκε.

- Στις 4/9 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Γεωργίου Χατζηκωνσταντίνου και της Ιωάννας Τσάμη.

- Στις 11/9 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Χαράλαμπου Σπανού και της Μαρίας-Αλεξάνδρας Ντόντη.

- Τις 5/9 έγιναν στην Καλλιθέα οι γάμοι του Γεωργίου Ντίνου και της Μαριάνθης Καραμπά.

- Στις 12/9 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Παναγιώτη Τσιγκούλη και της Άριας Γαλακτίου.

Την ίδια μέρα βάπτισαν και το γιό τους με το όνομα Νικόλαος.

Απεβίωσαν:

- Στις 3/9 η Άννα Τσινασλανίδου, ετών 87 στην Κόνιτσα.

- Στις 12/9 η Ελένη Γιαννοπούλου, ετών 81 στην Κλειδωνιά.

- Στις 13/9 ο Θεόφιλος Κοντογιάννης, ετών 78 στην Πουρνιά.

- Στις 25/9 ο Νικόλαος Ρεμπέλης, ετών 82 στην Κόνιτσα.

- Στις 30/9 η Φωτεινή Μουλαΐδου, ετών 88 στην Κόνιτσα.

- Στις 11/10 ο Γεώργιος Μπουζούλας, ετών 56 στην Εξοχή.

- Στις 14/10 ο Αδάμος Δημήτριος στην Πουρνιά, ετών 102.

- Στις 14/10 η Εριφύλη Τσίπη, στη Μολυβδοσκεπάστη, ετών 81.

- Στις 15/10 ο Κωνσταντίνος Λάππας, ετών 88 στην Καλλιθέα.

- Στις 21/10 ο Απόστολος Κρέτσης ετών 85 στην Αειόπετρα.

- Στις 23/10 ο Παναγιώτης Καρατζήμος στην Κόνιτσα.

- Στις 23/10 ο Καβελίδης Ανέστης ετών 79 στην Κόνιτσα.

- Στις 23/10 η Χαριτωμένη Λέτσιου ετών 50 στην Αγ. Παρασκευή.

- Στις 24/10 ο Ιωάννης Τσιαλιαμάνης, ετών 79 στην Κόνιτσα.

- Στις 12/9 ο Κώστας Καραγιάννης ετών 95 στο Δίστρατο.

- Στις 15/9 η Βίκη Μούσιου-Βάννα, ετών 30 στην Θεσ/νίκη.

ΜΝΗΜΕΣ

† Στη μνήμη του Νικολάου Ρεμπέλη

Προσφέρουν στο περιοδικό μας.

Η Άννα Ρεμπέλη 200 € .

Ο Λάμπρος Ρεμπέλης 200 € .

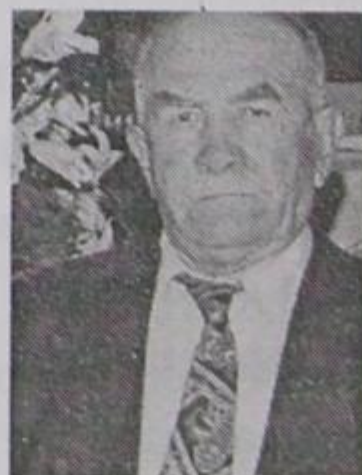
Ο Ιωάννης Ζώης 50 €.

Η οικογ. Β. Κουκέση 50 € .

Ο Βασ. Γκότζος 30 € και 100 Fr.

Ο Σπύρος Γκότζος 30 € .

- Το ΚΑΠΗ Κόνιτσας τιμώντας τη μνήμη του εκλεκτού και πολυγραφότατου μέλους του Ν. Ρεμπέλη προσφέρει στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» το ποσό των 50€.

† Στη μνήμη του Ανέστη Καβελίδη

Που απεβίωσε στις 23/10 τα παιδιά του προσφέρουν 50€ στο περιοδικό μας.

† Στη μνήμη του Βασίλη Σπύρου

Κλείνοντας ένα χρόνο από τότε που έφυγε απ' τη ζωή ο Βασίλης Σπύρου από το Νικάνορα, η σύζυγος και τα παιδιά του προσφέρουν στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ"

που ήταν φίλος και συνδρομητής του, το ποσό των 100 €

† Στη μνήμη της Σπυριδούλας Θ. Σπανού

Μανούλα μας γλυκειά
υπήρξες αφανής
ηρωίδα
στον αγώνα της ζωής
Όμως η μνήμη σου θα
μείνει φανερή
για πάντα

στις καρδιές μας και
στις σκέψεις μας

Πώς μπορούμε να ξεχάσουμε
το γλυκό σου χαμόγελο,

την καλοσύνη και την αγάπη σου;

Σε ευχαριστούμε που μας έφερες
στη ζωή!

Σε αγαπούμε πάντα.

Αιωνία σου η μνήμη.

Στη μνήμη της μητέρας τους τα παιδιά της Άννα και Σπύρος προσφέρουν στο περιοδικό μας 100 €

Η Οικογένεια Δημητρίου Στεφάνου και Αναστασία Στεφάνου-Μπογδάνη προσφέρουν, αντίστοιχα, 100 και 50 € στο Γηροκομείο Κόνιτσας για τη μνήμη του Νικολάου Χαραλαμπίδη.

† Στη μνήμη του Ευάγγελου Βόσιου

Αγαπημένε μας πατέρα.

Στην καρδιά μας, στη σκέψη μας και στη μνήμη μας θα μείνεις για πάντα, για μας θα ζεις. Πέρασαν τρία χρόνια από τότε που έφυγες από κοντά μας αναπάντεχα, ξαφνικά, χωρίς να μας ειδοποιήσεις.

Έφυγες όρθιος, όπως το έλεγες συχνά, για να μη κουράσεις κανένα, έφυγες γεμάτος προσφορά, ακέραιος, σοβαρός αγωνιστής της ζωής. Το κενό που άφησες πίσω σου δεν θα κλείσει, άνθρωπος μιας άλλης εποχής με λεβεντιά, ζωντάνια, με πάθος για δημιουργία και κυρίως ήθος και ευγένεια.

Τα λόγια σου, οι συμβουλές και οι πράξεις σου, συμβάδισαν με τις αρχές και τις αξίες σου.

Στη μνήμη σου προσφέρουμε 30 ευρώ στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" και 300 ευρώ στο Γηροκομείο Κόνιτσας, η γυναίκα σου και τα παιδιά με ευλάβεια, θα έχουμε δε μια γλυκιά ανάμνηση. Δεν πέθανες, ζεις εκεί στα φωτοπάλατα του ουρανού. Οι νεκροί πεθαίνουνε όταν τους λησμονάνε.

Β.Ε. Βόσιος- Λάρισα

† Στη μνήμη του Καραγιάννη Ν. Κων/νου

Στην μνήμη του Κωνσταντίνου Ν. Καραγιάννη από το Δίστρατο που απεβίωσε στις 12/09/-2010 σε ηλικία 96 ετών αφήνοντας 5 παιδιά 17 εγγόνια και 13 δισέγγονα.

Η οικογένειά του προσφέρει στο περιοδικό «Κόνιτσα» 20 €

† Νικόλαος Ρεμπέλης 1927-2010

Στις 25 τρέχοντος μηνός άφησε την τελευταία του πνοή στο Νοσοκομείο των Ιωαννίνων και ενταφιάστηκε την επομένη στην Κόνιτσα, όπου έμενε με την οικογένειά του, ο Νικόλαος Ρεμπέλης.

Καταγόταν από τη Βούρμπιανη Κονίτσης, γιος του δάσκαλου και συγγραφέα Χαράλαμπου Ρεμπέλημ υπηρέτησε στο γυμνάσιο Κονίτσης και στη συνέχεια στην Αθήνα απ' όπου και συνταξιοδοτήθηκε με το βαθμό του Λυκειάρχη.

Ο αείμνηστος Νίκος ήταν εξαιρετος άνθρωπος, άριστα καταρτισμένος φιλόλογος, συγγραφέας, εξαιρετος οικογενειάρχης και πολύ καλός φίλος.

Χρόνια πάλεψε ηρωικά με την ασθένειά του και τέλος υπέκυψε.

Για όσους τον γνωρίσαμε και συναναστραφήκαμε μαζί του, το κενό που αφήνει ο θάνατός του είναι δυσαναπλήρωτο.

Στη συζυγό του Άννα, το γιο του Λάμπρο και τον πολυγαπημένο εγγονό του Ιάσονα, για τον οποίο συχνά μου μιλούσε με πολλή αγάπη και τρυφερότητα, εκφράζομε τα εγκάρδια συλλυπητήριά μας κι ευχόμαστε ο φιλέσπλαχνος θεός να τους δώσει δύναμη να ξεπεράσουν τον μεγάλο πόνο.

Το χώμα της Κόνιτσας που σκέπασε τη σορό του να είναι ελαφρύ.

Αιωνία του η μνήμη

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΙ ΠΟΠΗ ΜΠΟΥΡΗ

ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΑ

Η συντακτική Επιτροπή της Εφημερίδας «Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΓΕΡΟΠΛΑΤΑΝΟΥ», μόλις πληροφορήθηκε το θάνατο του αείμνηστου Νικολάου Χ. Ρεμπέλη, Φιλολόγου, πρώην Λυκειάρχη, φίλου αναγνώστη και συνεργάτη της εφημερίδας μας, ΣΥΛΛΥΠΕΙΤΑΙ βαθύτατα τη σύζυγό του Άννα, το γιό του Λάμπρο και τον εγγονό του Ιάσονα κι όλους τους συγγενείς του. Ο χαμός του πολύ μας λύπησε.

Ευχόμαστε ο πανάγαθος θεός να δώσει δύναμη στους δικούς του και σ' όλους να ξεπεράσουμε το μεγάλο πόνο, το χώμα της Κόνιτσας που σκέπασε τη σορό του ας είναι ελαφρύ.

Αιωνία η μνήμη του

Για τη συντακτική Επιτροπή της Εφημερίδας
Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΓΕΡΟΠΛΑΤΑΝΟΥ
ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΜΙΧ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
(Συνταξιούχος δάσκαλος)

† **ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ στον Βασίλειο Ρόζο, στην κηδεία του που έγινε στον Πύργο Κόνιτσας στις 3/9/2010**

Φίλτατε αείμνηστε Βασίλη Ρόζο, αιωνία σου η μνήμη.

Υπήρξες μεγάλος πατριώτης, φλογερός ηπειρώτης, υπέροχος έλληνας και άξιος

Στρατσιανίτης.

Ξεκίνησες από το χωριό σου πάμπτωχος και πήγες στην αραπιά, στο Κογκό και εκεί με το δαιμόνιο πνεύμα σου και την επιχειρηματική αξιοσύνη σου δημιούργησες και απέκτησες πολλά **γρόσια** και υπογραμμίζω την λέξη **γρόσια** διότι συνήθιζες στις συζητήσεις σου να αναφέρεις συχνά τη λέξη αυτή. Όταν είδες ότι ο ουρανός, στην μαύρη ήπειρο, στο Κογκό συνέφιαζε και ήταν δυνατόν να χάσεις αυτά που απόκτησες, τότε το σπινθηροβόλο πνεύμα σου σε ωδήγησε να φύγεις από το Κογκό και να έλθεις στην πατρίδα σου στην Αθήνα για να δημιουργήσεις την γιγάντια αυτοκρατορία σου σε ακίνητα με πρώτο και καλύτερο ακίνητο το μεγάλο πολυτελές ξενοδοχείο των Αθηνών STANLEY.

Στο ξενοδοχείο σου αυτό με την δικιά σου καλή προδιάθεση όλοι οι ηπειρώτες εξυπηρετήθηκαν και όλες σχεδόν οι εκδηλώσεις, πολιτικές, κοινωνικές

και εκδηλώσεις συλλόγων όλης της παροικίας των Ηπερωτών Αττικής γίνονταν στο υπέροχο ξενοδοχείο σου STANLEY και εσύ έδιδες τις καλύτερες εντολές στο προσωπικό και τους υπευθύνους ώστε όλοι οι Ηπειρώτες να εξυπηρετούνται με τον καλύτερο τρόπο. Εγώ έχω ένα ιδιαίτερο λόγο να σου είμαι ευγνώμων, διότι εκτός από τις πάμπολλες χοροεσπερίδες και εκδηλώσεις που εγώ ως πρόεδρος του Συλλόγου των Ασημοχωριτών και οι άλλες διοικήσεις του Συλλόγου Ασημοχωριτών έκαναν στο STANLEY και στις οποίες σε κάποιες από αυτές ήλθες και εσύ αείμνηστε Βασίλη και μαζί γλεντήσαμε μέχρι πρωίας με τον αείμνηστο συμπατριώτη μας Κλαρινίστα Νίκο Χαλκιά, τον οποίον ιδιαίτερα εσύ τον αγαπούσες διότι απέδιδε τα τραγούδια και τους χορούς της ιδιαίτερης πατρίδας μας με μπρίο και με γνήσιο τρόπο και εσύ τον αποκαλούσες Νίκο Μπέστα, και λέγω έχω ιδιαίτερο λόγο να σε ευχαριστήσω διότι στις πάμπολλες ευεργεσίες που έκανες προς τους συμπατριώτες παίρνοντάς τους να εργάζονται στο STANLEY και από το χωριό μου προσέλαβες στο ξενοδοχείο ένα Ασημοχωρίτη και δύο Ασημοχωρίτισσες οι οποίοι δούλεψαν όλη τους τη ζωή στο STANLEY, και από εκεί συνταξιοδοτήθηκαν.

† Απόστολος Τσίμας 1942-2010

Αποφράδα ημέρα η 1-10-2010 για την Οξυά. Έφυγε ο Αποστόλης μας για το ουράνιο ταξίδι προς την αιωνιότητα και άφησε πίκρα και δάκρυ στην οικο-

γένειά του, τους συγγενείς και φίλους του, σ' όλους που τον γνώρισαν.

Γεννήθηκε στην Οξυά Μαστοροχωρίων Κόνιτσας, όπου έζησε τα παιδικά του χρόνια. Ήταν το αγόρι πολυμελούς οικογένειας με 4 αδελφές. Έχασε τη μάνα του, όταν ήταν μόλις 4 ετών. Στήριγμά τους δίπλα στον πατέρα του η ήρεμη δύναμη της γιαγιάς τους κι αργότερα η δεύτερη σύζυγος του πατέρα του, η μητέρα του. Στην οικογένεια προσέθηκαν και δύο ακόμη αδελφια.

Ξενιτεύτηκε μικρός για να δουλέψει, να μάθει μια τέχνη. Έγινε ένας άριστος ελαιοχρωματιστής. Στην οικοδομή μυήθηκε σχεδόν σε όλα τα επαγγέλματα για τις δικές του κατασκευές.

Μόλις ενηλικιώθηκε δέχτηκε νέο χτύπημα, έχασε τον πατέρα του. Όμως ο θεός έδωσε δύναμη σ' εκείνον και τα αδέρφια του να συνεχίσουν τον αγώνα της ζωής. Ακόμη βρήκε τη δύναμη να ξεπεράσει κι άλλα χτυπήματα της μοίρας, όταν έχασε τις τρεις αδελφές του κι άλλα προσφιλή του πρόσωπα. Άντεξε

σε τόση πίκρα κι έβρισκε διέξοδο στο κάπνισμα.

Ήταν ο πιο πιστός λάτρης της Οξυάς. Η καρδιά και η ψυχή του ήταν στο χωριό μας. Εκεί έβρισκε την ηρεμία του, περιδιάβαινε νοσταλγικά όλα τα μέρη, ανέπνεε το ζωογόνο αέρα του, έβρισκε τον άλλο του εαυτό, έκανε παρέα με τους συγχωριανούς κι έδινε έναν τόνο ξεχωριστό και ευχάριστο η παρουσία του. Ήταν η αισιόδοξη νότα της παρέας.

Γνώρισε στην Αθήνα και παντρεύτηκε μια υπέροχη κυρία από την Εύβοια, τη Φιλιώ, που του στάθηκε σκιά και στήριγμά του μέχρι την ύστατη στιγμή. Απέκτησαν τρία παιδιά: τη Λένα, τον Ανδρέα και τον Αντώνη. Ήταν άριστος οικογενειάρχης και λάτρευε την γυναίκα του και τα παιδιά του. Πάντα μιλούσε γι' αυτά και φρόντιζε κι ανησυχούσε για το μέλλον τους. Ιδιαίτερα ανησυχούσε για την κόρη του, που έχει μόνιμο και σοβαρό πρόβλημα υγείας, ένα αγκάθι στην καρδιά του.

Ήταν υπέροχος χαρακτήρας. Άνθρωπος αξιαγάπητος και αξιολάτρευτος. Γεμάτος καλοσύνη και αγάπη για όλους. Χαιρόταν να τους βλέπει όλους αγαπημένους. Λυπόταν αφάνταστα με τις έριδες και πάντα προσπαθούσε να συμφιλιώνει όσους τσακώνονταν, ενίοτε για ασήμαντες αφορμές.

Ήταν το πιο ευχάριστο μέλος σε κάθε παρέα. Με την παρουσία του δημιουρ-

γούσε, με ένα μαγικό τρόπο, μια ατμόσφαιρα ευχάριστη, γεμάτη γέλιο και ευθυμία. Διέθετε ένα ξεχωριστό και λεπτό χιούμορ.

Τελευταία η λατρεία του για το χωριό μεγάλωσε, θέριασε. Λαχταρούσε μέχρι την τελευταία στιγμή να πάει στην Οξυά μόλις καλύτερευε η υγεία του. Όμως η επάρατος νόσος δεν του έκανε το χατήρι, δεν του επέτρεψε να ζήσει μια τέτοια λαχτάρα, μια τέτοια σφοδρή επιθυμία.

Αξέχαστε Αποστόλη,

Έφυγες απο κοντά μας γρήγορα. Ελπίζαμε ότι θα έβγαινες νικητής στον

άνισο αγώνα και θα έβρισκες τη θεραπεία. Δεν μπορούμε να το πιστέψουμε. Δεν θα σε ξεχάσουμε ποτέ. Θα ζεις πάντα στο νου και την καρδιά μας. Εύχομαι ο Ύψιστος να δώσει κουράγιο, δύναμη και υγεία να συνεχίσουν να ζουν χωρίς την παρουσία σου η σύζυγος, τα παιδιά σου και οι συγγενείς σου. Ας είναι αιωνία η μνήμη σου!

Ο εξάδερφος σου Κώστας

Υ.Γ. Η οικογένεια του στη μνήμη του προσφέρει στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» 50 ευρώ

Ιερός ναός του Αγίου Νικολάου στα Άρματα Διακόσια χρόνια από τα εγκαίνιά του (1810-2010)

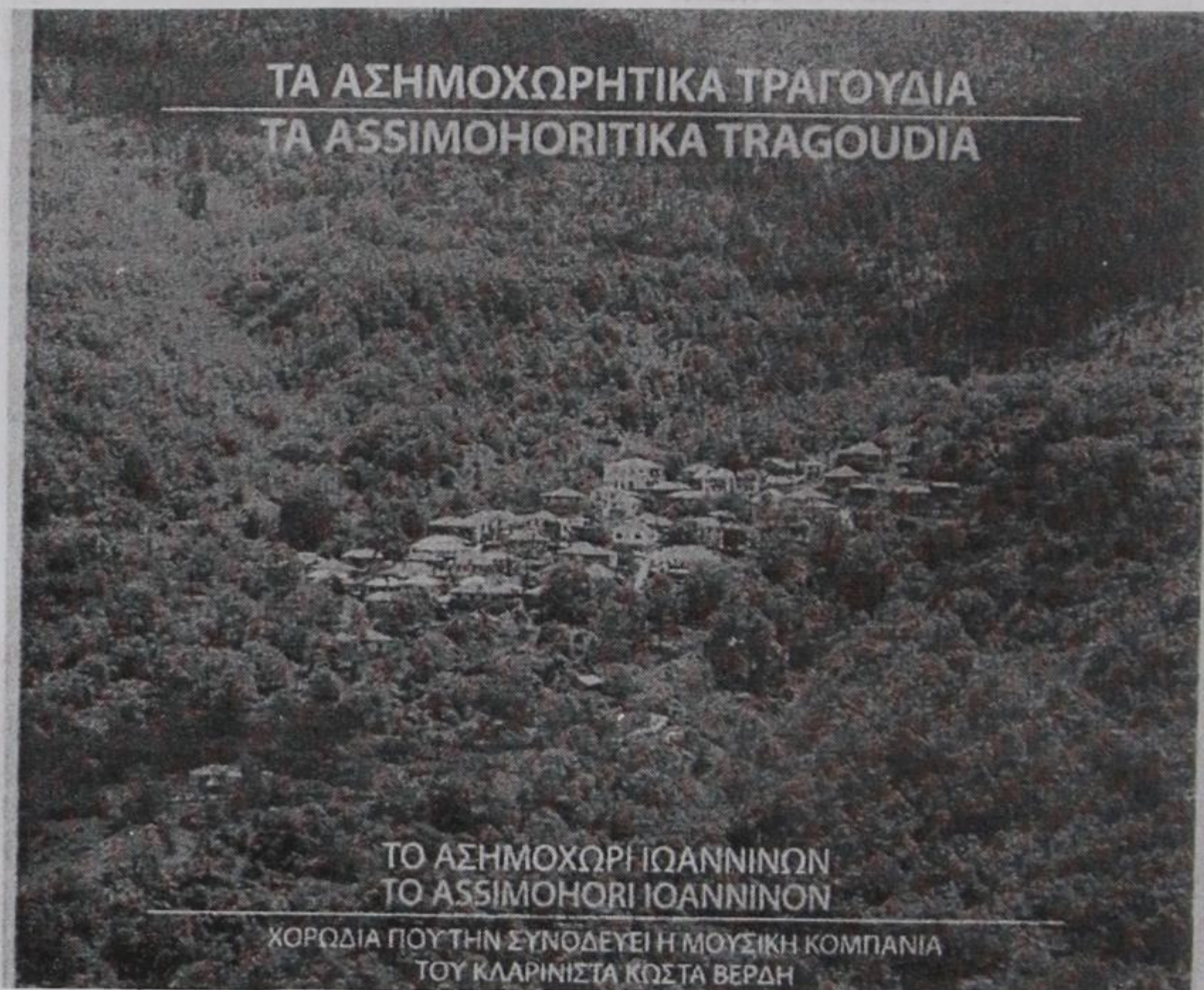
Στις 30 Σεπτεμβρίου του 1810 εγκαινιάστηκε η κεντρική εκκλησία του αγίου Νικολάου στα Άρματα. Ο Ναός είναι χτισμένος στον τύπο της τρίκλιτης ξυλόστεγης βασιλικής με υπερυψωμένο νάρθηκα. Πρόκειται για τον κυρίαρχο αρχιτεκτονικό τύπο της ύστερης μεταβυζαντινής περιόδου στην περιοχή της Ηπείρου και της Μακεδονίας.

Διακόσια χρόνια μετά (στις 26 Σεπτεμβρίου 2010), με πρωτοβουλία του εφημέριου πατέρα Φώτιου Τσάμη, του προέδρου, των κατοίκων του χωριού αλλά και άλλων φορέων πραγματοποιήθηκε πανηγυρική λειτουργία. Παρευρέθηκε ο Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης

κύριος Ανδρέας και πλήθος κόσμου.

Από τότε που κατασκευάστηκε η εκκλησία δεν πέρασε Κυριακή ή μεγάλη γιορτή που να μην ήχησε η καμπάνα της. Πλήθος οι σιωπηλοί μας αποθαμμένοι που διάβηκαν το κατώφλι της: Σγουραίοι Χρυσικαίοι, Τσομπαναίοι Γιαννακαίοι, Σκραπαραίοι Καραϊσκαίοι, Κωσταρέληδες, Αργύρηδες, Καρακωσταίοι, Βαρναίοι, Βρακαίοι, Μακρήδες, Παντζουραίοι, Παπαναστάσηδες, Νακαίοι, άλλοι που τα ονόματά τους λησμονήσαμε: Αναγνωσταίοι, Ραμαίοι, Σαμαράδες, Κοντονικαίοι, Γιαγιάννηδες, Τοζήδες και όσοι παραλείψαμε ή αγνοούμε.

ΝΙΚ. ΒΑΡΝΑΣ

Πωλείται:

ΚΟΝΙΤΣΑ: Ράπη Λάμπρο - Φωτογραφικά.

ΙΩΑΝΝΙΝΑ: Παρασκευά Αθανάσιο Κ. Φρόντζου 6, Ευαγγέλου Βασίλη Ν. Ζέρβα 72.

ΑΘΗΝΑ: METROPOLIS GROUP. Κατάστημα Πανεπιστημίου 54 και στα άλλα 10 καταστήματα Αττικής. Music Corner Πανεπιστημίου 56. Virgine Megastor Σταδίου 7-9, Σύνταγμα.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: METROPOLIS, Τσιμισκί 33 και στα καταστήματα πώλησης C.D. όλης της Ελλάδος και του εξωτερικού, όπου υπάρχουν έλληνες.

Παραγγελίες: Μουσικό Ταχυδρομείο Μ. Τούλης
Τηλ. 210-9343980.

ΕΡΜΙΟΝΗ ΝΤΕΝΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Πανεπιστημίου 13 - 3ος όροφος
Τηλ. 2103625483
Τηλ. Fax: 2107293910

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ε. ΤΣΙΛΙΦΗΣ
ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ

Επιστημονικός Συνεργάτης
Α' Παιδιατρικής Κλινικής Πανεπιστημίου Αθηνών
Νοσοκομείο Παιδών «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ»

ΙΑΤΡΕΙΟ:
Σοφοκλή Βενιζέλου 1 • Δάφνη
2ος Όροφος

ΤΗΛ.: 210 9750
ΚΙΝ.: 6932581

Συνδρομές

Λυμπεροπούλου Κατίνα U.S.A.	30	Βλιώρας Χρήστος Αθήνα	15
Χατζηρούμπης Γεωρ. Αυστραλία	90	Μπογκάν Αγλαΐα Αθήνα	15
Μωυσίδης Γεωργ. Αυστραλία	60	Γώγος Γεωργ. Θεσ/νίκη	30
Δήμος Κων/νος Αυστραλία	60	Σκούπρας Ιωαν. Θεσ/νίκη	50
Μωυσίδης Χαραλ. Γερμανία	30	Μάτσικα Νίτσα Θεσ/νίκη	30
Βλάχος Απόλλων Αίγυπτος	50	Ντάφλη Βασιλική Θεσ/νίκη	15
Φουρτζής Νικ. Αυστραλία	58	Μηλιώνη Κατερίνα Θεσ/νίκη	20
Πάντος Κώστας Γερμανία	50	Ξεφτέρης Ιωαν. Θεσ/νίκη	15
Γκίνη Εύα U.S.A.	60	Σταυρίδου Σωτηρία Θεσ/νίκη	20
Παππός Τιμολέων Γερμανία	30	Ντάφλη Αλεξάνδρα Θεσ/νίκη	15
Μάρραιη Τζώρτζ Αθήνα	30	Τζιάλλας Κων. Γιάννινα	15
Νούτσης Στεφ. Αθήνα	30	Νάτσης Μιχ. Γιάννινα	25
Παπαμιχαήλ. Παν. Αθήνα	45	Γιάκκας Ανδρέας Γιάννινα	20
Σύλλογος Πουρνιωτών Αθήνα	50	Αναγνώστου Δήμητρα Γιάννινα	20
Θεοδώρου Λάμπρος Αθήνα	20	Πρόκος Κων. Γιάννινα	50
Παπαδημητρίου Γωργώ Αθήνα	15	Μπούνας Πέτρος Γιάννινα	20
Κώστας Γρηγόρης Αθήνα	25	Γερασίδη Ρανιέλα Γιάννινα	20
Οικονόμου Όλγα Αθήνα	20	Νάκου Κυριακή Κόνιτσα	50
Τζήμος Ηλίας Αθήνα	20	Ντάφλη Χαραλ. Κόνιτσα	30
Μπαλτογιάννη Ευγενία Αθήνα	20	Σακκάς Σωτ. Άμφισα	20
Στεφάνου Α. Δημ. Αθήνα	15	Γιαννάκος Γεωργ. Ελβετία	30
Μπέτζιος Γεωρ. Αθήνα	20	Βόσιος Ιωαν. Ελεύθερο	20
Τζίνας Κων/νος Αθήνα	20	Ιερ. Παπαδημητρίου Ιωαν. Γανναδιό	30
Ρούσσης Μιχ. Αθήνα	15	Καβελίδης Προδρ. Κόνιτσα	15
Σακελλαρίου Παναγ. Αθήνα	15	Ρούβαλη Σοφία Βόλος	20
Νούτσος Κ. Δημ. Αθήνα	30	Ζάμπος Σπύρος Αίγινα	30
Ζακόπουλος Αχιλ. Αθήνα	30	Πορφυριάδης Νικ. Άρτα	20
Μούχος Νικ. Αθήνα	15	Στράτου Αθηνά Κορωπί	40
Μπάρμπας Γρηγ. Αθήνα	15	Κοκκόρη Δέσποινα Ρόδος	75
Μπαζίγου Μαρία Αθήνα	15	Σκαρμαλιωράκη Σοφία Ηράκλειο	50
Δούκα Ευανθία Αθήνα	15	Παπακώστας Αγησ. Κοζάνη	20
Παπασπύρου Ανδρέας Αθήνα	50	Βόσιος Βασ. Λάρισα	20
Σδούκου Μαρία Αθήνα	20	Νάτσης Πέτρος Βόλος	50
Καρδικόρης Αποστ. Αθήνα	30	Τσιρώνης Αποστ. Πάτρα	50
Λέτσιος Ιωαν. Αθήνα	30	Ρούβαλης Σ. Αλεξάνδρεια	20
Μησιακούλη Αγαθή Αθήνα	15	Λάμπας Θωμάς Κοζάνη	40
Κίτσιος Ανδρέας Αθήνα	20	Εξάρχου Ιωαν. Παραμυθιά	15
Δάφνης Ιωαν. Αθήνα	10	Μπαλασοπούλου Ελένη Ρίο	20
Καραγιάννης Γεωργ. Αθήνα	50	Αγγέλης Αποστ. Πειραιάς	15
		Σδούκος Βασ. Λάρισα	15
		Σούρλα Μερόπη Κόνιτσα	15
		Θεοδώρου Άννα Κόνιτσα	20
		Ιερ. Τζήμος Μηνάς Κόνιτσα	20

Τζιάλλα Ιωάννα Κόνιτσα	15	Τσινώλης Γεωργ. Καλόβρυση	15
Κύρκος Κώστας Κόνιτσα	15	Εξάρχου Γεωργ. Εξοχή	20
Μάνου Κορνηλία Κόνιτσα	15	Κουρίνος Σ. Βασ. Παλαιοσέλλι	45
Δεμερτζίδης Ευ. Κόνιτσα	20	Γρέντζιος Γεωργ. Παλαιοσέλλι	20
Τζινέρης Παντ. Κόνιτσα	15	Μανώλης Πέτρος Λαγκάδα	15
Καραβελίδης Ιορδ. Κόνιτσα	45	Στεργίου Κων. Καστανέα	20
Ζιακόπουλος Αποστ. Κόνιτσα	25	Ντέμος Θωμάς Καστανέα	15
Ράπτης Γεωργ. Κόνιτσα	30	Κεφάλας Θεοδ. Ηλιόρραχη	15
Εξάρχου Σοφία Κόνιτσα	15	Τσίτσος Σωτ. Πληκάτι	20
Κίτσιος Αθαν. Κόνιτσα	35	Δάσκαλος Χρ. Καβάσιλα	15
Μπλιθικιώτης Παν. Λαγκάδα	20		

Ελένη Μπαγκλή MD, PhD

Χειρουργός οφθαλμίατρος

Διδάκτωρ Ιατρικής Σχολής Πανεπ. Ιωαννίνων

τ. Ερευνήτρια στην Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχρας (San Francisco, USA)

Μετεκπαιδευθείσα στις παθήσεις του βυθού

(Moorfields Eye Hospital, London, UK)

Ιατρείο 28ης Οκτωβρίου 45, 3ος όροφος, Ιωάννινα

τηλ. 2651020064 κιν. 6974491334

e-mail: elenibgl@hotmail.com

Γεώργιος Ι. Ντάφλης

Πολιτικός Μηχανικός

- ΜΕΛΕΤΕΣ
- ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ
- ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΑ
- ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΕΣ
- ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Β. Ηπειρού 58

T.K. 44 100 Κόνιτσα

site: homepages.pathfinder.gr/dafliis

Τηλ.: 26550 24200

Κινητό: 697 2268128

e-mail: gntaf@tee.gr

METROPOLITAN
HOSPITAL
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟ ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟ
ΠΕΡΣΕΥΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ Α.Ε.

Ειρήνη Οικονόμου Σταματάκη

Ειδικός Παθολόγος

Διδάκτωρ F.U. Berlin

Διευθύντρια Παθολογικής Κλινικής

Εθν. Μακαρίου 9 & Ελ. Βενιζέλου 1
Τ.Κ. 185 47 Ν. Φάληρο
Τηλ.: 210 4809 000, 210 4809 338
210 4809 339, 210 4809 973
Fax: 210 4814 887

Ιατρείο: Θέμιδος 6, 151 24 Μαρούσι
Τηλ. Ιατρείου: 210 6122 823
Δέχεται: Τετ. - Περ. 6-8 μ.μ. με ραντεβού
Τηλ. Οικίας-Fax: 210 4817 449
Κιν.: 6944 392 273
e-mail: istamataki@metropolitan-hospital.gr

ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ - ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΩΣΤΑΣ

Πτυχ. Πανεπ. Αθηνών

ΤΗΛ. 210 2759721 - 2102691119

6974 491605

ΑΘΗΝΑ

ΜΕΡΟΠΗ ΕΛ. ΣΟΥΡΛΑ

Συμβολαιογράφος

(αρχείο Ι. Γ. Παπαϊωάννου)

Κεντρική πλατεία 26, 44100 Κόνιτσα

Τηλ./fax: 26550 29377

e-mail: surlams@otenet.gr

ΔΑΜΙΑΝΗ Ζ. ΠΑΠΑΖΗΣΗ

ΙΑΤΡΟΣ - ΡΕΥΜΑΤΟΛΟΓΟΣ

Γ' ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΛΙΝΙΚΗΣ **ΙΑΣΩ** GENERAL

Τηλ. Νοσοκ.: 210 6502989

» Οικίας : 210 6929056

Κινητό: 6936876978

ΕΝΟΔΟΧΕΙΟ - ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ

το χάνι

ΚΛΕΙΔΩΝΙΑ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΤΗΛ.: 26550 24567

FAX: 26550 24568

PARIS SIANA
...αγνά υλικά, νέες γεύσεις!

Το άνω Ηπειρώτικο Ζαχαροπλαστείο
σας περιμένει να απολαύσετε τις γλυκές του γεύσεις

Δ/ση: Βαγγέλης Σ. Νούτσης

Ζήνωνος 7-9, ΟΜΟΝΟΙΑ

ΤΗΛ. 210 5222269

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΘ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Αισθητική & Επανορθωτική Οδοντιατρική

Εμφυτεύματα

Μιλτιάδου 1 & Αγ. Δημητρίου, πλατεία Κηφισιάς

τηλ.: 210 8080010 - 6944 812910

e-mail: ktheodorou@mail.gr

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΧΡ. ΜΗΤΣΑΚΟΥΛΗ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος

Αστικού Δικαίου Παν/μίου Αθηνών

ΓΡΑΦΕΙΟ:

ΕΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ & ΝΙΚΗΤΑΡΑ 3

ΑΘΗΝΑ 106 78

ΤΗΛ.: 210 3820888

FAX: 210 3820888

KIN.: 6977 242412

e-mail: elmitsakouli@ath.forthnet.gr